

T.C.

**DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**GELENEKSEL TÜRK EVİ MİMARİSİNİN İNCELENMESİ:
DÜZCE-KONURALP ÖRNEĞİ**

ELİF BESLİ

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**DANIŞMAN
DOÇ. DR. ÖZLEM SALLI BİDECI**

DÜZCE, 2019

T.C.

**DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**GELENEKSEL TÜRK EVİ MİMARİSİNİN İNCELENMESİ:
DÜZCE-KONURALP ÖRNEĞİ**

ELİF BESLİ

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**DANIŞMAN
DOÇ. DR. ÖZLEM SALLI BİDECI**

DÜZCE, 2019

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GELENEKSEL TÜRK EVİ MİMARİSİNİN İNCELENMESİ:
DÜZCE-KONURALP ÖRNEĞİ

Elif BESLİ tarafından hazırlanan tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Özlem SALLI BİDECİ

Düzce Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Özlem SALLI BİDECİ

Düzce Üniversitesi

Prof. Dr. Sabit OYMAEL

İstanbul Arel Üniversitesi

Doç. Dr. Hakan ARSLAN

Düzce Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 10/09/2019

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

10/09/2019

Elif BESLİ

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans öğrenimimde ve bu tezin hazırlanmasında gösterdiği her türlü destek ve yardımdan dolayı çok değerli danışman hocam Doç. Dr. Özlem SALLI BİDECİ'ye en içten dileklerle teşekkür ederim.

Hayatım boyunca beni destekleyen sevgili aileme, lisans ve yüksek lisans sürecim boyunca değerli fikir ve görüşlerini esirgemeyen hocam Dr. Öğretim Üyesi Alper BİDECİ ve çalışma arkadaşım Hakan YILMAZ'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

10 Eylül 2019

Elif BESLİ

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ŞEKİL LİSTESİ.....	İX
ÇİZELGE LİSTESİ.....	XIX
ÖZET	XX
ABSTRACT.....	XXİ
1. GİRİŞ.....	1
1.1. AMAÇ	1
1.2. YÖNTEM	2
2. KONURALP MAHALLESİ	3
2.1. COĞRAFI ve EKONOMİK YAPISI.....	3
2.1.1. İklim ve Topografik Özellikler	3
2.1.2. Geçim Kaynakları.....	5
2.1.3. Nüfus Özellikleri	7
2.2. KONURALP TARİHİ.....	8
2.2.1. Tarihsel Gelişim	8
2.2.2. Arkeolojik Sit Alanları ve Tescilli Yapılar	9
3. GELENEKSEL TÜRK EVLERİ	15
3.1. TÜRK EVİNİN TANIMI	15
3.2. TÜRK EVİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ.....	16
3.3. TÜRK EVİNİN OLUŞUMUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER	17
3.3.1. Coğrafi Faktörler	17
3.3.2. Sosyal Faktörler	18
3.3.3. Tarihi Faktörler	19
3.4. TÜRK EVİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ.....	20
3.4.1. Plan Özellikleri.....	20
3.4.2. Cephe Özellikleri.....	22
3.4.2.1. Kat Özellikleri.....	23
3.4.3. Malzeme ve Yapım Teknikleri.....	24
4. KONURALP GELENEKSEL EVLERİ.....	26

4.1. KONURALP GELENEKSEL EVLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ.....	26
4.1.1. 1 Numaralı Ev	26
4.1.1.1. 1 Numaralı Ev Genel Bulgular	27
4.1.1.2. 1 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri	30
4.1.2. 2 Numaralı Ev	39
4.1.2.1. 2 Numaralı Ev Genel Bulgular	40
4.1.2.2. 2 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri	44
4.1.3. 3 Numaralı Ev	50
4.1.3.1. 3 Numaralı Ev Genel Bulgular	51
4.1.3.2. 3 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri	53
4.1.4. 4 Numaralı Ev	58
4.1.4.1. 4 Numaralı Ev Genel Bulgular	59
4.1.4.2. 4 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri	60
4.1.5. 5 Numaralı Ev	67
4.1.5.1. 5 Numaralı Ev Genel Bulgular	68
4.1.5.2. 5 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri	71
4.1.6. 6 Numaralı Ev	82
4.1.6.1. 6 Numaralı Ev Genel Bulgular	83
4.1.6.2. 6 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri	85
4.1.7. 7 Numaralı Ev	97
4.1.7.1. 7 Numaralı Ev Genel Bulgular	98
4.1.7.2. 7 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri	102
4.1.8. 8 Numaralı Ev	109
4.1.8.1. 8 Numaralı Ev Genel Bulgular	110
4.1.8.2. 8 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri	113
4.1.9. 9 Numaralı Ev	119
4.1.9.1. 9 Numaralı Ev Genel Bulgular	120
4.1.9.2. 9 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri	122
4.1.10. 10 Numaralı Ev	129
4.1.10.1. 10 Numaralı Ev Genel Bulgular	130
4.1.10.2. 10 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri	134
4.1.11. 11 Numaralı Ev	143
4.1.11.1. 11 Numaralı Ev Genel Bulgular	144
4.1.11.2. 11 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri	147

4.1.12. 12 Numaralı Ev	154
4.1.12.1. 12 Numaralı Ev Genel Bulgular	155
4.1.12.2. 12 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri	158
4.1.13. 13 Numaralı Ev	168
4.1.13.1. 13 Numaralı Ev Genel Bulgular	169
4.1.13.2. 13 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri	171
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	176
5.1. SONUÇLAR	176
5.2. ÖNERİLER	180
6. KAYNAKLAR	181
7. EKLER	185
7.1. EK 1: KONURALP MAHALLESİ, YERLEŞİM PLANI	185
7.2. EK 2: DÜZCE İLİ, TESCİLLİ ANITLAR VE YAPILAR	186
7.2. EK 2 (DEVAMI): DÜZCE İLİ, TESCİLLİ ANITLAR VE YAPILAR	187
7.3. EK 3: KONURALP MAHALLESİ, TESCİLLİ YAPILAR	190
7.4. EK 4: ANALİZ TABLOSU	191
7.4. EK 4 (DEVAMI): ANALİZ TABLOSU	192
7.4. EK 4 (DEVAMI): ANALİZ TABLOSU	193
ÖZGEÇMİŞ	195

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 2.1. Düzce ili, ilçeler haritası	3
Şekil 2.2. Bithynia Bölgesi haritası.	8
Şekil 2.3. Atlı kapı ve surlar.	11
Şekil 2.4. Antik tiyatro.	11
Şekil 2.5. Konuralp Mahallesi Kemerkasım köyü su kemerleri	12
Şekil 2.6. Tyche heykeli	13
Şekil 2.7. Taban döşemesi	13
Şekil 2.8. M.S. I.yüzyıla ait lahit örneği	14
Şekil 3.1. Orta Asya çadırının iç düzeni ve genel görünümü	16
Şekil 3.2. Sofa tipleri a) Sofasız b) Dış sofalı c) İç sofalı d) Orta sofalı.	21
Şekil 3.3. Türk evlerinde üst kat ve yapının doğa ile ilişkileri	23
Şekil 4.1. 1 No.lu ev giriş cephesi.	27
Şekil 4.2. Özgün pencere örneği.	27
Şekil 4.3. Zemin kat oda kapısı.	28
Şekil 4.4. Özgün giyotin (düşey sürme) pencereler.	28
Şekil 4.5. 1 No.lu evin ana giriş kapısı	29
Şekil 4.6. 1 No.lu eve ait muhdes (eklenti) depo.	29
Şekil 4.7. Zemin kat duvarları.	29
Şekil 4.8. Ahşap çatıklı tuğla dolgulu duvar yapım sistemi.	30
Şekil 4.9. 1 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat c) İkinci kat.	30
Şekil 4.10. Zemin kat giriş holü.	31
Şekil 4.11. Zemin kat doğu yönündeki oda.	31
Şekil 4.12. Zemin kat yarı döner merdivenleri.	32
Şekil 4.13. Zemin kat ayakkabılık/depo bölmesi.	32
Şekil 4.14. Zemin kat batı yönündeki oda.	33
Şekil 4.15. Batı yönündeki muhdes depo.	33
Şekil 4.16. Zemin kat pencere örneği.	33
Şekil 4.17. Zemin kat tavan döşemesi.	34

Şekil 4.18. Birinci kat mutfağı.....	34
Şekil 4.19. Birinci kat batı yönündeki oda.....	35
Şekil 4.20. 1 No.lu ev yapım sistemi.....	35
Şekil 4.21. İkinci kat oda kapısı örneği.....	36
Şekil 4.22. Oda kapısı, özgün kilit örneği.....	36
Şekil 4.23. İkinci kat doğu yönündeki tuvalet penceresi.....	36
Şekil 4.24. İkinci kat çitakari tavan örneği.....	37
Şekil 4.25. İkinci kat giyotin pencere.....	37
Şekil 4.26. İkinci kat çatı çıkış kapağı.....	38
Şekil 4.27. İkinci kat sofa tavanında yapım yılını gösteren bir yazı.....	38
Şekil 4.28. Odalarda düz tavan örneği.....	38
Şekil 4.29. 2 No.lu ev giriş cephesi.....	40
Şekil 4.30. 2 No.lu ev oda kapısı örneği.....	40
Şekil 4.31. 2 No.lu ev ana giriş kapıları.....	41
Şekil 4.32. 2 No.lu ev betonarme tam döner merdiven.....	41
Şekil 4.33. 2 No.lu ev kuzey cephesinde yer alan tarihi taş plakalar.....	41
Şekil 4.34. 2 No.lu evin bahçesi.....	42
Şekil 4.35. Birinci kata çıkan tek kollu merdiven.....	42
Şekil 4.36. Ahşap çatkılı tuğla dolgu yapım sistemi.....	43
Şekil 4.37. Ahşap ve PVC (Polivinil Klorür) malzemeden yapılmış pencereler.....	43
Şekil 4.38. 2 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat c) İkinci kat.....	44
Şekil 4.39. Birinci kat sofası.....	44
Şekil 4.40. Zemin kat giriş holü.....	44
Şekil 4.41. 2 No.lu ev geleneksel ocak ve dolaplar.....	45
Şekil 4.42. Birinci kat, doğu yönündeki odada yer alan duvar nişi.....	45
Şekil 4.43. Doğü yönündeki ek oda.....	46
Şekil 4.44. Tuvalet ve banyo pencereleri.....	46
Şekil 4.45. Zemin kat iç pencere örneği.....	46
Şekil 4.46. Birinci kat merdivenleri.....	47
Şekil 4.47. 2 No.lu ev oda tavan örneği.....	47
Şekil 4.48. Birinci kat geleneksel ocak.....	48
Şekil 4.49. Birinci kat ek odalarına giriş kapısı.....	48
Şekil 4.50. Çatıya çıkış kapağı.....	49
Şekil 4.51. 3 No.lu ev giriş cephesi.....	51

Şekil 4.52. Özgün oda kapısı örneği.	51
Şekil 4.53. Yapım sistemi ve temel yapım malzemesi.	52
Şekil 4.54. 3 No.lu ev ahşap çatı strüktürü.	52
Şekil 4.55. Ahşap çatki içerisinde ahşap dolgu yapım tekniği.	53
Şekil 4.56. 3 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat.....	53
Şekil 4.57. Birinci kat sofası.	54
Şekil 4.58. Zemin kat giriş kapısı.	54
Şekil 4.59. Ahşap iç pencere örneği.	55
Şekil 4.60. Sofada yer alan hatıl.	55
Şekil 4.61. Güney yönündeki pencereler.	55
Şekil 4.62. 3 No.lu ev geleneksel ocak ve dolaplar.	56
Şekil 4.63. Batı yönündeki pencere örnekleri.	56
Şekil 4.64. Zemin kat merdivenleri.	57
Şekil 4.65. Kuzey cephesi hasar gören balkon.	57
Şekil 4.66. 4 No.lu ev giriş cephesi.	59
Şekil 4.67. Kuzeydoğu yönündeki depo.	59
Şekil 4.68. 2016 yılında meydana gelen kaza.	60
Şekil 4.69. 4 No.lu ev temel yapım tekniği ve yapım malzemeleri.	60
Şekil 4.69. 4 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat.....	60
Şekil 4.71. 4 No.lu ev zemin kat giriş cephesi.....	61
Şekil 4.72. 4 No.lu ev zemin kat tavanı.	61
Şekil 4.73. Aasma kat pencere örnekleri.	61
Şekil 4.74. Taş fırın.....	62
Şekil 3.75. Aasma kat merdivenleri.....	62
Şekil 4.76. Fırın bacası.	63
Şekil 4.77. Aasma kat tavanı.	63
Şekil 4.78. Zemin kat anahtarcı dükkânı.	63
Şekil 4.79. Birinci kat giriş cephesi.	64
Şekil 4.80. Birinci kat ahşap merdivenleri ve ahşap korkuluklar.	64
Şekil 4.81. Birinci kat sofası.	64
Şekil 4.82. Birinci kat holü.	65
Şekil 4.83. Birinci kat oda kapısı örneği.....	65
Şekil 4.84. Birinci kat mutfağı.	66
Şekil 4.85. 5 No.lu ev giriş cephesi.	68

Şekil 4.86. 5 No.lu evde taşlık.	68
Şekil 4.87. 5 No.lu eve ait tarihi eşyalar.	69
Şekil 4.88. Ahşap ana giriş kapısı.	69
Şekil 4.89. Zemin kat ahır kapısı.	70
Şekil 4.90. Zemin kat bahçe kapısı.	70
Şekil 4.91. 5 No.lu ev güney cephesi.	70
Şekil 4.92. 5 No.lu evi temel yapım malzemesi.	71
Şekil 4.93. 5 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat c) İkinci kat.	71
Şekil 4.94. 5 No.lu ev zemin kat.	72
Şekil 4.95. Zemin kat tavan örneği.	72
Şekil 4.96. Zemin kat ahşap taşıyıcı eleman ve beton plakalar.	73
Şekil 4.97. Zemin kat oda kapısı örneği.	73
Şekil 4.98. Birinci kat ahşap merdivenleri.	74
Şekil 4.99. Ara kat sofasında yer alan ahşap pencere.	74
Şekil 4.100. Seramik kaplı beton lavabo.	75
Şekil 4.101. Ahşap tuvalet penceresi.	75
Şekil 4.102. Geleneksel tip ocak ve dolaplar.	76
Şekil 4.103. Ara kat oda tavanı.	76
Şekil 4.104. Ara kat mutfak penceresi.	76
Şekil 4.105. Ara kat banyosu.	77
Şekil 4.106. İkinci kat sofası.	77
Şekil 4.107. İkinci kat ahşap merdivenleri ve korkulukları.	77
Şekil 4.108. İkinci kat sofa tavanları.	78
Şekil 4.109. Pahlı bölme duvarlar.	78
Şekil 4.110. Giyotin tipi oda penceresi.	79
Şekil 4.111. Geleneksel ocak ve dolaplar.	79
Şekil 4.112. Yatay raflar ile bölünmüş hücrelerden oluşan oyma.	79
Şekil 4.113. İkinci kat holü beton lavabo.	80
Şekil 4.114. Tuvalet taşı.	80
Şekil 4.115. Çatıya çıkış kapağı.	81
Şekil 4.116. 6 No.lu ev sokak görünümü.	83
Şekil 4.117. 6 No.lu ev giriş cephesi.	83
Şekil 4.118. Güney cephesi ana giriş kapısı.	84
Şekil 4.119. Sundurma çatı ile kapatılmış yarı açık depolama alanı.	84

Şekil 4.120. Taş temel yapım malzemesi	84
Şekil 4.121. Birinci kat ahşap kemerli pencereleri.	85
Şekil 4.122. 6 No.lu ev kat planları	85
Şekil 4.123. Bodrum kat tavanı	86
Şekil 4.124. Bodrum kat ahşap merdivenleri.....	86
Şekil 4.125. Bodrum kat ahşap pencere örneği.	86
Şekil 4.126. Betonarme zemin kata çıkış merdiveni.	87
Şekil 4.127. Ahşap taşıyıcı elemanlarla desteklenen cumba.	87
Şekil 4.128. Oymalı beton plakalar.	88
Şekil 4.129. Zemin kat sofası.....	88
Şekil 4.130. Zemin kat giriş kapısı.	89
Şekil 4.131. Zemin kat giriş sahanlığı tavanı.....	89
Şekil 4.132. Zemin kat oda kapısı örneği.	89
Şekil 4.133. Doğu yönündeki oda ve muhdes (eklenti) mutfak.....	90
Şekil 4.134. Zemin kat merdivenleri.	90
Şekil 4.135. Zemin kat sofası tavan göbeği.	91
Şekil 4.136. Zemin kat oda tavanı örneği.	91
Şekil 4.137. Geleneksel tip ocak ve dolaplar.....	91
Şekil 4.138. Kemer formlu söve çerçeve.	92
Şekil 4.139. Birinci kat balkon kapısı.....	92
Şekil 4.140. Birinci kat sofası.....	93
Şekil 4.141. Birinci kat tekne tavan ve köşe birleşim detayı.....	93
Şekil 4.142. Birinci kat düz tavan örneği.....	94
Şekil 4.143. Geleneksel tip yüklük/dolap	94
Şekil 4.144. Geleneksel tip ocak ve dolaplar.....	94
Şekil 4.145. Çatı katı sofası, bitkisel motifli tavan göbeği.	95
Şekil 4.146. Birinci kat ahşap merdivenleri.....	95
Şekil 4.147. Çatı katı sofasında yer alan geleneksel gömme dolap.....	96
Şekil 4.148. Çatı katı sofası ve renkli vitray pencereler.	96
Şekil 4.149. Ahşap oturtma çatı.....	96
Şekil 4.150. 7 No.lu ev giriş cephesi.	98
Şekil 4.151. 7 No.lu ev kuzey yönü cephesi.	98
Şekil 4.152. Metal bahçe kapısı.	99
Şekil 4.153. Kapalı cumba.....	99

Şekil 4.154. Zemin kat çıkış merdivenleri.....	100
Şekil 4.155. Bodrum kat giriş kapısı.....	100
Şekil 4.156. Bodrum kat ahır kapısı.	101
Şekil 4.157. Bodrum kat duvar yapım malzemesi.	101
Şekil 4.158. Ahşap çatkılı tuğla duvar yapım sistemi.....	101
Şekil 4.159. 7 No.lu ev kat planları a) Bodrum kat b) Zemin kat c) Birinci kat.	102
Şekil 4.160. Zemin kat giriş sahanlığı pencereleri.....	102
Şekil 4.161. Zemin kat merdiven evi ve merdiven korkulukları.	103
Şekil 4.162. Geleneksel tip ocak ve dolaplar.....	103
Şekil 4.163. Zemin kat banyo ve tuvaleti.	104
Şekil 4.164. Bodrum kata ait mekânlar.....	104
Şekil 4.165. Bodrum kat yarı döner ahşap merdivenleri.	105
Şekil 4.166. Bodrum kat taş ocak.	105
Şekil 4.167. Düşey taşıyıcı ahşap elemanlar.....	105
Şekil 4.168. Ahşap tavan kirişleri.....	106
Şekil 4.169. Ahşap silmeler.	106
Şekil 4.170. Birinci kat sofası.....	107
Şekil 4.171. Birinci kat yarı döner ahşap merdivenleri.	107
Şekil 4.172. Dairesel ahşap merdiven korkulukları.....	108
Şekil 4.173. Giyotin tipi sofa pencereleri.	108
Şekil 4.174. 8 No.lu ev giriş cephesi.	110
Şekil 4.175. 8 No.lu ev kuzey cephesi.	111
Şekil 4.176. Ahşap taşıyıcı sistem.	111
Şekil 4.177. Kuzey yönü zemin kat giriş merdivenleri.....	112
Şekil 4.178. Bodrum kat ahşap giriş kapısı.	112
Şekil 4.179. Temel ve duvar yapım malzemeleri.	112
Şekil 4.180. 8 No.lu Ev ahşap çatı strüktürü.	112
Şekil 4.181. 8 No.lu ev kat planları	113
Şekil 4.182. Bodrum kat geleneksel tip ocak.....	113
Şekil 4.183. Bodrum kat tavanları.	114
Şekil 4.184. Bodrum kat oda kapısı örneği.....	114
Şekil 4.185. Bodrum kat ana giriş kapısı özgün kilit örneği.....	115
Şekil 4.186. Birinci kat yarı döner ahşap merdiveni.....	115
Şekil 4.187. Tuğla duvar örgüsü ile duvar onarımı.	116

Şekil 4.188. Yenilenen birinci kat pencereleri.....	116
Şekil 4.189. Özgün erzak dolabı.....	117
Şekil 4.190. Oda kapısı örneği.....	117
Şekil 4.191. Zemin kat metal pencere kafesi.....	118
Şekil 4.192. 9 No.lu ev giriş cephesi.....	120
Şekil 4.193. Kuzeydoğu yönündeki çıkma.....	120
Şekil 4.194. Giyotin tipi pencere örneği.....	121
Şekil 4.195. 9 No.lu ev duvar yapım sistemi.....	121
Şekil 4.196. Dikdörtgen ve silindirik kesme taşlar.....	122
Şekil 4.197. 9 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat.....	122
Şekil 4.198. Zemin kat ana giriş kapısı.....	122
Şekil 4.199. Beton plakalar üzerine oturtulmuş düşey taşıyıcı ahşap elemanlar.....	123
Şekil 4.200. Zemin kat yarı döner ahşap merdivenleri.....	123
Şekil 4.201. Zemin kat sofası pencereleri.....	124
Şekil 4.202. Zemin kat kuzey yönündeki oda.....	124
Şekil 4.203. Güney yönündeki oda tavanı.....	124
Şekil 4.204. Batı yönündeki oda tavanı.....	125
Şekil 4.205. Birinci kat oda tavanı.....	125
Şekil 4.206. Birinci kat sofası.....	126
Şekil 4.207. Ahşap oda kapısı örneği.....	126
Şekil 4.208. Geleneksel tip ocak ve dolaplar.....	127
Şekil 4.209. Giyotin tipi oda penceresi.....	127
Şekil 4.210. Güneydoğu yönündeki oda.....	128
Şekil 4.211. Birinci kat banyo penceresi.....	128
Şekil 4.212. 10 No.lu ev giriş cephesi.....	130
Şekil 4.213. Kesme taş tretuvar.....	130
Şekil 4.214. 10 No.lu eve ait ahşap pencere örnekleri.....	130
Şekil 4.215. Zemin kat doğu yönündeki ana giriş kapısı.....	131
Şekil 4.216. Kuzeydoğu cephesi bahçe duvarı.....	131
Şekil 4.217. Batı yönündeki ahşap bahçe kapısı.....	132
Şekil 4.218. Temel ve zemin kat duvar yapım malzemeleri.....	132
Şekil 4.219. Tuğla dolgulu hıms yapım tekniği.....	133
Şekil 4.220. Taşıyıcı sistemin düğüm noktalarındaki metal elemanlar.....	133
Şekil 4.221. Ahşap kırma çatı.....	133

Şekil 4.222. 10 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat c) İkinci kat.	134
Şekil 4.223. Bodrum kat tavan örneği.	134
Şekil 4.224. Beton plakalar üzerine oturtulmuş düşey taşıyıcı ahşap eleman.	135
Şekil 4.225. Ahşap basamaklar.	135
Şekil 4.226. Zemin kat yarım döner ahşap merdivenleri.	135
Şekil 4.227. Zemin kat pencere örneği.	136
Şekil 4.228. Birinci kat oda kapısı örneği.	136
Şekil 4.229. Metal kapı kolu (zemberek).	137
Şekil 4.230. Birinci kat sofası.	137
Şekil 4.231. Birinci kat geleneksel tip ocaklar ve dolaplar.	138
Şekil 4.232. Giyotin tipi oda pencereleri.	138
Şekil 4.233. Batı yönündeki oda.	139
Şekil 4.234. Giyotin pencere örneği.	139
Şekil 4.235. Merdiven evinde yer alan pencere boşluğu.	139
Şekil 4.236. Birinci kat mutfağı.	140
Şekil 4.237. Vasistas açılan ahşap mutfak penceresi.	140
Şekil 4.238. İkinci kat yarı döner ahşap merdivenleri ve merdiven kapısı.	141
Şekil 4.239. İkinci kat kuzey yönündeki giyotin tipi ahşap pencere.	141
Şekil 4.240. İç pencere örneği.	141
Şekil 4.241. Oda tavanı örneği.	142
Şekil 4.242. 11 No.lu ev giriş cephesi.	144
Şekil 4.243. 11 No.lu ev batı cephesi.	144
Şekil 4.244. 11 No.lu ev sokak görünümü.	145
Şekil 4.245. Giyotin tipi pencere örneği.	145
Şekil 4.246. Zemin kat tavan örneği.	146
Şekil 4.247. Ahşap çatıklı ahşap dolgu yapım sistemi.	146
Şekil 4.248. Ahşap çatı strüktürü.	147
Şekil 4.249. 11 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat.	147
Şekil 4.250. Eyvan.	147
Şekil 4.251. 11 No.lu ev ana giriş kapısı.	148
Şekil 4.252. Zemin kat sofası.	148
Şekil 4.253. Zemin kat oda örneği.	149
Şekil 4.254. Oda kapısı örneği.	149
Şekil 4.255. Giyotin tipi pencere örneği.	150

Şekil 4.256. Zemin kat geleneksel tip ocak ve dolaplar.	150
Şekil 4.257. Mutfak olarak işlev gören geleneksel dolabın penceresi.....	151
Şekil 4.258. Birinci kat geleneksel ocak ve dolapları.....	151
Şekil 4.259. Giyotin tipi sofa penceresi.	152
Şekil 4.260. Zemin kat ahşap merdivenleri ve korkulukları.....	152
Şekil 4.261. Ahşap sürgülü kapı.	153
Şekil 4.262. Çatı çıkış kapağı.	153
Şekil 4.263. 12 No.lu ev giriş cephesi.	155
Şekil 4.264. İşlemeli tarihi taş.	155
Şekil 4.265. Metal bahçe kapısı.	156
Şekil 4.266. Ahşap pencereler ve metal aksamları.	156
Şekil 4.267. Ahşap çatkılı tuğla dolgu yapım sistemi.....	157
Şekil 4.268. Moloz taş görünümlü bodrum kat duvarları.	157
Şekil 4.269. Ahşap oturtma çatı konstrüksiyonu.	157
Şekil 4.270. 12 No.lu ev kat planları a) Bodrum kat b) Zemin kat c) Birinci kat.	158
Şekil 4.271. Bodrum kat giriş kapısı.....	158
Şekil 4.272. Bodrum kat odunluk ve ahşap penceresi.	159
Şekil 4.273. Bodrum kat.	159
Şekil 4.274. Bodrum kat ahşap bahçe kapısı.	160
Şekil 4.275. Tuğla ocak.	160
Şekil 4.276. Bodrum kat moloz taş duvarları.	160
Şekil 4.277. Beton plakalar üzerine oturtulmuş düşey taşıyıcı ahşap elemanlar.....	161
Şekil 4.278. Bodrum kat tavanı.	161
Şekil 4.279. Zemin kat ana giriş kapısı.....	162
Şekil 4.280. Özgün metal kapı kulpu.....	162
Şekil 4.281. Rüzgârlığa açılan iç pencere.....	162
Şekil 4.282. Sofadan kapı ile ayrılan hol.	163
Şekil 4.283. Zemin kat sofası.....	163
Şekil 4.284. Geleneksel tip ocak.....	164
Şekil 4.285. Bitkisel motif işlemeli kulp.	164
Şekil 4.286. Zemin kat yarı döner ahşap merdivenleri.	165
Şekil 4.287. Merdiven boşluğu üzerindeki ahşap dolap.	165
Şekil 4.288. Birinci kat geleneksel tip ocak ve dolapları.....	166
Şekil 4.289. Birinci kat oda kapısı örneği.....	166

Şekil 4.290. Ahşap oda tavan örneği.	167
Şekil 4.291. Çatı çıkış kapağı.	167
Şekil 4.292. 13 No.lu ev giriş cephesi.	169
Şekil 4.293. 13 No.lu evin avlusu.	169
Şekil 4.294. Doğu yönündeki müştemilat (eklenti).	170
Şekil 4.295. Beton plakaların üzerine oturtulmuş ahşap taşıyıcı elemanlar.	170
Şekil 4.296. 13 No.lu ev kat planları a) Bodrum kat b) Zemin kat c) Birinci kat.	171
Şekil 4.297. Güneydoğu cephesi.	171
Şekil 4.298. Bodrum kat odunluk.	171
Şekil 4.299. Bodrum kat ahşap merdiveni ve korkulukları.	172
Şekil 4.300. Bodrum kat geleneksel tip ocak ve dolaplar.	172
Şekil 4.301. Özgün beton banyo.	173
Şekil 4.302. Özgün beton tuvalet.	173
Şekil 4.303. Zemin kat sofası.	173
Şekil 4.304. Zemin kat yarı döner ahşap merdivenleri ve korkulukları.	174
Şekil 4.305. Birinci kat sofası.	174
Şekil 4.306. Birinci kat sofasına ait giyotin tipi pencereler.	174
Şekil 4.307. Çift kanatlı PVC (Polivinil Klorür) pencereler.	175
Şekil 4.308. Tadilat halindeki banyo duvarları.	175

ÇİZELGE LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Çizelge 2.1. Yıllara göre Düzce nüfusu	7
Çizelge 2.2. Yıllara göre Konuralp bölgesi nüfusu	7
Çizelge 2.3. Düzce ili tescilli sit alanları listesi.....	10
Çizelge 4.1. 1 Numaralı ev yapı kimlik kartı.....	28
Çizelge 4.2. 2 Numaralı ev yapı kimlik kartı.....	42
Çizelge 4.3. 3 Numaralı ev yapı kimlik kartı.....	53
Çizelge 4.4. 4 Numaralı ev yapı kimlik kartı.....	61
Çizelge 4.5. 5 Numaralı ev yapı kimlik kartı.....	70
Çizelge 4.6. 6 Numaralı ev yapı kimlik kartı.....	85
Çizelge 4.7. 7 Numaralı ev yapı kimlik kartı.....	102
Çizelge 4.8. 8 Numaralı ev yapı kimlik kartı.....	115
Çizelge 4.9. 9 Numaralı ev yapı kimlik kartı.....	125
Çizelge 4.10. 10 Numaralı ev yapı kimlik kartı.....	136
Çizelge 4.11. 11 Numaralı ev yapı kimlik kartı.....	150
Çizelge 4.12. 12 Numaralı ev yapı kimlik kartı.....	161
Çizelge 4.13. 13 Numaralı ev yapı kimlik kartı.....	175

ÖZET

GELENEKSEL TÜRK EVİ MİMARİSİNİN İNCELENMESİ: DÜZCE-KONURALP ÖRNEĞİ

Elif BESLİ

Düzce Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü, İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Özlem SALLI BİDECİ

Eylül 2019, 193 sayfa

Geleneksel mimari, insanların fizyolojik gereksinimlerine, yapı malzemelerine ulaşılabilirliğe ve yerel geleneklerin yansımaya dayalı bir kavramdır. Yerel ve küresel ölçekte incelendiğinde, geleneksel mimari eserler, sosyal, kültürel, ekonomik, ekolojik ve psikolojik parametreler göz önüne alınarak inşa edilmektedir. Bu bağlamda, zengin bir coğrafya ve tarihe sahip olan ülkemizde özgünlüğünü koruyabilmiş geleneksel mimari eserlerin kültürel miras adına incelenmesi önem arz etmektedir. Çalışmada; Düzce ili, Konuralp Mahallesi'nde özgünlüğünü korumuş sivil mimari evler arasından seçilen 12 adet tescilli ve 1 adet tescilsiz geleneksel ev gelecek araştırmalara kaynak oluşturmak ve geleneksel Türk evi mimari özellikleri ile benzerliğini tespit etmek amacıyla incelenmiştir. İncelenen evlerden elde edilen bilgiler sonucunda bina-sokak ilişkisi, coğrafi, sosyal ve tarihi faktörler etkisinde oluşan plan tipi, cephe özellikleri, yapı sistemi ve malzeme tercihinin geleneksel Türk evi kavramıyla benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Geleneksel mimari, Geleneksel Türk evleri, Konuralp Mahallesi.

ABSTRACT

EXAMINATION OF TRADITIONAL TURKISH HOUSE ARCHITECTURE: CASE OF DÜZCE-KONURALP

Elif BESLİ

Düzce University

Graduate School of Natural and Applied Sciences, Department of Civil Engineering

Master's Thesis

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Özlem SALLI BİDECİ

September 2019, 193 Pages

Traditional architecture is a concept that is based on the physiological requirements of individuals, accessibility to construction materials, and the reflection of local traditions. Considered on both local and global scale, works of traditional architecture are built taking into account social, cultural, economic, ecologic, and psychological parameters. In this context, it is of high importance, in terms of cultural heritage, to study the traditional architectural works that have preserved their authenticity to date in our country that has rich geography and history. In research; 12 registered and 1 unregistered traditional houses selected from among civil architectural houses that have preserved their authenticity in Konuralp neighborhood of Düzce city, were examined in order to provide a source for future researches and determine the similarities of the traditional Turkish house architectural features. As a result of the information obtained from the houses examined, it was determined that the plan-type, facade properties, construction system and material preference that formed under the influence of building-street relationship, geographical, social and historical factors were similar to the concept of traditional Turkish Houses.

Keywords: Traditional architecture, Traditional Turkish house, Konuralp neighborhood.

1. GİRİŞ

Türk evi; Türklerin yüzyıllar içinde yaşam sürdürdükleri farklı coğrafyalardan taşıdıkları mimari özelliklerin, yaşama kültürü ile sentezlenerek kendine özgü yeni özellikler eklemesi ve mekânsal kurguya yansması şeklinde ortaya çıkmıştır. Böylece Türk evi kendine özgü malzeme, tasarım, süsleme öğeleriyle belirli bir kültür ve yaşama biçimini yansıtmıştır. Özellikle 17. yüzyıldan sonra Osmanlı Devleti'nin hüküm sürdüğü coğrafyalarda, belirli ortak mekânların oluşmasını sağlamış ve cephe özellikleriyle yaygınlaşmıştır [1]. Türklerin yerleşik yaşama geçmesi, Türk evi tipinin oluşumundaki en önemli faktörlerdendir. Yerleşik yaşama geçiş ile ihtiyaçlar gelişmiş, hem yaşam kültürü hem de mimarlık anlayışında değişimler başlamıştır. Göçebe yaşam tarzının simgesi olarak nitelendirilen çadırlardan; mekânsal, kütleli ve yapım tekniği gibi özellikleri ile farklılaşan Türk evleri tasarım kriterlerinin ortaya konulmasındaki ana etkenlerin başında da iklim özellikleri, arazi yapısı, ulaşılabilir yapı malzemeleri ve işçilik sayılabilmektedir. Bu etkenler evlerin oluşumunda çeşitliliğe neden olmuştur.

Ülkemiz zengin bir coğrafya ve tarihe sahiptir. Bu nedenle geleneksel mimari eserlerin özgünlüğünü koruyabilmesi ve gelecek nesillere aktarılabilmesi için kültürel miras adına incelenmesi önem arz etmektedir.

1.1. AMAÇ

Batı Karadeniz bölgesinde yer alan tarih boyunca farklı kökenlerden insanları bünyesinde barındırmış, köklü medeniyetlerin mirasçısı, Düzce iline bağlı Konuralp mahallesi; M.Ö. 1300'lü yıllara uzanan Bithynia, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemi olmak üzere dört farklı dönemde inşa edilmiştir. Antik tiyatro, arkeolojik sit alanları, Roma Köprüsü, Konuralp batı sur duvarları, su kemerleri, nekropoller, yapı kalıntıları, Osmanlı dönemi mezarlığı, tarihi camiler ve sivil mimarlık örneği geleneksel evler gibi belirgin maddi kültür varlıklarını içermektedir. Çalışmanın amacı; Düzce ili, Konuralp Mahallesi'nde özgünlüğünü korumuş sivil mimari evler arasından seçilen 12 adet tescilli ve 1 adet tescilsiz geleneksel evin gelecek araştırmalara kaynak oluşturması ve geleneksel Türk evi mimari özellikleri ile benzerliğini tespiti amacıyla bina-sokak ilişkisi, plan tipi, cephe özellikleri, yapım sistemi ve malzeme özellikleri bakımından değerlendirilmesidir.

1.2. YÖNTEM

Konuralp mahallesine bağlı, Konuralp tarihi evlerinin yoğun olduğu Terzialiler, Şehit Hüseyin Kıl ve Çiftepınarlar mahallerinde yapılan alan çalışmasında, kültür ve yaşam biçimini mimariye yansıtmış, belgelenmeye elverişli 12 adet tescilli, 1adet tescilsiz, toplam 13 adet geleneksel ev seçilerek mimari özellikleri incelenmiştir. Çalışmada; bölgeye ait verilerin elde edilmesi amacıyla üç farklı resmi kurum ile görüşmeler yapılmıştır. Mahallede yer alan tescilli evlerin listesi ve çalışmada incelenen 13 adet geleneksel eve ait tescil evrakları Konuralp Müze Müdürlüğü'nden temin edilmiştir. Konuralp Belediyesi ile yapılan görüşmeler sonucunda, saha çalışması esnasında kapalı, kullanımda olmayan 5 adet evde yapılacak fotoğraflama ve ölçüm işlemleri için gerekli izinler alınmıştır. Kocaeli Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri çizilen 6 numaralı eve ait projeler ve inceleme raporlarının fotoğrafları kurumdan temin edilmiştir. Fotoğraflarda yer alan ölçüler ve çizimler referans alınarak yapının rölöveleri dijital ortamda tekrar çizilmiştir. Konuralp Mahallesi'nde yaşayan insanlar ile yapılan görüşmeler sonucunda, incelenen evlerin ortalama yapım yılları, yapımlarında hangi malzemelerin kullanıldığı hakkında bilgiler elde edilmiştir.

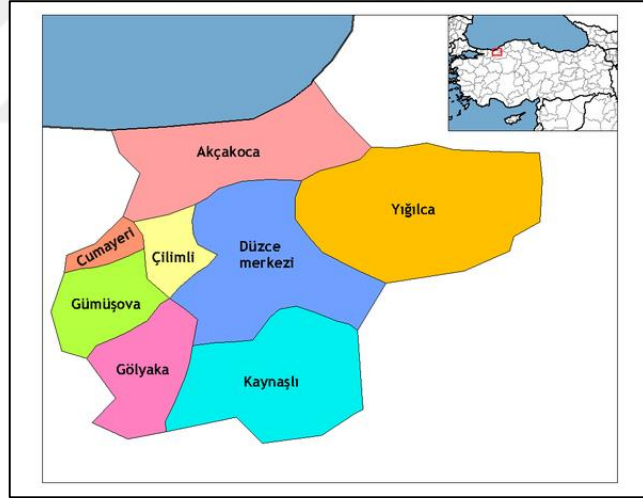
Söz konusu evlerin bina-sokak ilişkisi, plan tipolojisi, cephe özellikleri, malzeme ve yapım tekniklerini gösteren fotoğrafları çekilmiş ve evlerin rölöveleri alınarak (kat planları, görünüş ve kesit çizimleri dâhil) projeleri hazırlanmıştır. Çalışmada her ev için yapı kimlik kartı oluşturulmuştur. Yapı kimlik kartı; eve ait bilgileri, yapım yılı, tescil durumu, konumu, ev-sokak ilişkisi, yapı-çevre ilişkisi, kat adedi, plan, cephe, malzeme ve yapım tekniği gibi bilgileri içermektedir.

2. KONURALP MAHALLESİ

2.1. COĞRAFİ ve EKONOMİK YAPISI

2.1.1. İklim ve Topografik Özellikler

Batı Karadeniz Bölgesi'nde bulunan Düzce ili, 40° 37' ile 41° 07' kuzey enlemleri ve 30° 49' ile 31° 50' doğu boylamları arasında, yaklaşık 140 rakımlı, 370 km² genişliğinde yaşlı alüvyonların birikimi sonucu oluşmuş Kuzey Anadolu fay kuşağında yer alan genç bir çöküntü havzasıdır. Doğuda Bolu ve Zonguldak, güneyde Bolu, batıda Sakarya illeri ile çevrilidir. Ankara - İstanbul arasında D-100 karayolu ve TEM otoyolu kenarındadır. Bu konumu ile Avrupa-Asya arasında transit bir yol üzerindedir [2]. Düzce ilinin kuzeyinde Akçakoca, kuzeydoğusunda Yığılca, kuzeybatısında Çilimli ve Cumayeri, batısında Gümüşova ile güneydoğusunda Gölyaka ilçeleri yer almaktadır (Şekil 2.1) [3].

Şekil 2.1. Düzce ili, ilçeler haritası [4].

Düzce ilinin su kaynakları potansiyeli oldukça yüksektir. Büyük Melen, Küçük Melen, Aksu, Asar Suyu, Uğur Suyu, Deredibi, Değirmendere ve Küpler, Handere ve Kuzderelerin birleşmesi ile oluşan Delice Suyu bölgenin önemli akarsularıdır. Düzce ilinde doğal göl olarak Efteni Gölü bulunmaktadır ve bu gölün rakımı 112 m'dir. Karadeniz'e kıyısı olan Akçakoca ilçesi haricinde, akarsuların tamamı Efteni Gölü'nde birleşmektedir [5], [6]. Göl seviyesinin yükseltisi 118 metredir. Diğer gölleri; Kaynaşlı

ilçe sınırları içinde Kurugöl, Bıçkıyanı köyünde Topuk Gölü, Sarıçökek köyünde Islakgöl ve Yaylagöl'dür. En önemli akarsuyu Melen Çayıdır [3].

Küçük Melen suyu üzerinde 1965 yılında yapımına başlanan Hasanlar Barajı 1972 yılında tamamlanmıştır. Sulama, taşkın koruma, enerji üretimi amacı ile yapılan Hasanlar Barajı Gölü, Düzce ilindeki göllerin en büyüğüdür [5], [6].

Düzce ili, Karadeniz Bölgesinin yer şekilleri özelliklerine sahiptir. Dağların Karadeniz kıyısına paralel sıralar halinde uzanması nedeniyle kıyıda doğal limanlar oluşmamıştır. İl sınırları içerisinde yer alan Karadeniz kıyılarında yer yer falezler ve falezler arasında genişçe plajlar mevcuttur. Bölgede ovanın kuzeyinde 1160 m yüksekliğinde Kaplandede Dağları ile uzantısı Orhan Dağları ve güneyinde Keremali, Elmacık, Güney Bolu ve Sünnice Dağları bulunmaktadır. Ovanın Karadeniz'e önemli geçitleri, Melen Vadisi (Dokuz- Esmahanım) Boğazı ile Sarıbayır (Şifalı Su) Geçididir. Bu geçitle Zonguldak iline ulaşılmaktadır. Batıda Nüfren Boğazı ile Aksu Vadisi Geçidi; güneyde Uğurdere (Derdin) Geçidi bulunmaktadır. Düzce ovasının kabaca güneybatı tarafında Efteni Gölü yer almaktadır [3].

Düzce ili, genel olarak Karadeniz iklimi etkisi altındadır. Ayrıca Akdeniz ve Karasal iklimleri arasında geçiş özelliği göstermektedir. Bölgenin iklim özelliklerini belirleyen ve iklimi çeşitlendiren en önemli unsur topografik durumdur. Dağların yükseltisi, kıyıda iç kesimlere doğru doğu-batı yönünde arttığı için deniz etkisi ve ılgınlaştırıcı etki az da olsa hissedilmektedir [3].

Düzce'de yaz ayları sıcak, kış ayları ise kısmen ılık, kısmen soğuk geçmektedir. Bölgede yağışların bol olması, ormanlık alanların varlığı, akarsu ve yüzey sularının bolluğu, Karadeniz'e kıyısı olması, dağ yüksekliklerinin kıyıda iç kesimlere doğru artması, bu sebebe bağlı olarak nem oranının yüksek olması ile ilişkilidir. Ayrıca bölge ormanlarında özellikle karaçam, sarıçam, köknar, kayın, meşe ve diğer yapraklılar şeklinde orman ağaçları bulunmaktadır. Türkiye genelindeki yaklaşık 3000 endemik bitki türünün de 80-100 kadarının Bolu ve Düzce bölgesinde bulunduğu tahmin edilmektedir [7].

Çalışmanın yürütüldüğü Konuralp Mahallesi ise Düzce ilinin 8 km kuzeyinde, İç Anadolu ve İstanbul ili arasında önemli bir geçiş noktasındadır. Düzce Ovasına hâkim bir tepede kurulan yaklaşık 1583 hektar yüzölçümüne sahip Konuralp Mahallesi sıcak ve ılgın iklimin de etkisi altındadır. Belirgin yağışlar hâkimdir ve en kurak aylarda bile yağış

miktarı oldukça fazladır. Düzce ilinin yıllık ortalama sıcaklığı 13,4 °C iken, Konuralp Mahallesi'nin yıllık ortalama sıcaklığı 12,8 °C'dir [8].

2.1.2. Geçim Kaynakları

Ankara ve İstanbul gibi iki büyük metropolün arasında yer alan Düzce ili, dinamik bir ekonomik yapıya sahiptir. İstanbul ve Ankara illerine ulaşımın kısa süreli, rahat ve güvenli olması bu durum ile ilişkilendirilebilir. Ülke genelinde incelendiğinde, Düzce ilinin diğer illere göre sanayi bakımından daha fazla gelişme gösterdiği görülmektedir. 1956 yılında orman ürünleri sanayi ile başlayan ekonomik faaliyetler, 1960 yılında hız kazanmıştır. Orman ürünleri sektörünün yanı sıra; tekstil ve tekstil ürünleri imalatı, ağaç ürünleri imalatı ve makine ve teçhizat imalatı, av tüfeği imalatı ve gıda sanayi sektörleri de ön plana çıkmaktadır. Ülke ekonomisine sanayi faaliyetleri ile önemli bir katkı sağlayan Marmara Bölgesine sınırı olması, Düzce ilinde sanayi faaliyetlerinin hareketlenmesinde önemli bir etkidir [9].

Son yıllarda ticaret ve imalat sektörlerindeki gelişmeler, Düzce ilinde tarım sektörünün azalma sürecine girmesine neden olmuştur. 1970'li yıllarda tarım sektöründe yoğunlaşan aktif nüfus, bugün sanayi, karayolu, ulaştırma faaliyetlerine, mevsimlik iş gücüne dayanan inşaatlar ve hizmet kesimlerine yönelmiştir. Fakat ilde yer alan verimli toprakların ve kırsal yerleşmelerin varlığı nedeniyle, tarım sektörü önemini korumaktadır [10].

İşlenen tarım alanı 74.853 hektar, çayır mera 1.969 hektar, orman 124.390 hektar, diğer alanlar 47.988 hektar yer kaplamaktadır. İşlenmeye elverişli tarım arazileri, ilin toplam yüzölçümünün %30'unu kaplamaktadır. Pancar, mısır, buğday, çeltik ve virjinya tütününü ekimi de yapılan Düzce ovasının yaklaşık %78'i fındık üretimine ayrılmıştır. 2017 yılı çiftçi kayıt sistemi verilerine göre ilde kayıtlı 27.146 adet tarım işletmesi mevcuttur [11].

Düzce ilinde ayrıca halkın geçim kaynakları arasında büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık, kümes hayvancılığı, alabalık üretimi ve arı yetiştiriciliği önemli bir yer tutmaktadır. Modern yöntemlerle yapılan hayvancılık faaliyetleri arasında sığır besiciliği ve tavukçuluk ön plana çıkmaktadır. İl genelinde 74.607 adet büyükbaş, 16.180 adet küçükbaş hayvan, 20.953.050 adet kanatlı hayvan, 336.531 adet yumurta tavuğu, 53.228 adet kovan bulunmaktadır [10].

Düzce Orman İşletme Müdürlüğü, 55.828 hektar ormanlık alan, 64.575 hektar açıklık alandan oluşan toplam 120.403 hektar sorumluluk alanına sahiptir. Ormanlık alanın 54.090 hektarı normal koru, 1738 hektarı bozuk koru özelliği göstermektedir [12].

Düzce ilinde sanayi siciline kayıtlı toplam 431 sanayi işletmesinin, %25'i mikro ölçekli, %47'si küçük ölçekli, %24'ü orta ölçekli, %4'ü büyük ölçekli işletmelerdir. Tekstil sanayi, bölgede sanayi işletmelerinin %20'sini kapsayan en gelişmiş sanayi sektörüdür. Tekstil sanayinin ardından, ağaç ürünleri imalatı sektörü, bölge sanayi işletmelerinin %13'ünü kapsayarak ikinci sırada yer almaktadır. Ağaç ürünleri imalatı sektöründe; 37 firma ormancılık faaliyetleri, 97 firma toptan ve perakende ürün satışı yapmakta, 32 firma kereste imalatı, 54 firma mobilya imalatı, 8 firma parke imalatı, 11 firma kaplama imalatı, 2 firma levha imalatı ve 2 firma ahşap esaslı aksesuar üretimi yapmaktadır [13].

Düzce ili, tarihi dokusu, doğal güzellikleri, yöresel el sanatları, mahalli yemekleri, sosyo-kültürel değerleri ile önemli bir turizm merkezi olma yolundadır. Kültür turizmi, inanç turizmi, trans yayla turizmi, deniz turizmi, şelale turizmi, kuş gözlemciliği, alternatif su sporları, dağ ve doğa yürüyüşü, çadır ve karavan kampı, bisiklet sporları, motor sporları, hava sporları, bitki gözlemciliği, foto safari ilde gerçekleştirilebilecek turizm türleridir [13].

Ancak 12 Kasım 1999 tarihinde yaşanan 7.2 büyüklüğündeki deprem sebebi ile Düzce Merkez, Akçakoca, Cumayeri, Çilimli, Gölyaka, Gümüşova, Kaynaşlı ve Yığılca'da toplam 710 kişi hayatını kaybederken 2.678 kişi de yaralanmıştır. 3.837 işyeri yıkılmış, 2.573 işyeri orta hasarlı, 1.606 işyeri az hasarlı olup toplamda 8.016 işyeri hasar görmüştür. Özellikle Düzce-Kaynaşlı merkezli ikinci deprem ile sanayide meydana gelen fiziki hasarlar ve kapanan işyerleri üretim kayıplarına ve dolayısıyla yüksek oranda işsizliğe sebep olmuştur [14], [9].

Çalışmanın yürütüldüğü Konuralp Mahallesiinde temel geçim kaynakları tarım ve hayvancılıktır. Bölgede kasaba pirinci olarak da adlandırılan pirinç ekiminin yanı sıra mısır, fındık ekimi de yapılmaktadır. Büyük çaplı sanayi kuruluşlarının da var olduğu bölgenin doğal güzellikleri ve tarihi dokusu, turizm sektörünün de gelir kaynağı haline gelmesini sağlamıştır.

2.1.3. Nüfus Özellikleri

Düzce ilinde kilometrekareye 147 insan düşmektedir. 2007-2017 yılları arasındaki Düzce ili nüfus verileri Çizelge 2.1’de verilmiştir.

Çizelge 2.1. Yıllara göre Düzce nüfusu [15].

Yıl	Düzce Nüfusu
2017	377.610
2016	370.371
2015	360.388
2014	355.549
2013	351.509
2012	346.493
2011	342.146
2010	338.188
2009	335.156
2008	328.611
2007	323.328

Yıllara göre Konuralp bölgesi nüfusu, Türkiye İstatistik Kurumu verileri Çizelge 2.2’de verilmiştir.

Çizelge 2.2. Yıllara göre Konuralp bölgesi nüfusu [16].

Mahalle	Yıl			
	2015	2016	2017	2018
Çiftepınarlar Mahallesi	1720	1784	1806	1829
Orhangazi Mahallesi	1044	1188	2402	2707
Şehit Bayram Gökmen Mahallesi	459	1586	1604	2436
Şehit Hüseyin Kıl Mahallesi	979	946	920	905
Şehit Kemal Işıldak Mahallesi	698	730	693	634
Şehit Murat Demir Mahallesi	1052	1266	1346	1553
Terzialiler Mahallesi	721	709	703	687

2.2. KONURALP TARİHİ

2.2.1. Tarihsel Gelişim

Antik çağda, genel sınırları Batı Karadeniz ve Doğu Marmara bölgeleri olduğu düşünülen, günümüzde İstanbul'un Anadolu yakası, Bursa, İzmit, Kocaeli, Bilecik, Sakarya, Düzce ve Bolu illerini içine alan bölgeye “Bithynia Bölgesi” (Şekil 2.2) adı verilmektedir. Konuralp Mahallesi; tarihi M.Ö. 3. yüzyıla kadar uzanan Kieros dönemi, Bithynia Krallığı dönemi, Roma İmparatorluğu dönemi, Geç Roma İmparatorluğu dönemi ve Osmanlı dönemini kapsayan, Prusias ad Hypium antik kenti üzerine kurulmuştur [17].

Şekil 2.2. Bithynia Bölgesi haritası.

Prusias ad Hypium antik kenti, Düzce'nin, 8 km kuzeyinde, Konuralp Mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Küçük Melen ve Tabak çayları yakınlarında kurulan antik kentin bilinen ilk ismi Hypios'dur. Kentin bu ismi tarıma elverişli Hypios Irmağı'ndan aldığı düşünülmektedir. Daha sonraları ise kentin ismi Kieros olarak anılmaya başlanmıştır. Bithynler Kralı I. Prusias, (M.Ö.283 – M.Ö.183) Sangarios (Sakarya) nehrinin doğusundaki Mariandyn ve Heraklia devletlerine karşı Kieros'u zapt etmiştir ve kentin adını Prusias olarak değiştirmiştir [18]. Prusias adında birden fazla kent olduğu için, aynı adı taşıyan kentleri birbirinden ayırt etmek amacıyla Prusias ad Hypium olarak değiştirilmiştir. Latince Prusias ad Hypium kelimesindeki “ad” edatı, Türkçe’de “üzerinde, karşısında, ötesinde, yönünde, -e doğru” gibi anlamlar ifade etmektedir [17].

M.Ö. 74 yılına kadar Bithynia hâkimiyetinde kalan kent, Bithynia Kralı Nikomedes (IV)'in ölmeden önce vasiyet yoluyla krallığını Roma Krallığına bırakmasıyla, M.Ö. 74'den sonra Romalıların hâkimiyetine girmiştir. Romalılara ait bir kent devleti haline gelen

Prusias ad Hypium imparatorluk çağında büyük gelişmeler göstermiş ve zenginliğe kavuşmuştur [19].

Bu dönemde imar faaliyetlerinin başlaması ile büyük yapılar inşa edilmiştir. Tarihi dönemlerde yaşanan depremlerin de etkisi ile Prusias'a ait kalıntılar, günümüzde Konuralp olarak bilinen yerleşimin altında kalmıştır. 3. yüzyılın ikinci yarısından itibaren gücünü ve zenginliğini yitiren Roma İmparatorluğu Doğu ve Batı olarak ikiye bölünmüştür. Doğu Roma toprakları sınırları içerisinde kalan Prusias ad Hypium kenti, 1323 yılında Osman Gazi'nin beyliği sırasında, Komutan Konur Alp Bey tarafından fethedilerek Osmanlı topraklarına katılmıştır. Osmanlı hâkimiyetine giren Prusias ad Hypium kentine, Üskübü (Eskibağ) adı verilirken; Düzce Ovasına ise Konur Alp'in gösterdiği kahramanlığa istinaden "Konrapa (Konur Alp)" adı verilmiştir [20].

2.2.2. Arkeolojik Sit Alanları ve Tescilli Yapılar

Günümüzde, Konuralp Mahallesi sınırları içerisinde, I., II.ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanlarında tescillenen çeşitli envanterler bulunmaktadır. Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu, Kocaeli Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından alınan kararlar ile ilk kez 14.10.1978 tarihinde Antik tiyatro, 08.02.2012 tarihinde Konuralp Batı Sur Duvarları, 02.07.1987 tarihinde ise Roma Köprüsü 1. Derece arkeolojik sit alanında tescillenmiştir [21].

Atlı Kapı ve uzantısı surlar, halk arasında Kırkbasamaklar olarak tabir edilen Antik Tiyatro, Prusias Ad Hypium arkeolojik sit alanları, Roma Köprüsü, Konuralp batı sur duvarları, su kemerleri, nekropoller, yapı kalıntıları, Osmanlı dönemi mezarlığı, tarihi camiler ve bunlara ek olarak birçok sivil mimari örneği evler bulunmaktadır.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kocaeli Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü resmi internet sitesinde yayınlanan, Düzce il sınırları içerisinde yer alan tescilli sit alanları Çizelge 2.3'de, Düzce İli Tescilli Anıtlar ve Yapılar Listesi **EK: 2**'de, 2014 yılına ait Konuralp Mahallesi tescilli yapıların listesi **EK:3**'de verilmiştir [22].

Çizelge 2.3. Düzce ili tescilli sit alanları listesi [23].

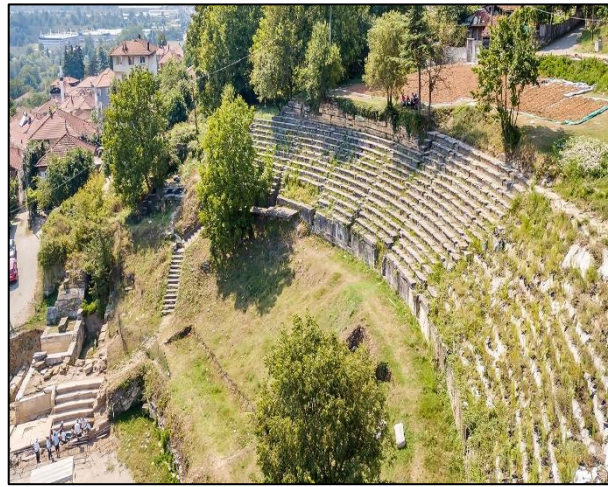
Cumayeri	Hamascık Köyü Tomas Mevkii I. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Cumayeri	Dokuzdeğirmen Köyü I. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Akçakoca	Akçakoca Kentsel Sit Alanı-1
Akçakoca	Akçakoca III. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Akçakoca	Akçakoca I. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Akçakoca	Akçakoca Kentsel Sit Alanı-2
Akçakoca	Edilli Köyü Tümülüs'ü I. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Akçakoca	Naltepe Mevkii Nekropol'ü I. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Akçakoca	Akkaya Köyü Çekbeli Deresi Mevkii I. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Akçakoca	Akkaya Köyü Değirmendere Mevkii III. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Gölyaka	Yazıpınar Höyüğü I. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Merkez	Konuralp Batı Surları I. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Merkez	Konuralp Mahallesi Aynalı Köyü Tepecik Mevkii III. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Merkez	Konuralp Aynalı Köyü Tepecik Mevkii I. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Merkez	Konuralp I. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Merkez	Güven I Tümülüs'ü
Merkez	Güven II Tümülüs'ü
Merkez	Roma Köprüsü I. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Merkez	Sarıkaş Çorak Mevkii I. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Merkez	Konuralp II. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Merkez	Konuralp III. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Merkez	Çavuşlar Beyciler Köyü I. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Merkez	Çavuşlar Beyciler Köyü III. Derece Arkeolojik Sit Alanı
Merkez	Asar Köyü Tümülüsleri I. Derece Arkeolojik Sit Alanı

Atlı kapı olarak da bilinen, Prusias ad Hypium antik kentinin güney suru farklı dönemlerde onarımlar geçirmiştir ve onarım esnasında yazıtlı devşirme malzemeler de kullanılmıştır (Şekil 2.3). At kabartmalı kapı lentosu, yerel kalker malzemeden üretilmiştir. Lento üzerinde at tasviri ve Grekçe bir kitabe bulunan bir Prusiaslı'nın annesine yaptırdığı mezar steli yer almaktadır. Surların yaklaşık 200 metresi günümüze kadar ulaşmıştır [22].

Şekil 2.3. Atlı kapı ve surlar.

Konuralp tarihi kent merkezinde, kentin kurulduğu tepenin yamacına inşa edilmiş Helenistik dönemden günümüze kadar gelmiş ve iyi korunmuş tek anıtsal yapı antik tiyatrodur (Şekil 2.4). Ayrıca Principatus döneminde (I. yüzyılın ilk yarısında) yapıldığı bilinen Greko-Roman tarzda bir tiyatro da mevcuttur. Tiyatrodan günümüze, Analemma duvarları, yaklaşık 97 m genişliğindeki caveanın (oturma sırası), en üst oturma bölümünden 6 oturma sırası (summa cavea), tonozlu girişler ve sahne binasının bir bölümü kalmıştır. Basamak sayıları nedeniyle tiyatronun olasılıkla 3000 kişi kapasitesinde olduğu düşünülmektedir [17]. Akçakoca yolunda Hamam Sokak'taki antik kent surları, kuzeyde mahalleyi sınırlayan Kemer Kasım Köyü'nden gelen Roma Dönemi'ne ait su kemerleri ve 1900'lü yılların başına tarihlenen sivil mimari örnekleri mevcuttur [24].

Şekil 2.4. Antik tiyatro.

Kemerkasım köyündeki Helenistik ve Roma dönemlerine ait su kemerleri, deniz seviyesinden 214 m (Şekil 2.5) yükseklikteki vadinin en alçak noktasında olup Horosan harçlı karışık kesme ve moloz taştan iki katlı olarak inşa edilmiştir. Sözü edilen su kemerlerinin yaklaşık 5 km batısında Konuralp mahallesinin kuzey zirvesi yer almaktadır. Bu zirvede, 222 m yükseklikte bulunan su kemerleri ile Kemerkasım köyü su kemerlerinin; tünellerle ve borularla birbirine bağlantılı olduğu düşünülmektedir [22], [25].

Şekil 2.5. Konuralp Mahallesi Kemerkasım köyü su kemerleri [26].

Konuralp Bölgesinde yapılan araştırmalar ve arkeolojik kazılar neticesinde ortaya çıkan antik kente ait eserlerin korunması ve sergilenmesi amacıyla 18.11.1994 tarihinde Konuralp Müzesi açılmıştır. Eserler, müze bahçesi ve teşhir salonlarında yer almaktadır. Konuralp Müzesi'nde 1825 adet arkeolojik, 456 adet etnografik ve 3837 adet sikke olmak üzere toplam 6118 adet eser sergilenmektedir.

1931 yılında Düzce ili Konuralp Mahallesinde bulunan Roma döneminde yapılmış 2.60 metre boyundaki Tyche Heykeli İstanbul Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir (Şekil 2.6). Heykelin başında şehir suru şeklinde bir taç, sol kolunda çeşitli meyvelerle dolu bir bereket boynuzu ve zenginliğin simgesi olan Plutos isminde bir çocuk vardır. Bu tanrıçanın; kader, şans ve başarı getirdiği rivayet edilmektedir [26].

Şekil 2.6. Tyche heykeli [26].

1988 yılında Konuralp Mahallesinde bulunan Roma dönemine ait bir diğer eser ise Orpheus mozaiğidir (Şekil 2.7). Adını Yunan mitolojisinde geçen bir şairden aldığı söylenmektedir. Bu mozaiikte ortada lir çalan Orpheus ve çevresinde hayvanlar ile köşe noktalarında dört mevsimi betimleyen kadın figürleri yer almaktadır [20].

Şekil 2.7. Taban döşemesi [26].

Müze bahçesinde sergilenen eserlerden bir diğeri, mermerden yapılmış M.S. I. yüzyıla ait büyük lahittir. 1937 yılında Konuralp'in batısında bir nekropolün (antik mezarlık) de bulunduğu tepede bulunmuştur. Lahit sandukasını, iki uzun yanda bukanionların (öküz başları) taşıdığı çelenkler işlenmiştir. Uzun yanlardan birinde bulunan kıvrımların ortasında, yuvarlak madalyonlar içinde bulunan kabartmalarda domuz, aslan, kartal ve balıkçı kuşları gibi çeşitli hayvanlar tasvir edilmiştir (Şekil 2.8).

Şekil 2.8. M.S. I. yüzyıla ait lahit örneği [26]

3. GELENEKSEL TÜRK EVLERİ

3.1. TÜRK EVİNİN TANIMI

Ev sözcüğü eski Türkçe’de “eb” kelimesinden gelmektedir. İnsanların oturması için yapılmış mesken anlamındadır [27]. Yalnızca bir ailenin oturabileceği şekilde ve büyüklükte yapılmış konut anlamında da kullanılmaktadır [28].

Celal Esad Arseven’e göre; evin mimarideki manası kulübe ve damdan daha büyük ve özenli yapılmış olan bir veya birkaç katlı kâgir veya ahşap mesken iken [29], Soykan’a göre; ev dışıdır, içine alır besler büyütür, korur. İnsana rahat ve kolay yaşama olanağı sağlar [30].

Geleneksel Türk evi ise Türklerin kullanmış oldukları evler olup Türk kültürünün bire bir izlerini taşımaktadır [31]. Türklerin tarih sahnesine ilk çıktıkları dönemden günümüze kadar yurtları da çok değişmiştir; Orta Asya’dan Balkanlar’a, Kuzey Afrika’dan Arabistan’a, oradan Karadeniz’in kuzeyine kadar uzanmışlar ve bu coğrafyalarda çok sayıda devlet kurmuşlardır [32]. Ortaya çıkan yapılarda, bir taraftan Orta Asya’dan getirilen kültürel değerler görülürken, diğer taraftan da Anadolu’da daha önceleri yaşamış ve coğrafyaya karakterini vermiş kültürlerin izlerini görmekte mümkündür. Netice olarak Anadolu Türk evinin oluşumunu Anadolu’nun çevresel ve kültürel ortamı ile Türklerin Orta Asya’dan getirdikleri kültürel ve mimari miras belirlemiştir. Birbirinden oldukça uzak olan bu coğrafi alanların kültürleri, belli bir sentez oluşturacak şekilde harmanlanmıştır [31].

S.H. Eldem’in tanımına göre Türk evi; eski Osmanlı devletinin işgal ettiği sınırlar içinde, eski anlatımla Rumeli ve Anadolu Bölgelerinde yerleşmiş, gelişmiş ve 500 sene kadar tutunmuş kendi özellikleriyle oluşmuş bir ev tipidir [33].

D. Kuban’a göre ise Türk evi; geleneksel Türk ailesinin yaşam kültürü ve törelerine uygun şekil ve plan özelliklerini gösteren, asırlarca Türk insanının gereksinimlerine cevap vermiş bir konut tipi olarak bilinmekte ve tanımlanmaktadır [34].

İnşa edildiği çevre ve insanıyla bütünleşen geleneksel Türk evi, belirli bir iç ve dış mekân organizasyonu ile karşımıza çıkmaktadır. Konut adeta içinde yaşayan insanların fiziksel-

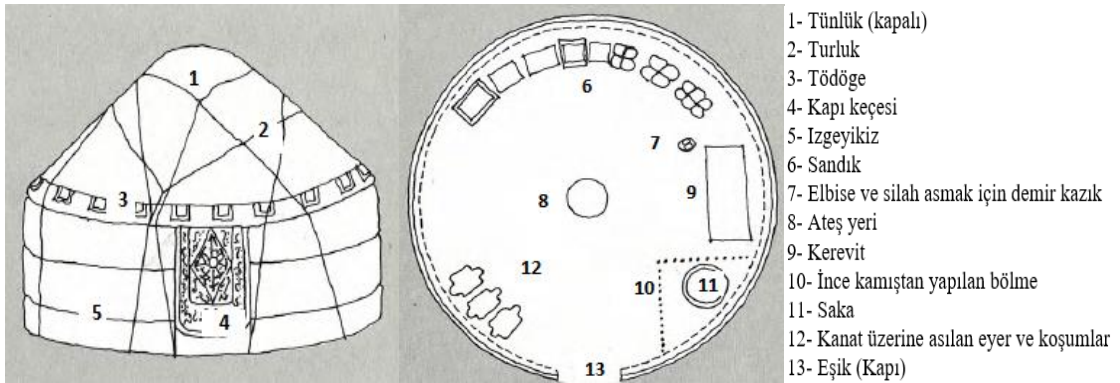
fonksiyonel ihtiyaçlarını, kültürel-sosyal yapısını, aile yapısını, yaşama biçimini ve inşa edildiği çevrenin coğrafi-topografik özelliklerini yansıtan bir ayna gibidir. Yüzyıllarca süren bu özellik, günümüze kadar belirli yerleşimlerde hiç bozulmadan gelişebilmiştir [35].

3.2. TÜRK EVİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Türk tarihinde yerleşik yaşama geçişin göstergesi olabilecek ilk kayıtlar, Hun-Çin siyasi askeri sınır bölgesindeki Kansu Vadisi'ndedir. Siyasal ve yönetsel merkez olarak kullanılması amaçlanan, Ku-t Sang /Ejder Kenti ile Orhun Yöresi ve Altay Dağları'na uzanan askeri yol üzerinde konumlandırılmış, Hun Hakanı Teoman'a atfedilen T'ou man Cheng kalesinin varlığına ilişkindir. [37].

Türkler Anadolu'ya gelip yerleşmeden önce göçebe bir hayat düzeninde yaşamışlardır. Türklerin anavatanı olan Orta Asya, iklim özellikleri olarak yerleşik düzende yaşamaya elverişsizdir. Bunun sonucunda göçebe bir yaşam sürmek durumunda kalmışlardır. Böylece yer kavramı ve vatan duygusu bir anlamda topraktan çözülmüştür. İşte bu çözülme, ilginç ve soyut bir çevre kavramı oluşturmuştur ve bozkırların elverişsiz doğal etkileri, sınırlayıcı ve koruyucu bir yaşama çevresi kavramının gelişmesine neden olmuştur [36].

Orta Asya çadırının genel görünümü ve iç düzeni Şekil 3.1'de verilmiştir. Göçebelik, aile bireylerinin bir arada yaşadığı toplum düzenini gerektirmiştir. Bu nedenle çadırlar yaşama birimleri olarak gelişmiş ve biçimlendirilmişlerdir.

Şekil 3.1. Orta Asya çadırının iç düzeni ve genel görünümü [36].

Türklerin Orta Asya'da, göçebe hayat şartlarına elverişli çadır düzeni ile Anadolu'da Türk evi odaları arasındaki benzerlikler ve bir meydan etrafında toplanan çadırların da Türk evi sofasının kaynağını oluşturduğu bugüne dek yapılan literatür araştırmaları ile ortaya konulmuştur [28]. Göçebelerin yerleşme süreçleri doğal fizikî çevreden keskin sınırlarla ayrılmamakla birlikte Anadolu şehrinin karakterinin meydana gelmesinde en önemli etkenlerden biridir [39].

3.3. TÜRK EVİNİN OLUŞUMUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Türk evinin oluşumunu etkileyen faktörler üç ana başlık altında toplanmıştır. Bunlar; coğrafi faktörler, tarihi faktörler ve sosyal faktörlerdir.

3.3.1. Coğrafi Faktörler

Coğrafi faktörlerin evlerin oluşumu üzerindeki etkisi iki sınıfa ayrılmaktadır. Bunlar; iklimsel etkiler ve topografik etkilerdir.

Türk evinin yayıldığı bölgeler, genel olarak ılıman kuşak içinde kalmakla beraber kuzeyle güney, kıyılarla iç bölgeler arasında ve yerel topoğrafya nedeniyle mikro klima, ısı ve yağış bakımından mevsimlere göre önemli farklılıklar gösterirler [40]. Örneğin kuvvetli bir karasal iklim etkisi altında olan Erzurum geleneksel evlerinde zeminden yüksekte yapılan küçük pencereler ve kalın duvarlar ile ısı kaybı azaltılmış, sofalar küçültülmüştür. [41].

İklim ve sosyo-ekonomik özelliklerin etkisinde ortaya çıkan sofalarda, çoğunlukla Kuzey Anadolu bölümünde kapalı, Ege ve Akdeniz kıyılarında açık sofalı plan tipi tercih edilirken, Diyarbakır ve Mardin'de ise avlulu plan tiplerine rastlanmaktadır [42].

Gerek topografik ve gerekse iklim özelliklerinden kaynaklanan bu farklılıklar, Türk evinin genel kuruluşundan malzemesine kadar etkili olmuştur. Coğrafi bölgelerdeki farklı iklimsel özellikler, evlerin yapımında kullanılan malzemelerde, yapıların arazi üzerindeki konumlarında ve yapım tekniklerinde, evin yapıldığı coğrafyanın özelliklerine göre birtakım farklılıklar görülmesine neden olmuştur. Örneğin, yağışın bolca görüldüğü Kuzey Anadolu'da, ormanlık bölgelerde ahşap malzeme kullanırken, yağışın olmadığı Orta Anadolu gibi kurak bölgelerde, taş ve kerpiç ön plana çıkmıştır [31], [43].

Evlerin tasarımında görülen en önemli özelliklerden biri, yapıların dış çevreden belirgin bir şekilde ayrıştırılmış olmasıdır. Anadolu'nun coğrafi bölgelerinin engebeli yapısı,

evlerin dış çevre ile kurulmuş olan bağlantıları üzerinde etkili olmuştur [36]. Plansız, doğal çevre ile uyumlu mahallelerdeki evler, daha fazla ışık alması amacı ile çoğunlukla eğimli araziler üzerinde kurulmuştur [43].

Farklı coğrafi bölgelerde yapılmış olan evlerin mekânsal ve fonksiyonel özellikleri aynı iken, dış biçimleri birbirinden farklı yapılmıştır [36]. Karadeniz sahili, İstanbul ve Marmara Bölgesi, Ege Bölgesi, Akdeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi olmak üzere yedi ana bölgede Türk evi tipolojisi değerlendirilmektedir. Ahşap çatıklı, geniş saçaklı, cumba ve çıkmalara sahip, genel tipolojiye uygun konut gruplarından meydana gelen Türk evleri, yapı malzemelerinden detaylarına kadar farklılaşmaktadır [44]. Fakat evlerin yapısal özellikleri farklılaşmış olsa da özellikle mekânların iç düzenlemeleri ve fonksiyonları bu değişimlerden etkilenmemiştir. Türkler evlerin yapımında kullandıkları malzemeyi yaşadıkları çevredeki kaynaklardan temin etmişlerdir. Anadolu coğrafyasının ve ikliminin, bölgeler arasında dahi farklılaşması, Anadolu'da Türk evinin oluşumunu ve çevre ile ilişkilerini doğrudan ve önemli ölçüde etkilemiştir.

3.3.2. Sosyal Faktörler

Türk evinin oluşumunu etkileyen sosyal faktörler iki başlık altında toplanmıştır. Bunlar; toplum ve aile yapısıdır.

Mimari çevrenin oluşumu, değişimi ve gelişiminde aile yapısı ve yaşam kültürünün etkileri son derece önemlidir [45]. Türk evine özgü karakteristiklerin oluşumuna etki eden, aile yapısı ve toplumsal ilişkiler, mekânsal organizasyon ve yapı-çevre ilişkisini doğrudan etkilemektedir. Ailenin büyüklüğü, yaşam biçimi, dini inancı, meskeni kullanım şekilleri, sosyal ilişkileri, ekonomik durumu, üretim-tüketim ilişkileri, aileye ilişkin örf, adet, gelenek ve görenekler gibi parametreler, ailenin iç ilişkilerini de etkileyerek konut mimarisinin biçimlenişinde önemli bir rol oynamaktadır [46].

Türk evinin planlanmasında, aile yaşam biçimi ve kültürel değerler etkili olmuştur. Evin her bir odası, kullanıcıların her türlü ihtiyacını karşılayacak biçimde kurgulanmıştır [47]. İnsana, doğaya ve içerisinde bulunduğu yakın çevre ile ilişkilerine gösterdiği saygı geleneksel Türk evlerinin yapım prensiplerinden biri olarak kabul edilebilmektedir [48].

Türklerde, kadın ile erkek arasındaki iş bölümü İslamiyet'in kabulünden sonra daha keskin çizgilerle birbirinden ayrılmıştır. Dini inancın bir getirisi olan mahremiyet

anlayışının gözetilmesi ve kadının statüsü, Türk evlerinin dış çevreye kapalı ve içe dönük biçimlenişinde önemli bir etkidir. Ataerkil aile yapısının bir sonucu olarak en önemli oda erkeğe ait olmuştur. “Başoda” ya da “selamlık” gibi isimler alan bu odalarda, konuklar ağırlanmış ve hizmetçi ilişkileri bu odaya göre kurgulanmıştır. Sofa bir süre sonra bu odanın işlevsel olarak yerini almıştır. Türklerde kadın evin ikinci kişisiydi. Evin hanımı, ev içindeki yaşantısını evin haremlik denilen kısmında geçirirdi. Evin hanımının kullandığı odalar, evin erkeğinin kullandığı odaya nazaran daha gösterişsiz olarak düzenlenmiştir. Dış çevre ile evin ilişkisi, odalar arası ilişkiler, evin hanımının günlük yaşantısına göre biçimlenmiştir [49].

Eski Türk evlerinde aile içi mahremiyeti korumak amacı ile ocağın yanlarındaki yüküklerin içinde, alt döşemelerin kaldırılıp yükseltilmesi ile kehriz adı da verilen gusülhaneler yapılmıştır. Gusülhanelerdeki pis su delinen dış cephe duvarının içerisinden geçirilen ince borular aracılığıyla tahliye edilirdi [50].

3.3.3. Tarihi Faktörler

Türkler Orta Asya’da, iklim ve coğrafi şartların icabı olarak göçebe bir hayat sürmüşlerdir. Taşınabilir bir konut özelliği olan, göçebe hayatın simgesi çadırlar, Türk evlerinin biçimlenişlerine örnek teşkil etmiştir. Türk evi kavramı, Anadolu’da yerleşik hayata geçiş ile gerçek kimliğine kavuşmuştur. Türk evini özgünleştiren odalar ile çadır iç düzeni arasında kullanım alanları, işlevsellik ve bölümler arası ilişkiler açısından önemli benzerlikler vardır ve bir meydan çevresinde toplanan çadırların, odaların etrafında dizildiği Türk evi sofasının kaynağını oluşturduğu görülmektedir [38].

Anadolu’ya gelen Türklerin bir kısmı yerleşik düzene geçerken bir diğer kısmı da hayvanlarına ot bulmak için devamlı hareket halinde olup yurt veya ak-öy denilen çadırlarda yaşamışlardır. Yerleşik düzene ait ve Orta Asya’da izlenen “kule ev” denilen yüksek duvarlar üzerine kurulmuş, çevresine açık, köşk tipi evin, Türk evine ana katın üst kat olması biçiminde yansıdığı görülmüştür [49]. Ancak Kuban (1993); kule evin savunma düşüncesi ile ilişkili olduğunu, çoğunlukla soylu yapılarda görüldüğünü ve Türk evi kavramına yabancı olduğunu belirtmiştir [39].

Türklerin Anadolu’ya geldikten sonra burada karşılaştıkları ve örnek aldıkları ev tipleri de Türk evinin kökeni olarak gösterilebilir. Tarih öncesi çağlarda Orta Anadolu’da yaygın olan kerpiç mimarideki hilalinin girişi, yani üstü ve üç yanı kapalı direkli mekân, eyvan ya da açık dış sofaya benzer. Bugün Buhara ve Hiva’da görülen ayvan da hilalinin

aynısıdır. İlk örneklerini Troya, Beycesultan, Kültepe’de ortaya çıkan megaron önündeki antreli ve saçaklı mekân da açık dış sofayı andırır. Daha sonraki dönemlerde Yunan, Roma tapınakları ve avlulu yapılarının kolonaları da evlerin oluşumu üzerinde benzer etkiler yapmışlardır. Düz toprak dam ve ocak, fırın gibi diğer yapı öğelerinin bugün de aynı yörelerde var olduğu görülmüştür. Yine de izlenen bu devamlılık kerpiç bir mimariye aittir. Ahşap dikme ve hatıl yöntemi tarih öncesi çağlarda Anadolu’da uygulanmıştır. Orta Asya’da da aynı teknik kullanıldığı için bu yöntem bu coğrafya aralığında da devam etmiştir. Bizans Dönemi’nde üst katın esas yaşama katı olduğu görülmektedir. Bu sebepten dolayı üst katın Bizans ve Osmanlı’da aynı derecede önemli olduğunu bilinmektedir. Anadolu’nun Bizans Dönemi’nde yaygın bir ahşap iskeletli yapı geleneğinin olup olmadığı belli değildir ancak ormanlık yörelerde bu teknik sıkça kullanılmıştır [51].

3.4. TÜRK EVİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Türk evi; plan özellikleri, cephe özellikleri, malzeme ve yapım teknikleri başlıkları altında incelenmiştir.

3.4.1. Plan Özellikleri

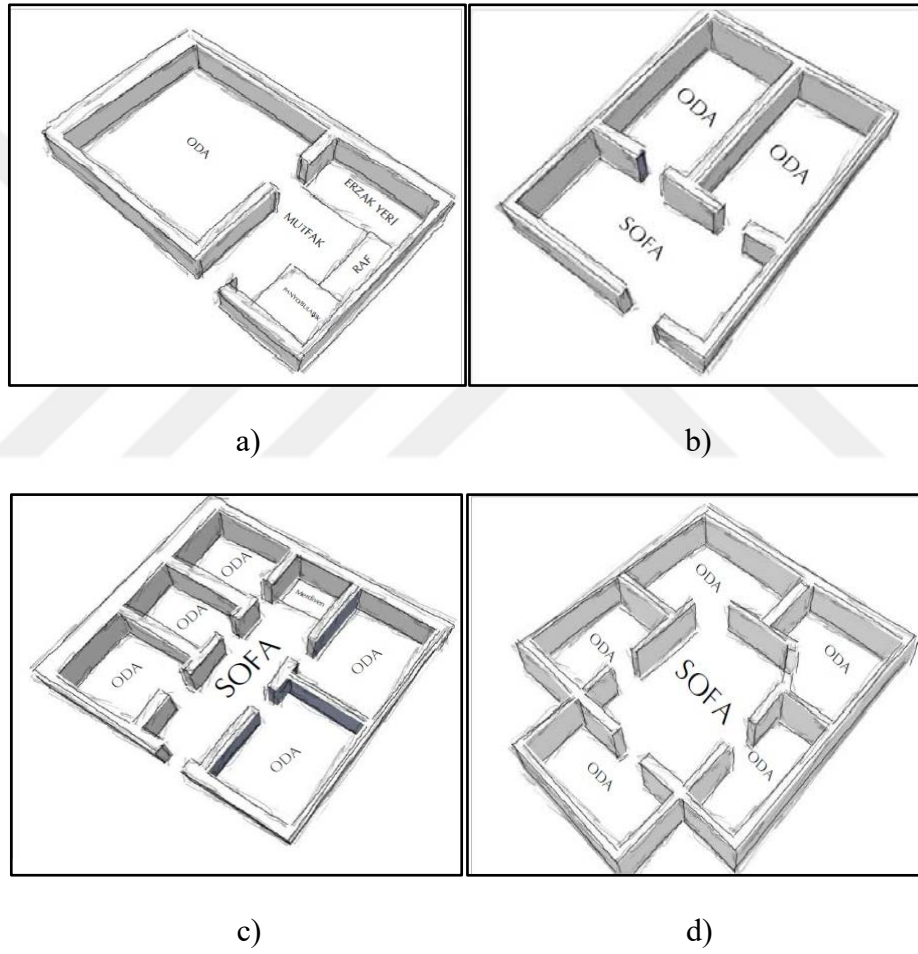
Türk evi plan tipinin biçimlenişinde birden fazla etken rol oynamıştır. Kültürel ve coğrafi faktörler, planların biçimlenişi üzerinde doğrudan etkili olan en önemli faktörlerdir. Plan tipini oluşturan başlıca elemanlar; odalar, sofalar, geçit ve merdivenlerdir. Türk göçebe yaşam birimi çadır ile Türk evi odaları arasında büyük benzerlikler olduğunu belirten çalışmalar mevcuttur [36], [39],[52].

Çadır gibi tek odalı evlerdeki yaşamın ardından, oda sayısının artması ile plan tiplerinin çeşitlenmesi, odalar arası ortak alan olan sofa biriminin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Sofa Türk evlerinin en karakteristik plan elemanlarından biri olması ile birlikte oturma, toplanma vb. işlevleri de karşılayan bir sirkülasyon alanıdır. Sofa; değişik yörelerde sergâh, sergi, sayvan, çardak, divanhane gibi adlar da almaktadır. Sofa uzantıları ile birbirinden ayrılan odalar az değişken bir yaşama birimi iken, sofa değişken bir birimdir. Bu sebeple ev planını sofa belirlemektedir [53].

Türk evinin plan tipini belirleyen sofanın ve odaların yerleşimini bilimsel anlamda sınıflandıran S.H. Eldem olmuştur. Sofa, odalar arası ilişkilerin sağlandığı, tüm

fonksiyonların toplandığı ve dağıldığı bir ortak mekândır. Sofa ucundaki eyvanda ise sedir ve sekiler bulunmaktadır. Eyvan; günlük yaşam için kullanılmakta olan, kadınların oturup ev işlerini yapabilecekleri, arkadaşları ile sohbet edebilecekleri, minderlerle döşenmiş, halı kaplı bir yerdir [54]. Bunun dışında eyvanın bu biçimin ilk İslam mimarisinde ortaya çıktığı ve Arapça’da beyt, İran’da ise talar adını aldığı görülmüştür [39].

Sofa tipleri S.H. Eldem’in sınıflandırmasına göre; sofasız plan tipi, dış sofalı plan tipi, iç sofalı plan tipi, orta sofalı plan tipi şeklindedir (Şekil 3.2).

Şekil 3.2. Sofa tipleri a) Sofasız b) Dış sofalı c) İç sofalı d) Orta sofalı.

Sofasız plan tipi; çadırdan sonra gelişen ilk ve en ilkel plan tipidir. Genellikle sıcak güney bölgelerinde bu plan tipine rastlanmıştır. Birden çok kat sayısı olan evlerde alt katlar ile bağlantı; avlu, kaldırım, tretuvar ile sağlanırken, üst katlarda bağlantıyı sağlayan en önemli mekânsal unsur balkon olmuştur [53], [55].

Dış sofalı plan tipi; Türk evi plan tipinin ikinci aşamasıdır. En basit şekli ile bir oda sırası ve önünde yer alan sofadan meydana gelir. Odalar arası ilişkileri sağlayan sofa birimi bu plan tipi ile ortaya çıkmıştır. Dış sofalı plan tipinde simetriye önem verilmez ve planlar serbesttir. Sofanın plan içindeki yerine göre ön, köşe açık sofalı, hayatlı, sergahlı gibi isimler almaktadır. “T”, “L” ve “U” biçimlerinde geliştirilmiş tiplere sahip dış sofalı plan şemaları daha çok kırsal kesimlerde tercih edilmiştir [55]. Bu plan tipine zenginlik katan eyvan ve köşklere dir. Eyvan, sofayı genişletmek amacı ile odalar arası boşluklar bırakılarak oluşturulmaktadır [33], [38].

İç sofalı plan tipi; en çok tercih edilen plan tipidir. Sofa, karşılıklı dizilen odalar arasında yer alır ve kare veya dikdörtgen biçimlidir. İç sofalı plan tipine karniyarık da denir. Sofa; manzaraya, sokağa veya ışığa doğru yönlendirilmiştir. Sofanın bir veya her iki ucunda bulunan köşk veya sekilik gibi özel mekânlarda, oturma köşeleri düzenlenip plana zenginlik katılmıştır [38].

Orta sofalı plan tipi; Türk evi plan tiplerinin en gelişmiş safhasıdır. Sofa, evin merkezindedir ve dört tarafı odalar ile çevrilidir. Sofanın aydınlatılmasında odalar arası eyvanlardan yararlanılmıştır. Oda aralarında, eyvan haricinde, merdiven, kiler, mutfak gibi hizmet mekânları da bulunabilir. Sofa önceleri dört köşe iken, zamanla köşeler pahlandırılmış, eliptik, çokgen veya oval biçimler almıştır. Sofanın korunaklı olması nedeni ile soğuk iklime sahip bölgelerde daha fazla tercih edilmiştir [53].

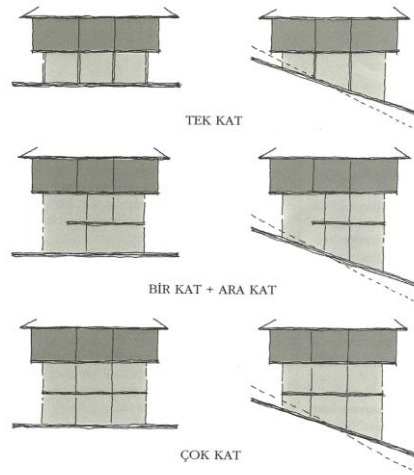
3.4.2. Cephe Özellikleri

Geleneksel evler, buldukları dönemin özelliklerini yansıtan, kent dokusunun oluşumunda ve kent kimliğinin sürdürülebilir olmasında büyük önem taşırlar. İçinde bulunduğu toplumun ekonomik, sosyolojik ve kültürel özelliklerini ortaya koyan somut varlıklardır. Geleneksel evlerin cepheleri ise ait oldukları kültürün kente yansımaları sağlayan, kentsel dokunun özgünlüğünü meydana getiren unsurlardır. Türk evlerinde, genel tasarım ilkeleri bağlamında son derece yalın çizgiler görülürken cepheleri meydana getiren temel parametrelerden; çıkmalar, cumbalar, kapılar, pencereler, süslemeler ve saçaklar, cepheye estetik değer kazandırarak sokak perspektifini zenginleştirmiştir. Geleneksel Türk evlerinde, cephe mimarisinin şekillenmesinde etkili olan karakteristik özelliklerden biri olan cumbalar, oda veya sofanın bina zemininin üstündeki katlardan veya oda veya sofanın bina ana hatlarından dışa taşan, üstü ve etrafı örtülü biçimdir [31], [56]. Mahremiyet duygusu sebebiyle ortaya çıkan içe dönük yaşam biçimi 16. ve 17.

yüzyıllar itibarı ile değişmiş ve dışa açılmaya doğru meyletmiştir. Bu sebeple önceleri başodalarda yapılan çıkmalar, sonraları sokak tarafındaki diğer odalara uygulanmaya başlamıştır [38].

3.4.2.1. Kat Özellikleri

Türk evi genellikle tek katlı veya iki katlıdır. Fakat zaman ile kat adedi artmıştır. Türk evinin temel özellikleri yalnızca tek bir katta görülmüştür. Daha fazla ışık, güneş, hava ve manzaradan yararlanmak amacı ile ahşap direkler üzerinde zeminden 1,5-2 m yükseltelen gerçek yaşam katı, geleneksel Türk evlerinin plan tipolojilerinin belirlenmesi hakkında yapılan çalışmalara konu olmuştur. Birkaç katlı evlerde, zemin kat ihtiyaçlara göre düzenlenen bir geçiş katı niteliğindedir. Bu nedenle gerçek yaşam katı ile doğal çevre arasındaki ilişkilerin kurulmasını sağlayan zemin kat, gelişigüzel olarak kurgulanmıştır (Şekil 3.3) [33], [36].

Şekil 3.3. Türk evlerinde üst kat ve yapının doğa ile ilişkileri[36].

Zemin kat, bahçe duvarları ve evi taşıyan ahşap dikmelerden ibarettir, oturmak için kullanılmaz. Zamanla zemin katın kullanım amacı değişmiş, duvarlarla kapatılarak depo, ahır, samanlık ve taşlık olarak kullanılmıştır. Daha sonraları zemin kat ile ana kat arasında binanın bütün alanını kapsamayan bir ara kat oluşmuştur. Kat yüksekliği, diğer katlardan daha azdır. Ara katta yer alan odalar, genellikle kışlık odalar olarak kullanılır. Bu sebeple daha korunaklı, pencerelerin sayısı az ve ebatları küçüktür. Zamanla ara katlara verilen önem artsa da, iç mekân düzeni ve cephe görünümünü belirleyen daima üst kat olmuştur [47], [33].

3.4.3. Malzeme ve Yapım Teknikleri

Ahşap, taş ve kerpiç Türk evinin yapımında temel yapı malzemeleri olup, dolgu malzemesi olarak genellikle kerpiç kullanılmıştır. Geleneksel Türk evlerinde malzeme seçimini belirleyen en önemli faktörlerin başında yörenin iklim ve topografik özelliklerine bağlı olarak değişen, yapı malzemesine ulaşılabilirlik gelmektedir. Örneğin; yağışın bol olduğu ormanlık bölgelerde ahşap malzeme, kurak bölgelerde ise taş ve kerpiç tercih edilmiştir. Yani yapım sisteminde ve yapı elemanlarında kullanılan malzemeler, çevreden elde edilebilir [40]. Saman, kil ve suyun karıştırılması ile elde edilen kerpiç malzemesinin yapı malzemesi olarak kullanımı ilk insanlara dayanır. Kerpiç düşük maliyetli gözenekli geçirgen yapısı sebebiyle sağlıklı ve kolay elde edilebilir bir malzemedir. Kerpiç kullanımı, ilk olarak barınakların üzerinin kerpiç ile sıvanarak çevresel etkilere karşı daha korunaklı hale getirilmesi ile başlamıştır. Geleneksel Türk evinde ise yaygın kullanım alanı bulan kerpiç malzemesi, taşıyıcı duvarlarda, nadiren temellerde; dolgu malzemesi olarak duvarlarda, bunların yanı sıra döşeme, sıva ve harçlarda da kullanılmıştır [32], [57], [58].

Geleneksel hımış yapılarda, dolgu malzemesinin seçiminde en önemli etken malzemeye erişilebilirliktir. Kerpiç, taş, tuğla, ahşap dolgular Geleneksel Türk evlerinde sıkça karşılaşılan dolgu türleridir. Hımış yapılarda, dolgu ve ahşap strüktür deprem kuvvetlerine karşı bir bütün olarak hareket eder. Deprem kuvvetleri yapının kütlesi ile doğru orantılı olarak arttığı için hımış yapılarda iskelet sisteminin hafif olması bir avantajdır. Ahşap iskeletli sistemler, özellikle hafif dolgu malzemeleri kullanıldığında, taşıma gücü ve rijitliğinin artması nedeniyle depremi daha az hasarla atlattırlar.

Geleneksel Türk evi yapım sistemlerinde çoğunlukla ahşap yığma veya ahşap karkas sistemler de kullanılmıştır. Alt katlarda ahşap hatıllı taş duvarlar kullanılırken, üst katlarda ahşap taşıyıcı sistemin araları kerpiç veya tuğla ile doldurulmuştur. Taşıyıcı sistemi doğal taş ve kerpiç olan yapılarda, pencere, kapı, çatı, döşeme, merdiven gibi yapı elemanlarının ahşap malzemesinden, taşıyıcı sistemi ahşap olan yapılarda ise temel malzemesi olarak taşın kullanıldığı görülmüştür. Geleneksel ahşap yapım sistemleri üç başlık altında incelenmek mümkündür [30], [59], [60]:

1-Ahşap Yığma Sistemi; ağacın doğal halde veya işlenerek yatay bir düzende birbiri üstüne konması ve köşelerinin geçme tekniği ile birleştirilmesidir. Duvarlar aynı zamanda taşıyıcı sistemi meydana getiren elemanlardır.

2-Ahşap Karkas Sistem; yapının belirli bir yüksekliğe kadar nemden yalıtılması için yapılan taş duvar temellerin üzerine ahşapların çatılması ile meydana gelen yapım sistemidir.

Bu sistem duvar yüzeyi oluşturulurken kullanılan tekniğe göre aşağıda belirtilen alt gruplara ayrılmıştır.

- Ahşap karkas sistemin arasının kerpiç, tuğla, taş veya ağaç ile dolgu yapılması,
- Ahşap karkas sistemin arasının tuğla, taş veya kerpiç ile düzgün olmayan bir teknikte doldurulması ve bağdadi sıvanması veya tahta kaplanması,
- Ahşap karkas sistemin belirgin modüler (panel) kurgu sistemi ile oluşturulup arasının tahta veya taş ile dolgu yapılması,
- Ahşap karkas sistemin arasının boş bırakılıp dış taraftan tahta kaplanıp, iç taraftan bağdadi tekniğinde sıvanması biçiminde uygulanmıştır.

3-Karma Sistem; farklı yapı sistemlerinin bir arada kullanılmasıdır.

4. KONURALP GELENEKSEL EVLERİ

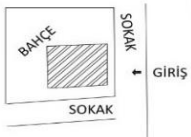
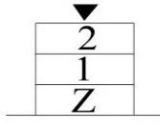

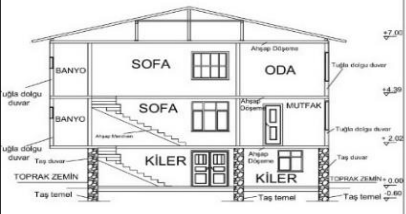
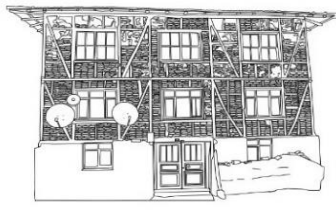
4.1. KONURALP GELENEKSEL EVLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Konuralp Mahallesi, yerleşim planı EK: 1’de verilmiştir.

4.1.1. 1 Numaralı Ev

1 numaralı evin yapı kimlik kartı Çizelge 4.1’de verilmiştir.

Çizelge 4.14. 1 Numaralı ev yapı kimlik kartı.

No: 1		Konum Bilgileri	
Ada /Pafta/Parsel: -/-/1706 Yapım Yılı: 20. Yüzyılın başları Tescil Durumu: Tescilli			
		Yerleşim	Kat Sayısı
			
Zemin Kat	1. Kat	2. Kat	
			
Kesit		Görünüş	
			
Malzeme ve Yapım Sistemi Özellikleri			
Yapım sistemi ahşap çatılı tuğla duvardır. Temel malzemesi moloz taştır. Kapı ve pencere doğramalarının tamamı ahşaptır.			

4.1.1.1. 1 Numaralı Ev Genel Bulgular

1 numaralı ev Topçu Sokağındadır. İkinci derece arkeolojik sit alanı sınırları içerisindedir ve tescillidir (Şekil 4.1). Kat yükseklikleri her katta farklılık göstermekte olup zemin kat yüksekliği 190 cm, birinci kat yüksekliği 225 cm ve ikinci kat yüksekliği 250 cm'dir. Kapı ve pencere doğramalarının tamamı ahşaptır. Pencere zemin kat ve birinci katta çift kanatlı pencere tipindedir (Şekil 4.2).

Şekil 4.1. 1 No.lu ev giriş cephesi.

Şekil 4.2. Özgün pencere örneği.

Evin tüm kapıları dâhili ahşap tablalı ve çakma tekniği kullanılarak yapılmıştır (Şekil 4.3). Geleneksel Türk evlerinde, 17. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan ve 18. yüzyılda kullanımı yaygınlaşan giyotin tipi pencerelere, 1 numaralı evin ikinci katında rastlanmaktadır. İkinci kat pencerelerinin tamamının düşey giyotin tipi pencere olarak düzenlendiği görülmüştür. Yapıda yer alan giyotin tipi düşey sürme pencerelerde, düşey yönde hareket eden ahşap kayar kanatları tutan şıpdüşen adı verilen ahşap malzemeye rastlanmıştır (Şekil 4.4).

Şekil 4.3. Zemin kat oda kapısı

Şekil 4.4. Özgün giyotin (düşey sürme) pencereler.

Eve giriş güney yönündeki yol cephesi üzerinde yer alan iki kanatlı ahşap kapı ile yapılmaktadır. Ana giriş kapısında herhangi bir süsleme bulunmamaktadır (Şekil 4.5). Diğer cepheler ise muhdes (eklenti) depoları da barından yapı sahibine ait bahçe ile çevrelenmiştir. Evin doğu ve batı yönlerinde yer alan bu depoların üzeri ahşap sundurma çatı ile kapatılmıştır. Batı yönündeki depoya zemin kattan bir kapı ile giriş yapılırken, doğu yönündeki depoya yol cephesindeki bir kapıdan girilmektedir (Şekil 4.6).

Şekil 4.5. 1 No.lu evin ana giriş kapısı

Şekil 4.6. 1 No.lu eve ait muhdes (eklenti) depo.

Zemin kat moloz taşlar ile örülmüştür. Farklı ölçülerdeki pürüzlü taşların uygulanmasıyla oluşan moloz taş örgü ile meydana gelen dış duvar kalınlığı 50 cm, iç duvarların kalınlığı 20 cm'dir (Şekil 4.7).

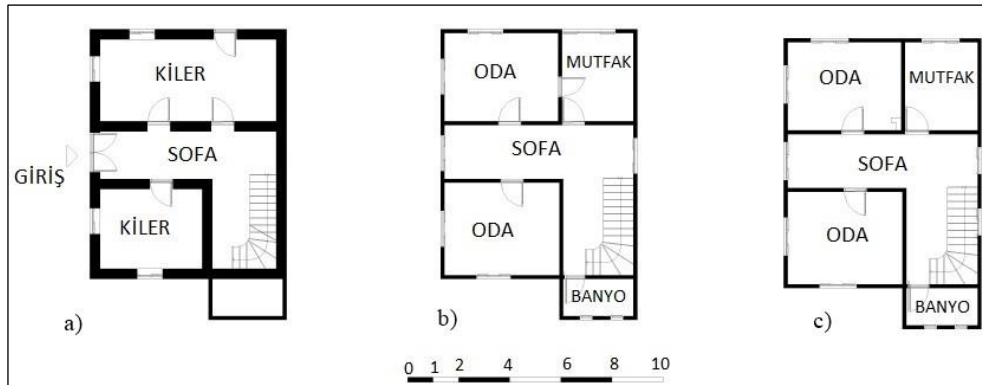
Şekil 4.7. Zemin kat duvarları.

Evin yapım sistemi, yapı yüklerinin duvar içerisinde yer alan ahşap dikme ve kirişler aracılığıyla zemine aktarıldığı, ahşap çatıklı tuğla duvar sistemidir. Bu uygulama ile yapılmış geleneksel Türk evlerinin bazılarında, ahşap dikme ve kirişlerin kesitlerinin oldukça büyük olduğu da görülmektedir. 1 numaralı evde ahşap iskeletin, yatay-düşey kirişler ve 45°'lik açılar ile yerleştirilmiş dikmelerden meydana geldiği görülmüştür (Şekil 4.8). Ahşap iskelet sisteminde yer alan bu elemanların kesitlerinin ortalama ölçüleri 10 cm'dir. Evin çatısı kırma çatı tipindedir ve alaturka kiremit ile kaplanmıştır.

Şekil 4.8. Ahşap çatıklı tuğla dolgulu duvar yapım sistemi.

4.1.1.2. 1 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri

Şekil 4.9. 1 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat c) İkinci kat.

Zemin kat iki adet oda ve bir giriş holünden oluşmaktadır. Kat planları karniyarık adı da verilen iç sofalı plan tipindedir. Zemin kata giriş 200×190 cm ahşap çift kanatlı kapı ile güney yönündeki cepheden yapılmaktadır. Giriş holünün genişliği ise 185 cm'dir (Şekil 4.10). Zemin katta yer alan mekânlar, kullanım amacı açısından ele alındığında hizmet

mekânları olarak düzenlendiği görülmüştür. Dış çevreden yalıtılmış yüzeyler oluşturma ve dayanıklılık amaçları ile dış duvarların 50 cm kalınlığında yapılması, zemin katta yer alan mekânların yaşamsal fonksiyonları yürütmeye elverişli olmadığını ve bu katın daha çok müştemilat, depo, ahır gibi farklı ihtiyaçları karşılamak için yapıldığını göstermektedir (Şekil 4.11). Bu görüşü destekler bir diğer unsur ise zemin kat alanı depolama için yetersiz görülmüş ve zemin kattan ulaşılan ek bir deponun yapılmış olmasıdır.

Şekil 4.10. Zemin kat giriş holü.

Şekil 4.11. Zemin kat doğu yönündeki oda.

Giriş holünün sonunda 130 cm merdiven genişliğine sahip 17 cm rıht yüksekliği, 30 cm basamak genişliği olan 14 adet basamaklı ahşap yarım döner merdiven ile birinci kata çıkılmaktadır (Şekil 4.12). Zemin katta bulunan merdiven basamaklarının altına kapatıldığı görülmüştür. Geleneksel Türk evlerinde de rastlanan bu uygulamada kapalı alanların bir kapı ile girilen odacık şeklinde inşa edildiği farklı örneklerle de rastlanmaktadır.

Şekil 4.12. Zemin kat yarı döner merdivenleri.

Zemin katta merdiven korkulukları mevcut değildir. Merdiven yan yüzeyinde tavana ulaşan tahta perde (daraba) kullanılmıştır. Tahta perdenin diğer yüzü ayakkabılık, depo gibi dolap fonksiyonuna dönüştürülmüştür ve bu alan giriş holünden kumaş bir perde ile ayrılmıştır (Şekil 4.13).

Şekil 4.13. Zemin kat ayakkabılık/depo bölümü.

Giriş holünün sol tarafında yer alan kilere 90×200 cm ve 95×200 cm ahşap tek kanatlı kapı ile girilmektedir. Dolap ve raf gibi mimari elemanlarda bulunan kilerin erzak depolama alanı olarak kullanıldığı görülmüştür (Şekil 4.14).

Şekil 4.14. Zemin kat batı yönündeki oda.

Kilerden 95×200 cm ahşap tek kanatlı kapı ile evin batı yönündeki cephesindeki bahçede yer alan ve nadir kullanılan eşyaların bulunduğu depoya geçiş yapılmaktadır (Şekil 4.15). Aynı cephe üzerinde 100×100 cm ahşap çift kanatlı pencere bulunmaktadır. Pencere denizlikleri mermer malzemeden yapılmıştır. Zemin kat pencereleri metal aksamlar ile duvar içerisine gömülmüştür (Şekil 4.16).

Şekil 4.15. Batı yönündeki muhdes depo.

Şekil 4.16. Zemin kat pencere örneği.

Zemin kat tavanı ahşap kirişleme tekniği ile oluşturulmuştur. Bir numaralı evin zemin katında yer alan mekânların kullanım amaçları nedeni ile tavan döşemelerinde yalın bir uygulamaya gidilmiştir. Süsleme, göbek ve kaplama gibi tavan donatı elemanlarına rastlanmamıştır (Şekil 4.17). Tavanların hasar gören bazı bölümlerinin naylon malzeme ile kapatıldığı görülmüştür.

Şekil 4.17. Zemin kat tavan döşemesi.

Birinci kat ve ikinci kat planları benzerlik göstermektedir. Planlarda merdivenler doğrudan sofaya ulaşmaktadır. Her iki katta da sofanın sağında ve solunda sıralanmış mutfak, banyo ve iki adet oda bulunmaktadır (Şekil 4.18). Birinci kat sofasının batı yönündeki cephesinde 140×140 cm üç bölmeli ahşap çift kanatlı pencere, güney yönündeki cephesinde 150×115 cm üç bölmeli ahşap çift kanatlı pencere bulunmaktadır. Birinci kat ve ikinci kat pencerelerinin kenarlarında omuz adı verilen dikmeler bulunmaktadır. Cephede bulunan pencereler arasında ve pencereye yakın yerlerde kullanılan ahşap dikmeler pencerelerin taşıyıcı iskelet ile ilişkilendirildiğini belirtmektedir (Şekil 4.20).

Şekil 4.18. Birinci kat mutfağı.

Şekil 4.19. Birinci kat batı yönündeki oda.

Şekil 4.20. 1 No.lu ev yapım sistemi.

Planlarda oda ve mutfak kapıları, 100×200 cm ahşap tek kanatlı ve tablalıdır (Şekil 4.21, Şekil 4.22). Banyo ve tuvalet kapıları ise 90×190 cm ölçülerindedir. Merdivenlerin bitiş noktasında yer alan banyo ve tuvaletler, doğu yönündeki cephede 150 cm bir genişlik ile cephede hareketliliği oluşturmaktadır. Zemin katta bu bölümün dolgu yapıldığı belirlenmiştir. Doğu yönündeki bu yüzeyde ikişer adet kare formulu 50×50 cm ahşap tuvalet pencereleri yer almaktadır (Şekil 4.23).

Şekil 4.21. İkinci kat oda kapısı örneği.

Şekil 4.22. Oda kapısı, özgün kilit örneği.

Şekil 4.23. İkinci kat doğu yönündeki tuvalet penceresi.

İkinci kat planında birinci katta bulunan mutfağın yerini oda almaktadır. Birinci kat, eski Türk evlerinde görülen geçiş katı özelliklerini taşımaktadır. Zemin kat ve ikinci katın bir uyarlaması şeklinde oluşmuştur. Asıl vurgulanmak istenen ve estetik anlayışın en çok hâkim olduğu kat son kattır. 2 numaralı evde birinci katta mutfak olarak düzenlenen mekân, ikinci katta oda olarak kullanılmaktadır. Böylelikle kişisel kullanım alanı

arttırılmıştır ve ayrıca tavan yapım tekniklerinde diğer katlara göre daha detaylı teknikler tercih edilmiştir (Şekil 4.24). Yalnızca bu katta pencere tipinin giyotin pencere olması (Şekil 4.25), son katın ön plana çıkarıldığıının bir göstergesidir.

Şekil 4.24. İkinci kat çıtakari tavan örneği.

Şekil 4.25. İkinci kat giyotin pencere.

İkinci kat merdivenlerinin kuzey yönündeki cephesinde, doğal aydınlatmaya olanak sağlamak için birinci kattan farklı olarak 90×140 cm ahşap tek kanatlı pencere bulunmaktadır. Ayrıca sofanın tavanında 40×60 cm ölçülerinde çatıya çıkış için kullanılan ahşap kapak bulunmaktadır (Şekil 4.26). Çatı çıkış kapağının üzerinde yapım dönemine ait olduğu düşünülen tarih ve yazıya rastlanmıştır (Şekil 4.27).

Şekil 4.26. İkinci kat çatı çıkış kapağı.

Şekil 4.27. İkinci kat sofa tavanında yapım yılını gösteren bir yazı.

Düz tavan tekniği kullanılarak yapılan birinci kat ve ikinci kat oda tavanlarında 5×10 cm ahşap kirişler aralıksız yerleştirilmiştir (Şekil 4.28). Ters kirişleme tekniği kullanılarak yapılan banyo tavanlarında ise 5×10 cm ahşap kirişlerinin üzeri kapatılmamıştır.

Şekil 4.28. Odalarda düz tavan örneği.

4.1.2. 2 Numaralı Ev

2 numaralı evin yapı kimlik kartı Çizelge 4.2.'de verilmiştir.

Çizelge 4.15. 2 Numaralı ev yapı kimlik kartı.

No: 2	Konum Bilgileri	
Ada /Pafta/Parsel: -/-/... Yapım Yılı: 20. Yüzyılın başları Tescil Durumu: Tescilsiz		
	Yerleşim	Kat Sayısı
Zemin Kat	1. Kat	2. Kat
Kesit	Görünüş	
Malzeme ve Yapım Sistemi Özellikleri		
Yapım sistemi ahşap çatıklı tuğla duvardır. Temel malzemesi moloz taştır. Kapı ve pencere doğramaları orijinalinde ahşaptır.		

4.1.2.1. 2 Numaralı Ev Genel Bulgular

2 numaralı ev Yeşilyurt Sokağındadır ve tescilsizdir. Zemin kat, birinci kat ve ikinci kattan meydana gelen evde; zemin kat yüksekliği 240 cm, birinci kat yüksekliği 250 cm ve ikinci kat yüksekliği 250 cm'dir (Şekil 4.29). Yapının doğu ve batı yönünde simetrik planlardan meydana geldiği belirlenmiş ve batı yönündeki evlere giriş yapılamadığından yalnızca doğu yönündeki evde incelemeler yapılmıştır.

Şekil 4.29. 2 No.lu ev giriş cephesi.

İç kapılar 90×180 cm ahşap tablalı kapılardır ve odanın içine doğru açılmaktadır (Şekil 4.30). Dış kapılarının tamamı tablalı ahşaptır ve çakma tekniği ile yapılmıştır (Şekil 4.31). İki numaralı evin tüm cepheleri hareketli cephedir. Evin cephelerine genel olarak bakıldığında yalın çizgiler ile tasarlandığı görülmüştür. Yapının batı yönündeki dairelerine giriş için kullanılan kuzeybatı yönündeki cephede betonarme tam döner merdivenin, birinci kata giriş için kullanılan tek kollu merdivenin, cephelerdeki sade tasarımı kütsel olarak hareketlendirdiği, ön cepheyi etkili bir biçimde vurguladığı görülmektedir (Şekil 4.32).

Şekil 4.30. 2 No.lu ev oda kapısı örneği.

Şekil 4.31. 2 No.lu ev ana giriş kapıları.

Şekil 4.32. 2 No.lu ev betonarme tam döner merdiven.

Evin ön bahçesi, sokaktan kesin çizgilerle ayrılmamakla birlikte, yapı sahibinden edinilen bilgiler ışığında, evin yapımı esnasında kazıdan çıkarıldığı ve tarihi değeri olduğu öğrenilen taş plakalar ve çiçek saksıları ile ön bahçe sokaktan soyut çizgiler ile ayrılmıştır (Şekil 4.33).

Şekil 4.33. 2 No.lu ev kuzey cephesinde yer alan tarihi taş plakalar.

Ev doğrudan sokakla ilişkili olup, sokaktan giriş yapılmaktadır. Yapı sahibine ait sebze ve meyvelerin ekildiği asıl bahçe, güney cephesinde ve arka plandadır (Şekil 4.34). Evin zemin katının taş duvarlar ile örülmesi ve kireç sıva ile kaplanması, zemin katın, eski Türk evlerinde olduğu gibi gelişigüzel kurgulandığına ve değişen tasarım ilkeleri ile oluşturulduğuna işaret etmektedir. Zemin kata giriş kuzey yönündeki 90×190 cm ahşap tek kanatlı kapı ve güney yönündeki 85×200 cm ahşap tek kanatlı kapı ile yapılmaktadır. Birinci kata giriş kuzey yönündeki cepheden 20 cm rıht yüksekliği, 30 cm basamak genişliği ve 100 cm merdiven genişliği olan betonarme tek kollu merdiven ile yapılmaktadır (Şekil 4.35).

Şekil 4.34. 2 No.lu evin bahçesi.

Şekil 4.35. Birinci kata çıkan tek kollu merdiven.

Ev ahşap çatkılı tuğla dolgu sistemi ile yapılmıştır (Şekil 4.36). Dış duvar genişlikleri 50 cm, iç duvar genişlikleri 15 cm'dir. İncelenen bölümün zamanla hasar gören pencere doğramaları PVC malzemeye yenilenmiştir. Orijinal pencere doğramaları batı yönündeki cepheden açıkça görülebilmektedir (Şekil 4.37). Evin çatısı kırma çatı tipindedir ve alaturka kiremit ile kaplanmıştır.

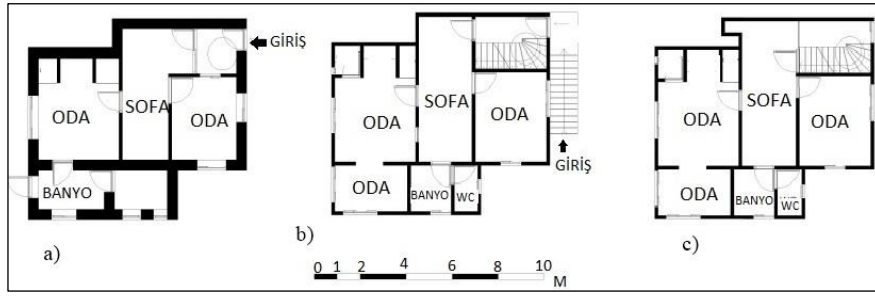

Şekil 4.36. Ahşap çatkılı tuğla dolgu yapım sistemi.

Şekil 4.37. Ahşap ve PVC (Polivinil Klorür) malzemeden yapılmış pencereler.

4.1.2.2. 2 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri

Şekil 4.38. 2 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat c) İkinci kat.

2 No.lu ev iç sofalı plan tipinde düzenlenmiştir (Şekil 4.39). Zemin kat, giriş holü, sofa, üç oda ve bir banyodan meydana gelmektedir. Zemin kat giriş kapısı 3 m²'lik giriş holüne açılmaktadır. Giriş holünden 90×210 cm ahşap tek kanatlı kapı ile sofaya girilmektedir (Şekil 4.40).

Şekil 4.39. Birinci kat sofası.

Şekil 4.40. Zemin kat giriş holü.

2 numaralı evin, zemin katının güney yönündeki cephesinde yer alan odanın batı yönündeki duvarında 80 cm derinliği ve 160 cm genişliği olan ocak mevcuttur. Konuralp evlerindeki ocaklar çiçekli ocak tipindedir. Çiçekli ocaklarda külah yerine sıvalı bir alan

görülür ve ortası süslüdür. 2 Numaralı evde, ocak zamanla işlevini yitirmiştir. Soba kullanımının yaygınlaşmasıyla ocak üzerinde soba bacası açıldığı görülmüştür. Konuralp halkı tarafından baca olarak da adlandırılan ocağın yanlarında yüklük ve gusülhane bulunmaktadır (Şekil 4.41).

Şekil 4.41. 2 No.lu ev geleneksel ocak ve dolaplar.

2 No.lu evin birinci katında, oda ile sofa arasındaki duvarda, dikdörtgen duvar nişi bulunmaktadır (Şekil 4.42). Önceden bu nişin aydınlatmaya katkı sağlamak için cam kapatıldığı, sonraları bunun yerini ahşap malzemenin aldığı yapı sahibinden elde edilen bilgiler arasındadır.

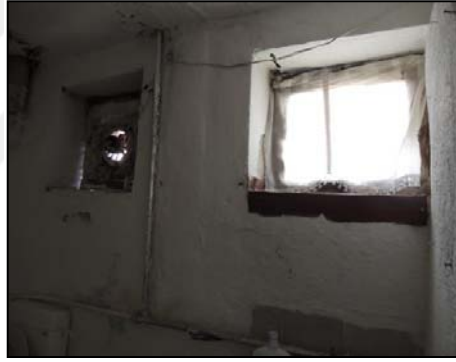
Şekil 4.42. Birinci kat, doğu yönündeki odada yer alan duvar nişi.

Zemin katın güney yönündeki odasında, hasar gören pencerelerin üç bölmeli tek kanatlı 140×180 cm PVC (Polivinil Klorür) pencereler ile yenilendiği tespit edilmiştir. Bu odanın doğusunda, 90×190 cm ahşap tek kanatlı kapı ile giriş yapılan ve yapıya sonradan dâhil edilen ek oda ve bu odadan geçiş yapılan banyo bulunmaktadır (Şekil 4.43).

Şekil 4.43. Doğu yönündeki ek oda.

Evde yer alan tüm tuvalet ve banyoların 60×60 cm ahşap tek kanatlı pencereler ile havalandırıldığı görülmüştür (Şekil 4.44). Sofanın kuzey yönündeki cephesinde yer alan odaya 110×180 cm ahşap tek kanatlı kapı ile girilmektedir. Odanın kuzey ve doğu yönlerindeki cephelerinde 130×125 cm PVC çift kanatlı pencere bulunmaktadır. Ayrıca odanın batı yönündeki cephesinde giriş holüne açılan 85×105 cm ahşap kanatsız pencere mevcuttur (Şekil 4.45).

Şekil 4.44. Tuvalet ve banyo pencereleri.

Şekil 4.45. Zemin kat iç pencere örneği.

Zemin katın yarı açık, yarım döner merdivenleri zemin kata doğru bir galeri oluşturmuştur ve bu merdivenler doğrudan birinci kat sofasına ulaşmaktadır. Merdiven genişliği 100 cm, basamak genişliği 100 cm, rıht yüksekliği 20 cm, basamak sayısı

14'dür. Merdiven korkulukları, 5 cm çapında, ahşap oymalı dairesel korkuluklar, işlenmemiş ağaç malzemelerin basamaklara çakılması ile meydana gelmiştir ve merdiven altı kapatılmıştır (Şekil 4.46).

Şekil 4.46. Birinci kat merdivenleri.

Zemin kat ve birinci kat planları benzerlik göstermektedir. Evin tüm katlarında tavanlar ahşap kiriş tekniği ile oluşturulmuştur. Odaların bazılarında bu kirişler 0.5 cm kalınlığında ahşap malzeme ile kapatılmıştır (Şekil 4.47). Yapının tamamında yer alan pencerelerde, malzeme ve boyut açısından farklılıklar gözlemlenmiştir. PVC pencereler 140×150 cm ölçülerinde iken, birinci kat sofasının güneyindeki odanın, batı yönündeki duvarında 45×70 cm tek kanatlı ahşap pencere bulunmaktadır. Bu odanın bir duvarı, zemin katta da mevcut olan ocak duvarı olarak düzenlenmiştir. Zemin katta ocağın yanlarındaki alanlardan biri gusülhane diğeri yüklük olarak kullanılırken, birinci katta gusülhanenin yerini mutfak almıştır ve 45×70 cm tek kanatlı ahşap pencere, bu mutfağı havalandırmak amacı ile kullanılmaktadır (Şekil 4.48). Katlar arasında ortaya çıkan duvar elemanlarının arasındaki bu farklılık, geleneksel Türk evlerinde zemin katın, geçiş katı özelliği taşıyor olması ve üst katların eski Türk evlerine özgü temel tasarım ilkelerini daha fazla yansıttığı ile ilişkilendirilebilir.

Şekil 4.47. 2 No.lu ev oda tavan örneği.

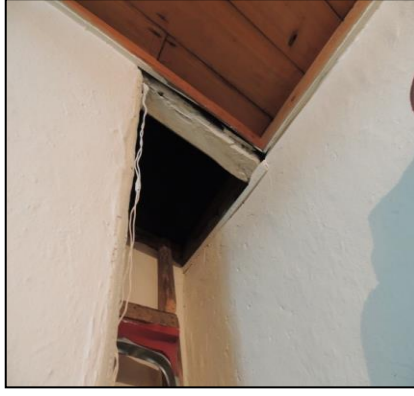
Şekil 4.48. Birinci kat geleneksel ocak.

Birinci katın doğu yönündeki cephesinde sonradan yapılan ek bölümünde; banyo, tuvalet ve bir oda bulunmaktadır. Ek bölümünde bulunan odaya geçiş, güney yönündeki odanın, doğu yönündeki aksı üzerinde bulunan 120×180 cm ahşap cam bölmeli kapı ile yapılırken (Şekil 4.49), ekte yer alan banyoya giriş sofanın doğu yönünde bulunan 90×190 cm ahşap tek kanatlı kapı ile yapılmaktadır.

Şekil 4.49. Birinci kat ek odalarına giriş kapısı.

Birinci kat ve ikinci kat planları benzerlik göstermektedir. Planlar arasındaki farklar şunlardır: Birinci katta yer alan giriş holünün üstü, ikinci katta ahşap döşeme ile kaplanmıştır. İkinci kat sofasının kuzey batı yönünde 50×60 cm ölçülerinde dış oluşturulmuştur. Bu dış, tavanda yer alan ahşap kapak ile çatıya çıkış için kullanılmaktadır (Şekil 4.50).

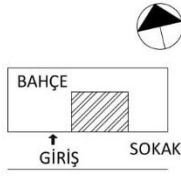

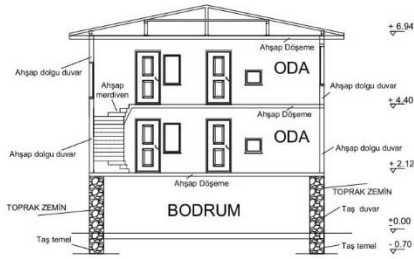
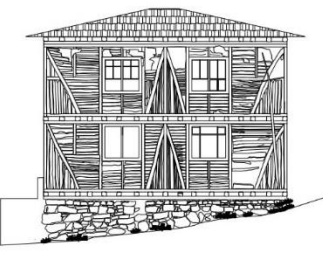
Şekil 4.50. Çatıya çıkış kapağı.

4.1.3. 3 Numaralı Ev

3 numaralı evin yapı kimlik kartı Çizelge 4.3.'de verilmiştir.

Çizelge 4.16. 3 Numaralı ev yapı kimlik kartı.

<p>No: 3</p> <p>Ada /Pafta/Parsel: -/-/1720</p> <p>Yapım Yılı: 20. Yüzyılın başları</p> <p>Tescil Durumu: Tescilli</p>	<p>Konum Bilgileri</p> 	
	<p>Yerleşim</p> 	<p>Kat Sayısı</p> <p>1</p> <p>Z</p>
<p>Zemin Kat</p> 	<p>1. Kat</p> 	
		
<p>Kesit</p> 	<p>Görünüş</p> 	
<p>Malzeme ve Yapım Sistemi Özellikleri</p>		
<p>Yapım sistemi ahşap karkas ahşap dolgudur. Temel malzemesi moloz taştır. Kapı ve pencere doğramalarının tamamı ahşaptır.</p>		

4.1.3.1. 3 Numaralı Ev Genel Bulgular

3 numaralı ev Yıldız Sokağındadır ve tescillidir. Zemin kat ve birinci kattan oluşan evin, zemin kat yüksekliği ve birinci kat yüksekliği 250 cm'dir (Şekil 4.51).

Şekil 4.51. 3 No.lu ev giriş cephesi.

Evin tüm kapı ve pencere doğramaları ahşaptır. Özellikle pencerelerin hasar derecesinin yüksek olmasına rağmen özgünlüğünü koruduğu görülmektedir. Kapıların tamamı tablalıdır ve çakma tekniği ile yapılmıştır (Şekil 4.52). Oda kapıları 90×210 cm, helâ kapısı 80×200 cm ölçülerindedir.

Şekil 4.52. Özgün oda kapısı örneği.

Evin güney yönündeki cephe yol cephesidir. Kuzey, doğu ve batı yönlerindeki cephelerde yapı sahibine ait bahçe bulunmaktadır. Bahçenin etrafı beton direklere bağlı tel örgüler ile örülmüştür. Güney yönündeki 200×100 cm metal tek kanatlı kapı ile bahçeye girilmektedir.

Evin yapım sistemi ahşap iskelet içerisine doldurulmuş ahşap malzemedir. Dış duvarlar, bağdadi sıva ile iç duvarlar ise malıs adı verilen, su, toprak ve samandan oluşan sıva ile kaplanmıştır. Yapının temeli, 200 cm moloz taş ile örülmüştür. Moloz taş duvar içerisinde 8-12 cm aralığında düşey ahşap hatıllar bulunmaktadır (Şekil 4.53).

Şekil 4.53. Yapım sistemi ve temel yapım malzemesi.

Tavanlar ahşap kirişleme tekniği kullanılarak yapılmış ters tavan tipindedir. İkinci kat tavanın örtüsü zaman ile zarar görmüştür ve tavan yalnızca ahşap kirişler üzerinde durmaktadır. Bu durum çatı strüktürünün detaylı bir şekilde görülmesine olanak vermiştir. Çatı yapım sistemi; ahşap dikmelerle desteklenen kırma çatı üzeri Marsilya kiremidi ile kaplanmıştır (Şekil 4.54).

Şekil 4.54. 3 No.lu ev ahşap çatı strüktürü.

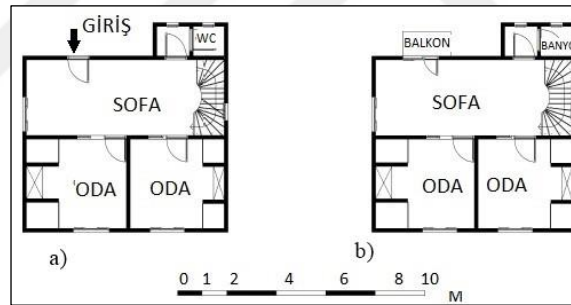
3 numaralı ev, çalışmada incelenen evler arasında bir yönü ile farklılık göstermektedir. Konuralp evlerinde yaygın olarak uygulanan ahşap çatıklı sistem, 3 numaralı evde de görülmesine rağmen dolgu malzemesinin ahşap olması diğer evlerden farklılaşmasına sebep olmuştur (Şekil 4.55).

Şekil 4.55. Ahşap çatk1 içerisinde ahşap dolgu yapım tekniği.

Konuralp bölgesi içerisinde yer alan aynı coğrafi ve iklimsel şartlarda inşa edilmiş geleneksel evlerin yapım malzemelerinde görülen bu farklılık geleneksel Türk evlerindeki çeşitliliğin bir göstergesi olarak düşünülebilir. Yapım sisteminde ahşap dolgu malzemesi kullanılmış olsa da, incelenen diğer Konuralp evleri ile karşılaştırıldığında mekânların iç düzenlemeleri ve işlevlerinde, önemli farklılıkların olmadığı belirlenmiştir.

4.1.3.2. 3 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri

Şekil 4.56. 3 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat.

3 No.lu evin kat planları I tipi dış sofalıdır, odalar sofanın yalnızca bir yanında sıralanmıştır (Şekil 4.57). Zemin kat ve birinci katta yer alan odaların güney cephede yer alması, bu cephede pencere sayısının fazla olması manzaraya hâkim olma, yol cephesine yakın olma ve güneşten daha fazla yararlanma gibi amaçlarla yapılmış olduğunu göstermektedir.

Şekil 4.57. Birinci kat sofası.

Zemin kata giriş kuzey yönündeki cephede yer alan 80×190 cm ahşap tek kanatlı kapı ile yapılmaktadır. Kapının iç yüzeyi üç ahşap kuşak ile bağlanmıştır (Şekil 4.58). Zemin kat; sofa, iki adet oda ve helâdan oluşmaktadır. Güney cephede yer alan odaların iç mekân düzenlemeleri birbirine benzerdir. Oda giriş kapıları, 80×80 cm ahşap tek kanatlı kapıdır. Her iki odanın da sofaya bakan duvarlarında 40×105 cm ve 55×50 cm ahşap iç pencereler bulunmaktadır (Şekil 4.59).

Şekil 4.58. Zemin kat giriş kapısı.

Şekil 4.59. Ahşap iç pencere örneği.

Sofa ve odalarda pencere altından geçen ahşap yatay hatıllar mekânları çevrelemektedir. Hatıllar 8-12 cm ölçülerindedir (Şekil 4.60). Güney yönündeki odaların, yola bakan cephelerinde 140×130 cm ölçülerinde pencereler ile aydınlanma sağlanmaktadır. Zemin katta bu pencereler iki kanatlı ahşap, birinci katta iki bölmeli giyotin tipi penceredir (Şekil 4.61).

Şekil 4.60. Sofada yer alan hatıl.

Şekil 4.61. Güney yönündeki pencereler.

Güney yönündeki odaların dış cephede yer alan kısa akslarında 130×130 cm ocak, ocağın yanlarında banyo ve kiler olarak kullanılan dolaplar bulunmaktadır (Şekil 4.62). Ocaklar dairesel ve üçgen kesitlidir. Ocakların üstlerinde sıvalı bölümde soba deliklerinin olduğu görülmüştür. Soba delikleri, ocakların belli bir zaman sonra ısıtma amacı için kullanılmadığını göstermektedir. Zemin katta banyo için ayrılan başka bir banyoya rastlanmadığı için, bu banyo dolaplarının orijinalinde aktif olarak kullanıldığı düşünülmüştür.

Şekil 4.62. 3 No.lu ev geleneksel ocak ve dolaplar.

Her iki katta da sofanın batı yönündeki cephesinde, yola bakan 140×130 cm pencereler bulunmaktadır. Bu pencereler de güney cephesinde olduğu gibi zemin katta ahşap iki kanatlı, birinci katta iki bölmeli giyotin tipindedir (Şekil 4.63). Merdiven genişliği 100 cm, rıht yüksekliği 21 cm, basamak genişliği 30 cm olan, 12 basamaktan oluşan ahşap yarı döner merdiven ile doğrudan birinci kat sofasına ulaşılmaktadır. Zemin katta merdivenlerin altı kapatılmamıştır (Şekil 4.64).

Şekil 4.63. Batı yönündeki pencere örnekleri.

Şekil 4.64. Zemin kat merdivenleri.

Zemin kat sofasının kuzey yönünde 110×90 cm ahşap tek kanatlı kapı ile girilen helâ mevcuttur. Helaya giriş 3 m²'lik giriş holü ile yapılmaktadır. Helâ ve giriş holünün kuzey yönündeki cephelerinde bulunan 50×50 cm ahşap pencereler ile aydınlanma sağlanmaktadır. Birinci kat kuzey yönündeki cephede, zemin kat ana giriş kapısının üzerinde, balkon bulunmaktadır. Balkonun hasar derecesi yüksek olduğu için gerekli ölçümler yapılamamıştır (Şekil 4.65).

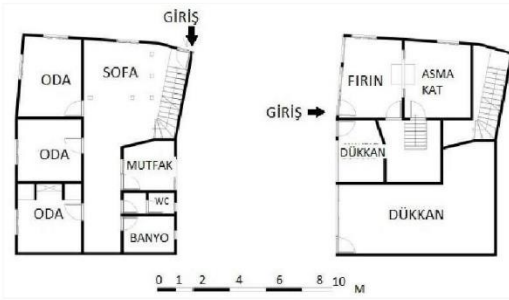
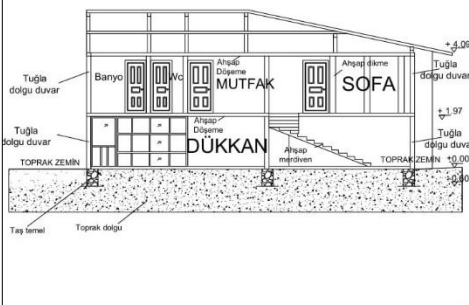

Şekil 4.65. Kuzey cephesi hasar gören balkon.

4.1.4. 4 Numaralı Ev

4 numaralı evin yapı kimlik kartı Çizelge 4.4.'de verilmiştir.

Çizelge 4.17. 4 Numaralı ev yapı kimlik kartı.

<p>No: 4</p> <p>Ada /Pafta/Parsel: -/-/1781</p> <p>Yapım Yılı: 1900'lü Yılların başları</p> <p>Tescil Durumu: Tescilli</p>	<p>Konum Bilgileri</p> 	
	<p>Yerleşim</p> 	<p>Kat Sayısı</p> <p>1</p> <p>Z</p>
<p>Zemin Kat</p>	<p>1. Kat</p>	
		
<p>Kesit</p>	<p>Görünüş</p>	
		
<p>Malzeme ve Yapım Sistemi Özellikleri</p>		
<p>Yapım sistemi ahşap iskeletli ahşap ve tuğla dolgu üzeri kerpiç sıvadır. Temel malzemesi moloz taştır. Evin tüm kapı ve pencere doğramaları ahşaptır.</p>		

4.1.4.1. 4 Numaralı Ev Genel Bulgular

4 numaralı ev Cumhuriyet Caddesi, kasaba meydanında yer almaktadır ve tescillidir (Şekil 4.66). Yapı zemin kat ve birinci kattan oluşmaktadır. Kuzeydoğu yönündeki cephede bulunan avlu, şu an ki kullanımda depo görevi görmektedir (Şekil 4.67).

Şekil 4.66. 4 No.lu ev giriş cephesi.

Şekil 4.67. Kuzeydoğu yönündeki depo.

Zemin kat yüksekliği 350 cm, birinci kat yüksekliği 205 cm'dir. Zemin katta fırın, asma kat ve asma kata geçişin yapıldığı merdiven holü ve anahtarcı dükkânı bulunmaktadır. Yapı ile ilgili elde edilen bilgilere göre, 2016 yılında bir otobüs kazası sonucu zemin kattaki fırın zarar görmüştür ve sonrasında herhangi bir tadilat yapılmamıştır (Şekil 4.68). Yapının temel malzemesi taş duvar, duvar malzemesi ahşap iskeletli kerpiç dolgudur. Dış duvar kalınlığı 20 cm, iç duvar kalınlığı 15 cm'dir (Şekil 4.69). Evin çatısı kırma çatı tipindedir ve Marsilya kiremidi ile kaplanmıştır.

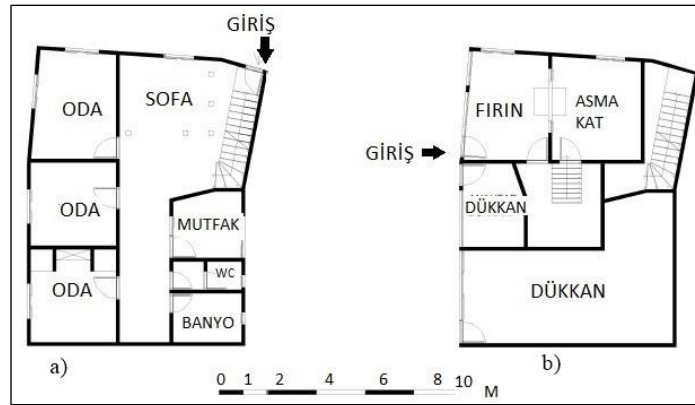

Şekil 4.68. 2016 yılında meydana gelen kaza.

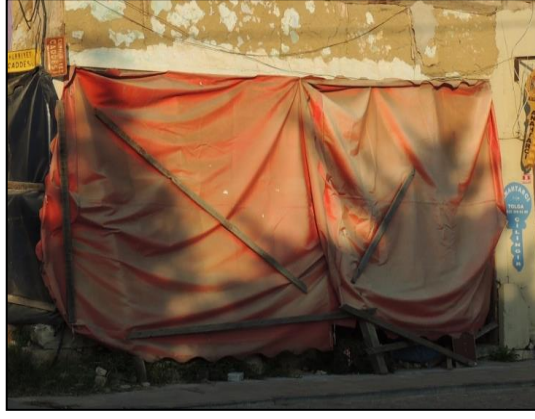
Şekil 4.69. 4 No.lu ev temel yapım tekniği ve yapım malzemeleri.

4.1.4.2. 4 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri

Şekil 4.70. 4 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat.

Kat planları iç sofalı plan tipi özelliği göstermektedir. Zemin katta bulunan fırına 100×240 cm ahşap tek kanatlı kapı ile girilmektedir. Giriş kapısının da olduğu cephede 100×300 cm pencereler bulunmaktadır (Şekil 4.71). Fırının tavanı 1 cm ahşap malzeme ile kaplanmıştır (Şekil 4.72).

Şekil 4.71. 4 No.lu ev zemin kat giriş cephesi.

Şekil 4.72. 4 No.lu ev zemin kat tavanı.

Fırının güney yönündeki cephesinde 230×100 cm tek kanatlı ahşap pencereler, batı yönündeki cephesinde ise asma katta yer alan 60×70 cm ve 60×100 cm tek kanatlı ahşap iç pencere boşlukları mevcuttur (Şekil 4.73). Fırının ortasında yaklaşık 6 m²'lik alanı kaplayan, 100 cm yüksekliğinde fırın tezgâhı ve taş fırın bulunmaktadır. İç duvarlar 200 cm yüksekliğindedir ve seramik kaplıdır. Taş fırının bacası asma kattan geçerek dışarıya açılmaktadır (Şekil 4.74).

Şekil 4.73. Asma kat pencere örnekleri.

Şekil 4.74. Taş fırın.

Kaza sonrası hasar gören yapının taşıyıcı sistemi; fırın tezgâhı, döşeme ve tavan arasına konulan 5×10 cm ahşap dikmeler ve diyagonaller ile desteklenmektedir. Fırının kuzey yönünde asma kata çıkan merdivenlerin bulunduğu 100×170 cm tek kanatlı ahşap kapı ile ulaşılan 5 m² alana sahip merdiven holü bulunmaktadır. 18 cm rıht yüksekliği, 27 cm basamak genişliği, 120 cm merdiven genişliğine sahip ve 8 adet basamaktan oluşan betonarme tek kollu merdiven ile ±0.00 kotundan asma kata ulaşılmaktadır. Asma kat kotu +2.20 olup kat yüksekliği 185 cm'dir. Merdivenlerden asma kata giriş 130×185 cm tek kanatlı ahşap kapı ile yapılmaktadır (Şekil 4.75).

Şekil 3.75. Asma kat merdivenleri.

Asma kat giriş kapısının karşısında, güney yönündeki cephede yer alan iki adet 90x50 cm çift kanatlı ahşap pencerelerin yerden yüksekliği 150 cm'dir. Asma katın batı yönündeki cephesinde 70×120 cm baca bulunmaktadır (Şekil 4.76). Asma kat tavanı 1 cm kalınlığındaki ahşap malzeme ile kaplanmıştır (Şekil 4.77).

Şekil 4.76. Fırın bacası.

Şekil 4.77. Asma kat tavanı.

8 m² alana sahip anahtarıcı dükkânının, kat yüksekliği 260 cm'dir. Dükkâna giriş 26 cm riht yüksekliği 30 cm basamak genişliği olan bir adet basamaktan ve 70×240 cm ahşap cam bölmeli kapı ile yapılmaktadır. Tavan ve duvar malzemesi ahşap kaplamadır. Dükkânın giriş kapısının da olduğu cephede iki bölmeli 150×300 cm ahşap pencere bulunmaktadır (Şekil 4.78).

Şekil 4.78. Zemin kat anahtarıcı dükkânı.

Birinci kat; banyo, tuvalet, mutfak, sofa ve üç odadan oluşmaktadır. Birinci kata, batı yönündeki 90×210 cm tek kanatlı metal kapı ile girilmektedir (Şekil 4.79). Giriş kapısından 50 cm sonra başlayan, 17 cm riht yüksekliği, 30 cm basamak genişliği, 110 cm merdiven genişliği olan ve 12 adet basamaktan meydana gelen ahşap yarım döner merdiven ile birinci kat sofasına ulaşılmaktadır (Şekil 4.80).

Şekil 4.79. Birinci kat giriş cephesi.

Şekil 4.80. Birinci kat ahşap merdivenleri ve ahşap korkuluklar.

Sofada, birbirleri arasındaki mesafe 100-200 cm olan 10×10 cm ahşap taşıyıcı sütunlar ve diyagonaller bulunmaktadır (Şekil 4.81). Sofanın batı yönünde 125×120 cm ahşap çift kanatlı giyotin tipi pencere mevcuttur. Sofadan, 200 cm genişliğindeki holün doğu ve batı yönlerinde yer alan mekânlara giriş yapılmaktadır (Şekil 4.82).

Şekil 4.81. Birinci kat sofası.

Şekil 4.82. Birinci kat holü.

Birinci kat planında, odaların kapıları ve mutfak kapısı 90×185 cm ahşap tek kanatlıdır. Banyo ve tuvalet kapıları 75×185 cm ahşap tek kanatlıdır (Şekil 4.83). Birinci katın güney yönündeki cephesinde 100 cm genişliğindeki holden giriş yapılan iki adet oda bulunmaktadır. Bu odaların güney yönündeki cephelerinde birer adet 140×120 cm ahşap çift kanatlı giyotin tipi pencereler bulunmaktadır.

Şekil 4.83. Birinci kat oda kapısı örneği.

Holden 75×180 cm ölçülerinde ahşap kapılar ile giriş yapılan banyo ve tuvaletin kuzey yönündeki cephelerinde, birer adet 40×60 cm ahşap tek kanatlı pencereler, mutfağın aynı yöndeki cephesinde ise 170×120 cm ahşap çift kanatlı pencere vardır (Şekil 4.84). Tuvalete yaklaşık 1,5 m²'lik giriş holü ile ulaşılmaktadır.

Şekil 4.84. Birinci kat mutfağı.

Birinci katın güneydoğu yönündeki cephesinde kalan odada, geleneksel bir ocak ve ocağın her iki yanında birer adet banyo bulunmaktadır. Ocak genişliği 140 cm, derinliği 90 cm'dir. Banyoların genişlikleri 100 cm, derinlikleri 90 cm'dir. Sofadan 15 cm bölme duvar ile ayrılmış odanın batı ve güney yönlerindeki cephelerinde 125×120 cm ahşap giyotin pencere bulunmaktadır.

4.1.5. 5 Numaralı Ev

5 numaralı evin yapı kimlik kartı Çizelge 4.5’de verilmiştir.

Çizelge 4.18. 5 Numaralı ev yapı kimlik kartı.

<p>No: 5</p> <p>Ada /Pafta/Parsel: -/-/3848</p> <p>Yapım Yılı: 20. Yüzyılın başları</p> <p>Tescil Durumu: Tescilli</p>	<p>Konum Bilgileri</p> 	
	<p>Yerleşim</p> 	<p>Kat Sayısı</p>
<p>Zemin Kat</p> 	<p>1. Kat</p> 	<p>2. Kat</p>
<p>0 1 2 4 6 8 10 M</p>		
<p>Kesit</p> 	<p>Görünüş</p> 	
<p>Malzeme ve Yapım Sistemi Özellikleri</p>		
<p>Yapım sistemi ahşap iskeletli tuğla dolgu duvar üzeri kerpiç sıvadır. Temel yığma taş duvarlardan yapılmıştır. Zemin kat duvarları taş ile örülmüştür. Evin tüm kapı ve pencere doğramaları ahşaptır.</p>		

4.1.5.1. 5 Numaralı Ev Genel Bulgular

5 numaralı ev Fırın Sokağında bulunmaktadır ve tescillidir. Zemin kat, birinci kat (ara kat) ve ikinci kattan oluşan evin zemin kat yüksekliği 200 cm, birinci kat (ara kat) yüksekliği 190 cm ve ikinci kat yüksekliği 290 cm'dir. Ara katın var oluşu, 5 numaralı evi diğer evlerden ayıran en önemli özelliklerden biridir (Şekil 4.85).

Şekil 4.85. 5 No.lu ev giriş cephesi.

Eski Türk toplumlarında aile fertlerinin sayısının artışı ile evlerin dar arsalar üzerine yapılması ve iskânlaşmanın artması ile çoğunlukla tek katlı ve geniş alana yayılan evler yerini çok katlı evlere bırakmıştır. Zemin kat ile birinci kat arasında önceleri bina alanının tamamını kaplamayan ara kat zamanla bina alanının tamamına yayılmıştır. Ara kat, ayrı bir kat olarak tek başına bir yaşam alanı oluşturmasına rağmen kat yüksekliği hiçbir zaman esas kat yüksekliğini aşmamıştır. Bu sebeple 5 numaralı evde de tespit edildiği gibi ara kat, evin giriş ve taşlık bölümlerinin iki kat olarak görünmesine neden olmuştur (Şekil 4.86). 5 numaralı evin ara katı, daha çok kışlık kat olarak nitelendirilebilir. Kat yüksekliği diğer katlara göre daha düşüktür, mekânlar daha küçük ve daha içe dönük yaşamaya elverişli bir biçimde tasarlanmıştır. Kat planlamalarının özgünlüğü, ikinci kat (esas kat) üzerinde gözlemlenmiş ve asıl yaşam katının ikinci kat olduğu anlaşılmıştır.

Şekil 4.86. 5 No.lu evde taşlık.

Yapının zemin katı orijinalinde ahır ve odunluk olarak kullanılsa da şu anki kullanımda depo görevi görmektedir. Yapı sahibi tarafından restore edilen ikinci kat, iç dekorasyonunda inşa edildiği döneme ait eşyalar kullanılarak tarihsel değere sahip bir butik otele dönüştürülmüştür (Şekil 4.87).

Şekil 4.87. 5 No.lu eve ait tarihi eşyalar.

Yapının kuzey yönündeki cephesinden, Eski Türk evlerinde cümle kapısı olarak da adlandırılan 200×220 cm ahşap çift kanatlı kapı ile yol üzerinden doğrudan giriş yapılmaktadır. Bu kapının üzerinde, dört bölmeden oluşan 200×70 cm ölçülerinde dikdörtgen aydınlatma pencereleri mevcuttur (Şekil 4.88).

Şekil 4.88. Ahşap ana giriş kapısı.

Zemin kat döşemesi doğal topraktır ve yol kotundan 15 cm aşağıdadır. Ana giriş kapısı ile taşlığa ulaşılmaktadır ve bu taşlığın yaklaşık 1 m genişliğindeki beton döşemesinden sonra toprak kotuna inilir. Kuzey cephesinde yer alan bir diğer kapı, 280×100 cm ahşap çift kanatlı ahır kapısıdır (Şekil 4.89). Evin üst katları ile bağlantısı olmayan samanlık, depo gibi mekânlara giriş için kullanılmaktadır. Zemin katın güney yönündeki cephesinde bulunan 90×200 cm ahşap tek kanatlı kapı ile bahçeye ulaşılmaktadır (Şekil 4.90).

Şekil 4.89. Zemin kat ahır kapısı.

Şekil 4.90. Zemin kat bahçe kapısı.

Evin güney cephesinde ev sahibine ait bahçe bulunmaktadır ve bahçenin etrafı tel örgüler ile örülmüştür. Güney cephesi aydınlık cephedir (Şekil 4.91). Kapı ve pencere doğramaları ve tavanların tamamı ahşaptır. Pencere ahşap ve giyotin tipindedir.

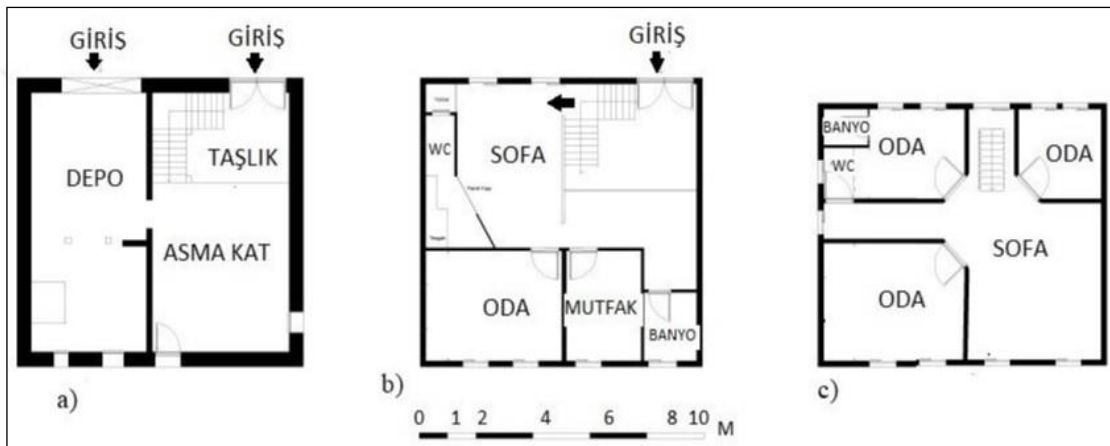
Şekil 4.91. 5 No.lu ev güney cephesi.

Temel, çamur ile sıvanmış taş duvarlar ile örülmüştür ve sağlam zemini bulmak amacı ile yaklaşık 1 m derinlikte kazılmıştır. Temelin yanı sıra, zemin katta yer alan ahşap düşey taşıyıcı elemanlar yapı yüklerinin zemine aktarılmasını sağlamaktadırlar. Duvarlar ahşap iskelet sistemi ile yapılmış ve kerpiç dolguludur (Şekil 4.92). Evin çatısı kırma çatı tipindedir ve Marsilya kiremidi ile kaplanmıştır.

Şekil 4.92. 5 No.lu evi temel yapım malzemesi.

4.1.5.2. 5 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri

Şekil 4.93. 5 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat c) İkinci kat.

Kat planları dış sofalı plan tiplerinden köşe açık sofalıdır. Taşlıktan girilen zemin katın tamamı depolama olarak kullanılmaktadır. Geleneksel Türk evlerinde de görülen zemin katın servis alanı olarak düzenlemesi ilkesi, beş numaralı evde de görülmektedir. Orijinalinde ahır ve tarım aletlerinin depolanması amacı ile kullanılan zemin kat bölme duvar ile ayrılmış iki mekândan oluşmaktadır (Şekil 4.94). 10×20 cm ahşap kirişler kullanılarak kirişleme tekniği ile oluşturulmuş zemin kat tavanı ters tavan tipindedir. Tavanda kaplama yoktur ve ahşap kirişler görülebilmektedir (Şekil 4.95).

Şekil 4.94. 5 No.lu ev zemin kat.

Şekil 4.95. Zemin kat tavan örneği.

Zemin kat duvarları karma yapım sistemi kullanılarak oluşturulmuştur. Dış duvarlar 50 cm kalınlığındadır ve bazı bölümlerde taş ile örülmesiyle, bazı bölümlerde ise ahşap malzemelerin bağdadi sıva ile sıvanmasıyla meydana getirilmiştir. Bölme duvarlar ise 25 cm kalınlığında ve ahşap içerisine kerpiç dolgudur.

5 numaralı evde görülen uygulamada, 15×15 cm ahşap düşey taşıyıcı elemanlar, üst üste yerleştirilmiş 15×20 cm ve 10×10 cm ölçülerinde ve 10 cm çapında iki adet dairesel beton kaideler üzerine oturtulmuştur (Şekil 4.96). Yapı sahibi ile yapılan görüşmelerde, beton elemanların evin yapımı esnasında kazıdan çıkarıldığını ve tarihsel değeri olduğu bilgisi edinilmiştir.

Şekil 4.96. Zemin kat ahşap taşıyıcı eleman ve beton plakalar.

Zemin kattaki taşlığın doğu yönünde bulunan odaya 95×200 cm ahşap tek kanatlı kapı ile girilmektedir. Orijinalinde ahır olarak kullanılan odanın güney yönündeki cephesinde 50×50 cm ve 70×45 cm pencere boşlukları bulunmaktadır. Odanın kuzey yönündeki cephesinde ise şu an kullanımda olmayan 280×100 cm ahır kapısı bulunmaktadır (Şekil 4.97).

Şekil 4.97. Zemin kat oda kapısı örneği.

Ana giriş kapısından eve girildiğinde ulaşılan taşlığın doğu yönünde, zemin kattan birinci kata (ara kata) ve ikinci kata çıkan, köşe sahanlıklı tek kollu merdiven bulunmaktadır. Merdiven rıht yüksekliği 16 cm olup 16 adet basamaktan oluşmaktadır. Merdiven başlangıcından sahanlığa kadar sıralanmış dikdörtgen biçimli korkuluklar 1×5 cm ve 80 cm yüksekliğindedir (Şekil 4.98). Yaklaşık 1 m²'lik alana sahip olan merdiven sahanlığında, birinci kata giriş için kullanılan, 80×200 cm ahşap kapı mevcuttur. Kapının iç yüzeyinde yatay üç ahşap bant bulunmaktadır.

Şekil 4.98. Birinci kat ahşap merdivenleri.

Birinci kat sofanın etrafında tuvalet, banyo, mutfak ve bir oda bulunmaktadır. Bu kat daha düşük hacimlere sahip mekânlardan oluşması ve kat yüksekliğinin düşük olması nedeniyle ara kat özelliği göstermektedir. Sofanın aydınlatılması için kuzey yönündeki duvarında iki adet 90×170 cm ahşap çift kanatlı pencere bulunmaktadır (Şekil 4.99).

Şekil 4.99. Ara kat sofasında yer alan ahşap pencere.

Birinci kat duvar kalınlığı 20 cm'dir ve sofasının tavanı kontrplak ile kaplanmıştır. Sofanın batı yönündeki cephesinde panel kapı bulunmaktadır. Dikdörtgen şeklindeki sofanın batı yönündeki duvarı ile 45°'lik açı yapan, kontrplak malzemeden üretilmiş, panel kapı sofadan bağımsız ayrı bir hole açılmaktadır. Yaklaşık 2 m²'lik alana sahip holde, yapı sahibinin verdiği bilgiler doğrultusunda eski dönemlerden kaldığı öğrenilen L biçimli, 75 cm genişliğinde seramik kaplı bir beton lavabo bulunmaktadır (Şekil 4.100). Lavabo üzerinde 80×100 cm ahşap çift kanatlı bir pencere mevcuttur. Holden, sofanın batı yönündeki duvarının ardında kalan tuvalete ulaşılmaktadır.

Şekil 4.100. Seramik kaplı beton lavabo.

90×140 cm ahşap tek kanatlı kapı ile girilen tuvaletin, batı yönündeki cephesinde 40×50 cm ahşap pencere bulunmaktadır (Şekil 4.101). Evin güney cephesinde, birinci kat sofasından 100×190 cm ahşap tek kanatlı kapı ile girilen dikdörtgen biçimli oda eski Türk evleri iç mekân düzenlerinin en çok görüldüğü mekândır. Bu odanın güney yönündeki duvarında, bahçeye bakan, iki adet 90×135 cm ahşap iki kanatlı giyotin tipi pencere vardır. Odanın batı yönündeki kısa aksında, dış cephe duvarında bir ocak ve ocağın iki yanında banyo dolabı ve yüklük bulunmaktadır (Şekil 4.102). Ocak ve banyo dolabı kullanımda olmadığı için kapatılmıştır. Ocak genişliği 100 cm derinliği ise 80 cm'dir. Ocağın üst sıvalı bölümünde soba bacası deliği bulunmaktadır.

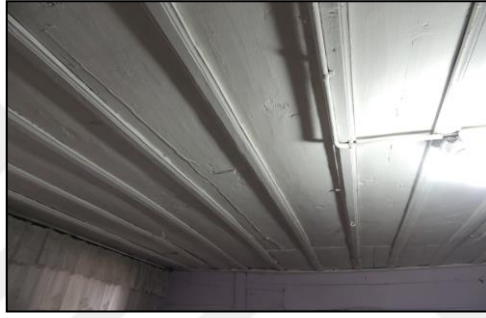

Şekil 4.101. Ahşap tuvalet penceresi.

Şekil 4.102. Geleneksel tip ocak ve dolaplar.

Odanın tavanı 20 cm aralıklarla yerleştirilmiş, 3×5 cm ahşap malzemeler düz tavan tekniği kullanılarak yapılmıştır (Şekil 4.103). Sofanın doğu yönünde ahşap panel ile ayrılmış, 180 cm genişliğinde, L biçimli bir hol ile mutfak ve banyoya ulaşılmaktadır.

Şekil 4.103. Ara kat oda tavanı.

Mutfağın güney yönündeki cephesinde, 90×150 cm tek kanatlı giyotin tipi ahşap pencere mevcuttur (Şekil 4.104). Mutfağı holden ayıran duvar üzerinde ise 50×80 cm ahşap iç pencere (süs penceresi) bulunmaktadır. Mutfağın yanında yaklaşık 4 m²'lik bir banyo vardır. Banyonun ahşap tek kanatlı kapısı 90×200 cm ve banyonun güney yönündeki cephesinde 100×80 cm ölçülerinde pencere bulunmaktadır (Şekil 4.105).

Şekil 4.104. Ara kat mutfak penceresi.

Şekil 4.105. Ara kat banyosu.

İkinci kat sofasına, sahanlıktan merdiven genişliği 82 cm, basamak genişliği 23 cm, rıht yüksekliği 21 cm olan 9 basamaklı merdiven ile çıkılmaktadır (Şekil 4.106). Merdiven arkasında düzenlenmiş sedirin üzerinde kuzey yönündeki cephede, 125×170 cm ölçülerinde tek kanatlı ahşap giyotin tipi pencere bulunmaktadır. Merdivenler ikinci kat planının ortasında konumlanmıştır. Merdiven boşluğunun etrafını çevreleyen korkulukların yüksekliği 53 cm'dir. Korkuluklar 6 cm arayla yerleştirilmiş ve dairesel biçimlidirler (Şekil 4.107).

Şekil 4.106. İkinci kat sofası.

Şekil 4.107. İkinci kat ahşap merdivenleri ve korkulukları.

Yapı sahibinden edinilen bilgilere göre, evin özgün halinde sofada tütün kurutulduğu için sofanın tavanı, karkas çatı olarak yapılmıştır ve tavan mevcut değildir. İkinci kat için yapılan yenileme çalışmalarında, enli ahşap malzemeler ile düz tavan tekniği kullanılarak sofa tavanı oluşturulmuştur. Ahşap tavan malzemeleri yakılarak tavan eskitilmiş bir görünüme kavuşturulmuştur (Şekil 4.108).

Şekil 4.108. İkinci kat sofa tavanları.

Odalara, sofadan 110×220 cm ahşap tek kanatlı kapılar ile girilmektedir. Kapılar odaların 20 cm kalınlığındaki pahlı bölme duvarlarında bulunmaktadır (Şekil 4.109). Kapıların bu şekilde düzenlenmesi sofa alanının artmasını sağlamıştır. Merdivenin doğu ve batısında bulunan iki odanın güney yönü cephesinde, ikişer adet 90×170 cm tek kanatlı ahşap giyotin tipi pencereler bulunmaktadır (Şekil 4.110).

Şekil 4.109. Pahlı bölme duvarlar.

Şekil 4.110. Giyotin tipi oda penceresi.

İkinci kat planının batı yönündeki cephesinde 150 cm genişliğinde hol ile birbirinden ayrılmış iki odanın, batı yönündeki dış duvarlarında yer alan geleneksel tip ocak ve ocağın her iki yanında yüklük ve banyo dolabı mevcuttur (Şekil 4.111). Ocaklar, sade ve eğrisel formudur. Yüklüklerin yanında, çeşitli eski eşyaların sergilendiği, düşey eksen üzerinde yatay raflar ile bölünmüş hücrelerden oluşan oymalar görülmüştür. (Şekil 4.112).

Şekil 4.111. Geleneksel ocak ve dolaplar.

Şekil 4.112. Yatay raflar ile bölünmüş hücrelerden oluşan oyma.

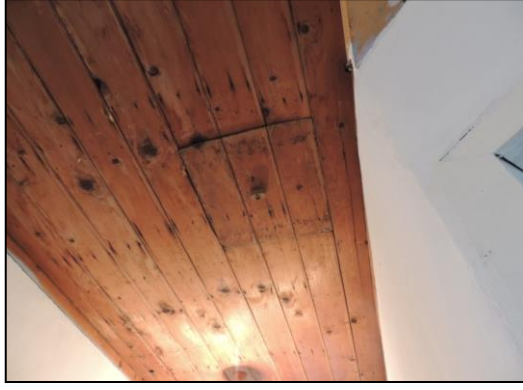
Sofadan ulaşılan holün sonundaki duvarda 50×100×80 cm beton tezgâh üzerinde bir lavabo ve bu duvar üzerinde holün aydınlanmasını sağlayan 80×100 cm tek kanatlı ahşap giyotin tipi pencere bulunmaktadır (şekil 4.113). Holün sonundaki lavabonun yanında, kuzeybatı yönünde helâ bulunmaktadır. Helâya 100×200 cm ahşap tek kanatlı bir kapı ile girilmektedir. Helâda eski Türk evlerinde de görülen beton tuvalet taşı mevcuttur (şekil 4.114). Helânın batı cephesindeki ahşap pencerenin ölçüleri 80×100 cm'dir. Holün tavanında çatıya çıkış için kullanılan 55×60 cm ahşap bir kapak bulunmaktadır (şekil 4.115).

şekil 4.113. İkinci kat holü beton lavabo.

şekil 4.114. Tuvalet taşı.

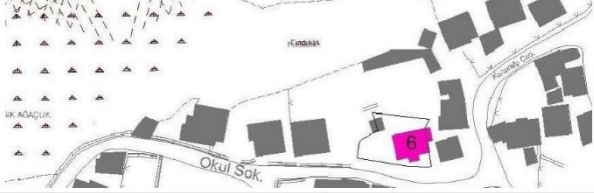

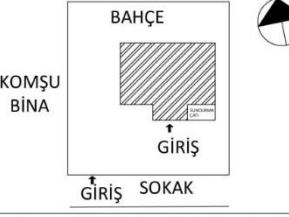
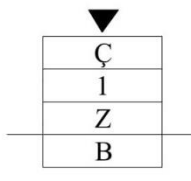
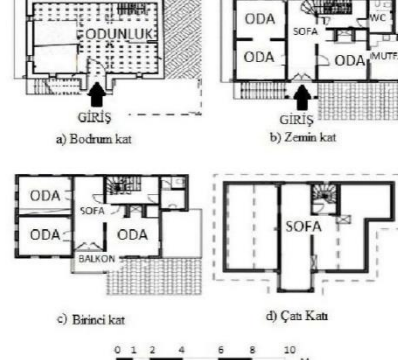
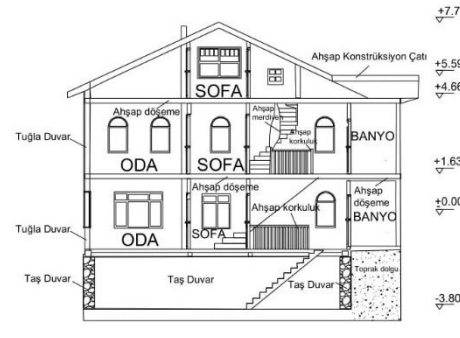

Şekil 4.115. Çatıya çıkış kapağı.

4.1.6. 6 Numaralı Ev

6 numaralı evin yapı kimlik kartı Çizelge 4.6'da verilmiştir.

Çizelge 4.19. 6 Numaralı ev yapı kimlik kartı.

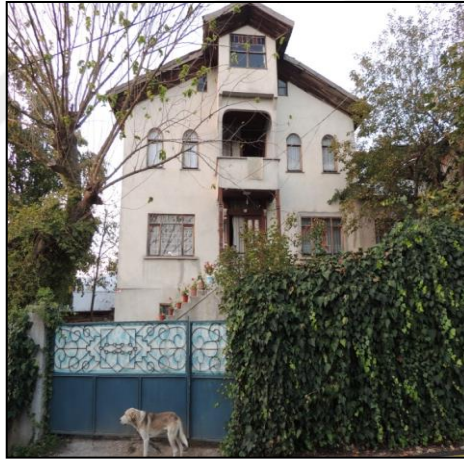
<p>No: 6</p> <p>Ada /Pafta/Parsel: -/238/2</p> <p>Yapım Yılı: 20. Yüzyılın başları</p> <p>Tescil Durumu: Tescilli</p>	<p>Konum Bilgileri</p> 	
	<p>Yerleşim</p> 	<p>Kat Sayısı</p>
 <p>a) Bodrum kat</p> <p>b) Zemin kat</p> <p>c) Birinci kat</p> <p>d) Çatı Katı</p> <p>0 1 2 4 6 8 10 M</p>		
<p>Kesit</p> <p>+7.71</p> <p>+5.59</p> <p>+4.66</p> <p>+1.63</p> <p>+0.00</p> <p>-3.80</p>		<p>Görünüş</p>
<p>Malzeme ve Yapım Sistemi Özellikleri</p> <p>Taş temel üzerine ahşap karkas tekniğinde yapılmıştır. Kapı ve pencere doğramalarının tamamı ahşaptır.</p>		

4.1.6.1. 6 Numaralı Ev Genel Bulgular

6 numaralı ev Yeşilyurt Sokağındadır. Tescillidir ve restore edilmiştir (Şekil 4.116). Ev, bodrum kat, zemin kat, birinci kat ve çatı katından oluşmaktadır (Şekil 4.117). Bodrum kat, toprak zemin kotunun üzerindedir. Bodrum kat yüksekliği 210 cm, zemin kat ve birinci kat yükseklikleri 300 cm ve çatı katı yüksekliği 305 cm'dir.

Şekil 4.116. 6 No.lu ev sokak görünümü.

Şekil 4.117. 6 No.lu ev giriş cephesi.

Konut bahçesinin etrafı iki metrelik beton duvarlarla çevrilidir ve güney yönündeki yol üzerinden metal bir kapı ile bahçeye giriş sağlanmaktadır (Şekil 4.118). Bina ana giriş kapısının da yer aldığı güney cephesinde bir adet kümes ve üzeri sundurma çatı ile kapatılmış muhdes mutfak bulunmaktadır (Şekil 4.119). Sundurma çatının meydana getirdiği yarı kapalı alan, bugünkü kullanımda yarı açık depolama alanıdır.

Şekil 4.118. Güney cephesi ana giriş kapısı.

Şekil 4.119. Sundurma çatı ile kapatılmış yarı açık depolama alanı.

Yapı, taş temel üzerine ahşap karkas tekniğinde yapılmıştır (Şekil 4.120). Yapının özgün halinde dış duvarlar çamur sıva ile sıvanmışken bugünkü kullanımda çimento katkılı sıva ile sıvandığı görülmüştür. Kapı ve pencere boşlukları değişmiş ve hatta bölgede rastlanmayan 75×150 cm kemerli pencereler eklenmiştir (Şekil 4.121). Birinci katta özgün pencere yerleri korunmuş, zemin katta değiştirilmiş, çatıda özgün giyotin pencereler korunmuştur. Evin çatısı kırma çatı tipindedir ve alaturka kiremit ile kaplanmıştır.

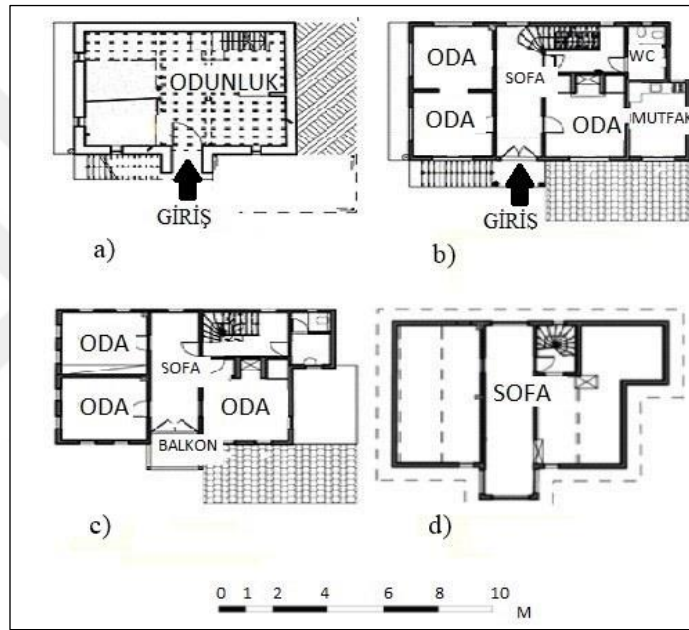

Şekil 4.120. Taş temel yapım malzemesi

Şekil 4.121. Birinci kat ahşap kemerli pencereleri.

4.1.6.2. 6 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri

Şekil 4.122. 6 No.lu ev kat planları a) Bodrum kat b) Zemin kat c) Birinci kat d) Çatı katı.

6 numaralı evin planları iç sofalıdır. Bodrum kat, depo ve odunluk olarak kullanılan tek bir mekândan oluşmaktadır. Tavanı kaplamasız ahşap kirişler ve çیتالardan oluşmuştur (Şekil 4.123). Tavanın ahşap konstrüksiyonunda zamanla görülen bozulmalar ve sehimler ahşap düşey taşıyıcı elemanlar ile desteklenmiştir. Bodrum kat duvarları 50 cm kalınlığında taş duvarlarla örülmüştür.

Şekil 4.123. Bodrum kat tavanı

Bodrum kata giriş bahçeden çakma tekniği ile yapılmış 150×210 cm ahşap bir kapı ile yapılmaktadır. Ayrıca odunluktan 110 cm genişliğinde, rıht yüksekliği 24 cm olan ve 10 adet basamaktan oluşan ahşap bir merdiven ile zemin kata ulaşılmaktadır (Şekil 4.124).

Şekil 4.124. Bodrum kat ahşap merdivenleri.

Bodrum kat, batı ve güney cephelerinde ikişer adet 50×75 cm ahşap pencere bulunmaktadır (Şekil 4.125). Bahçeden zemin kata giriş, 18 cm rıht yüksekliğine sahip 13 basamaktan meydana gelen 110 cm genişliğinde betonarme tek kollu merdiven ile sağlanmaktadır (Şekil 4.126).

Şekil 4.125. Bodrum kat ahşap pencere örneği.

Şekil 4.126. Betonarme zemin kata çıkış merdiveni.

Eski Türk şehirlerinde sokak genişlikleri, bahçeler, avlular ve evlerin cepheleri kentsel dokunun oluşumunda en önemli etkenlerdir. Evlerin zemin katlarında korumalı ve kapalı çözümler görülürken, üst katlarda yapılan cumbalar ile evler birbirine yaklaşmış ve sokaklar estetik ve etkileyici bir görünüm kazanmıştır. 6 numaralı evde, cumba zemin kattan çatı katına kadar, 100 cm bir çıkma yaparak oluşturulmuştur. Zemin kat cumbası, özenli bir işçilikle yapılmış oymalı beton plaklar üzerine oturtulan iki adet ahşap dikme ile desteklenmektedir (Şekil 4.127). Evin birinci katının cumbası hasar gördüğü için tadilat yapılarak balkona dönüştürülmüştür. Çatı katının cumbası ise kapalıdır ve biçimsel özgünlüğünü korumaktadır (Şekil 4.128).

Şekil 4.127. Ahşap taşıyıcı elemanlarla desteklenen cumba.

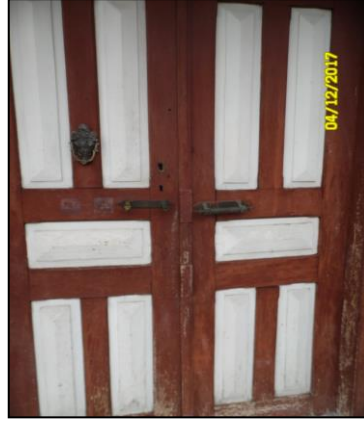

Şekil 4.128. Oymalı beton plakalar.

Kat planları iç sofalı plan tipi özelliği göstermektedir. Planlarda mekânlar sofanın iki yanına sıralanmıştır ve sofanın yola bakan cephesindeki cumba ile eski Türk evlerinin karakteristik cephe özelliklerinden biri yansıtılmıştır (Şekil 4.129). Zemin kata giriş 180×240 cm çift kanatlı ahşap kapı ile yapılmaktadır. Kapı, dikdörtgen formlu tablalar birleştirilerek ve iki farklı renk boyanarak süslenmiştir. Kapının kasası ve kanatlarında başka bir süsleme tekniği ile karşılaşılmamıştır. Metal kapı tokmağı, kabartmalı bitkisel motifler ile süslenmiştir. Kapının her iki kanadında yer alan metal kulplar üzerinde oyma desenler bulunmaktadır (Şekil 4.130).

Şekil 4.129. Zemin kat sofası.

Şekil 4.130. Zemin kat giriş kapısı.

Merdivenlerden ulaşılan giriş sahanlığının tavanı ahşaptır ve çitakari teknikle süslenmiştir, çiçek motifli kare tavan göbeği kullanılmıştır (Şekil 4.131). Oda kapıları 180×240 cm ölçülerindedir. İç ve dış yüzeylerinde süsleme olmayan ahşap tablolardan oluşmaktadır ve kapı kulpları metaldir (Şekil 4.132).

Şekil 4.131. Zemin kat giriş sahanlığı tavanı.

Şekil 4.132. Zemin kat oda kapısı örneği.

Evin güney yönündeki yola bakan giriş cephesi ele alındığında, yapım teknikleri ve yapı elemanları bağlamında çeşitlilik ve özenli işçilik söz konusudur. Buna karşın, diğer cephelerin giriş cephesine nazaran daha sade ve süslemeden uzak olduğu görülmüştür.

Zemin kat sofasının doğu yönünde bir oda, banyo, tuvalet ve sonradan eklenildiği öğrenilen mutfak ile batı yönünde iki oda bulunmaktadır (şekil 4.133). Zemin kat sofasının sonunda bulunan 20 cm riht yüksekliği olan 15 basamaklı yarı döner merdiven ile zemin kattan birinci kata ıkılmaktadır. Merdiven basamaklarının limonluk kirişi ile desteklendiği görülmüştür (şekil 4.134).

şekil 4.133. Doğu yönündeki oda ve muhdes (eklenti) mutfak.

şekil 4.134. Zemin kat merdivenleri.

Zemin kat sofasının tavanı ahşaptır ve ıtakarı teknikle süslenmiştir. Farklı renklerle boyanmış altı kollu yıldız motifli tavan göbeği kullanılmıştır (şekil 4.135). Oda tavanlarında sofalarda yer alan tavan göbeği süslemelerine rastlanmamaktadır. Düz tavan tipi ıtalarla süslenmiştir (şekil 4.136).

Şekil 4.135. Zemin kat sofası tavan göbeği.

Şekil 4.136. Zemin kat oda tavanı örneği.

Sofanın doğusunda bulunan ve mutfak ile bağlantısı olan, oturma alanı olarak düzenlenmiş odada, geleneksel ocak ve ocağın iki yanında dolaplar bulunmaktadır. Eğrisel formdaki ocak, şömineye dönüştürülmüştür. Ocak ve dolaplar nedeniyle odanın özgün halinde mutfak olarak kullanıldığı düşünülebilir (Şekil 4.137). Ek mutfak bölümüne kemer formu söve çerçeve ile geçilmektedir (Şekil 4.138).

Şekil 4.137. Geleneksel tip ocak ve dolaplar.

Şekil 4.138. Kemer formu söve çerçeve.

Zemin kat merdiven altı holü bir kapı ile sofadan ayrılmaktadır. Bu holden banyo ve tuvalete ulaşılmaktadır. Banyo ve tuvaletin tavanları ahşap, duvarları tuğla ve betonarme üzeri seramik döşemedir. Birinci kat sofasının güney yönünde yola bakan cumbası, yaklaşık 4.5 m²'lik alana sahip bir balkona dönüştürülmüştür (Şekil 4.139). Birinci katın sofasının doğu yönünde iki oda, batı yönünde bir oda, banyo ve tuvalet bulunmaktadır (Şekil 4.140).

Şekil 4.139. Birinci kat balkon kapısı.

Şekil 4.140. Birinci kat sofası.

Geleneksel Türk evlerinin cephelerindeki yalınlığa karşın, iç mekânlara karşı gösterilen özen ve süslemede, Türk insanın içe dönük yaşam şeklinin rolü vardır. Kapı, pencere, tavan, duvar gibi yapı elemanlarında öne çıkan süslemeler, iç mekân donatılarıyla uyumlu hale getirilerek bir bütünlük sağlanmıştır. Odalarının alt hacimlerinde vurgulanan işlevsellik olgusu, üst hacimlerde yerini estetiğe bırakmıştır. Bu sebeple tavan uygulama ve süsleme tekniklerinde çeşitlilikler fazladır.

6 numaralı evin başodaları olarak nitelendirebileceğimiz sofaların tavanlarının farklı geometrik şekil ve renklerde yapıldığını, oda tavanlarının ise daha sade düzenlendiği görülmüştür. Düz tavan ve tekne tavan tekniği ile yapılmış birinci kat oda tavanlarında süslemeler bulunmaktadır (Şekil 4.141, Şekil 4.142).

Şekil 4.141. Birinci kat tekne tavan ve köşe birleşim detayı.

Şekil 4.142. Birinci kat düz tavan örneği.

Birinci kat kuzeybatı yönündeki cephede yer alan odada boydan boya duvarı kaplayan geleneksel yüklük/dolap mevcuttur (Şekil 4.143). Zemin kat ve birinci kat planları arasındaki farklardan biri, zemin katta geleneksel ocak ve ocağın iki yanında dolapların bulunduğu odanın, birinci katta özgün ocak ve gusülhane olarak düzenlenmesidir (Şekil 4.144).

Şekil 4.143. Geleneksel tip yüklük/dolap

Şekil 4.144. Geleneksel tip ocak ve dolaplar.

Çatı katı sofasının tavanında bitkisel motifli dikdörtgen tavan göbeği bulunmaktadır (Şekil 4.145). Birinci kattan çatı katına çıkan merdivenler, 60 cm yüksekliğinde dairesel ahşap korkuluklar ile çevrelenmiştir (Şekil 4.146). Çatı katı sofasının ortasında geleneksel gömme dolap bulunmaktadır (Şekil 4.147). Tavan ve yer döşemesi ahşaptır. Sofanın ön bahçeye bakan çıkması özgün renkli vitraylar ve giyotin pencereye sahip bir eyvan olarak düzenlenmiştir. Zemin kat ve birinci kat pencere oranları birbirinden farklıdır. Birinci kat dar pencere oranları, bölge mimarisine daha uygun görünse de kemerli olması yapının karakterine uymamaktadır. Yapı karakterine özgün tek pencerenin çatıdaki giyotinli ve renkli vitraylı geniş pencere olduğu düşünülmektedir (Şekil 4.148).

Şekil 4.145. Çatı katı sofası, bitkisel motifli tavan göbeği.

Şekil 4.146. Birinci kat ahşap merdivenleri.

Şekil 4.147. Çatı katı sofasında yer alan geleneksel gömmе dolap.

Şekil 4.148. Çatı katı sofası ve renkli vitray pencereler.

Çatı katında sofadan açılan fakat çatı eğiminden dolayı ancak depo olarak kullanılabilen iki mekân bulunmaktadır. Mekânlar kullanılmadığı için gerekli ölçüm ve değerlendirmeler yapılamamıştır.

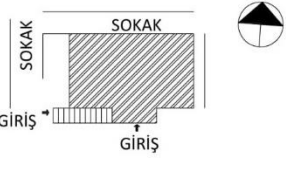
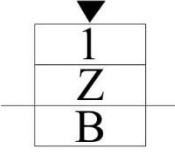
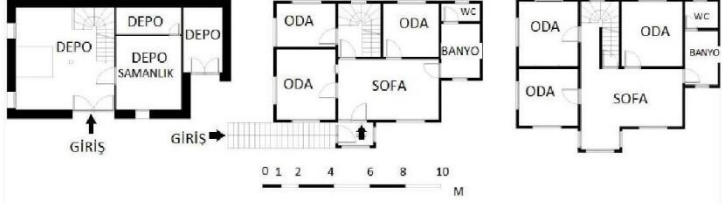
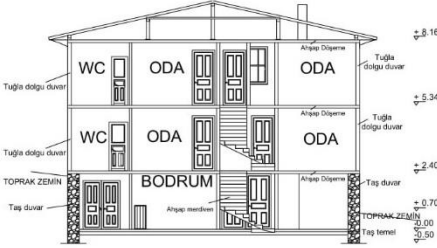

Şekil 4.149. Ahşap oturtma çatı.

4.1.7. 7 Numaralı Ev

7 numaralı evin yapı kimlik kartı Çizelge 4.7’de verilmiştir.

Çizelge 4.20. 7 Numaralı ev yapı kimlik kartı.

<p>No: 7</p> <p>Ada /Pafta/Parsel: -/-/1746</p> <p>Yapım Yılı: 20. Yüzyılın başları</p> <p>Tescil Durumu: Tescilli</p>	<p>Konum Bilgileri</p> 	
	<p>Yerleşim</p> 	<p>Kat Sayısı</p>
<p>Bodrum Kat</p>	<p>Zemin Kat</p>	<p>1. Kat</p>
		
<p>Kesit</p>	<p>Görünüş</p>	
		
<p>Malzeme ve Yapım Sistemi Özellikleri</p>		
<p>Yapım sistemi ahşap iskeletli tuğla dolgu duvardır. Temel moloz taş ile örülmüştür. Kapı ve pencere doğramalarının tamamı ahşaptır.</p>		

4.1.7.1. 7 Numaralı Ev Genel Bulgular

7 numaralı ev Başol Sokak, Öztürk Çıkmazındadır ve tescillidir. Ev bodrum kat, zemin kat ve birinci kattan oluşmaktadır (Şekil 4.150). 7 numaralı ev yapı elemanları, malzemeleri, yapım teknikleri ve planları ile tipik bir Konuralp evidir (Şekil 4.151). Bodrum kat yüksekliği 240 cm, zemin kat ve birinci kat yükseklikleri 270 cm'dir. Arazi eğimi nedeniyle yapı, güney cephesinden bakıldığında üç katlı, kuzey cephesinden bakıldığında iki katlı gözükmemektedir (Şekil 4.153).

Şekil 4.150. 7 No.lu ev giriş cephesi.

Şekil 4.151. 7 No.lu ev kuzey yönü cephesi.

Evin batı yönündeki cephesinde, 150 cm genişliğinde bahçe bulunmaktadır. Bahçenin etrafı yüksekliği 100-150 cm arasında değişen beton bahçe duvarı ile çevrilidir. Bahçe duvarının üzerindeki 80×90 cm metal kapı ile bahçeye girilmektedir. Bahçe giriş kapısının üzeri eğrisel formlu beton kemer ile kapatılmıştır (Şekil 4.152).

Şekil 4.152. Metal bahçe kapısı.

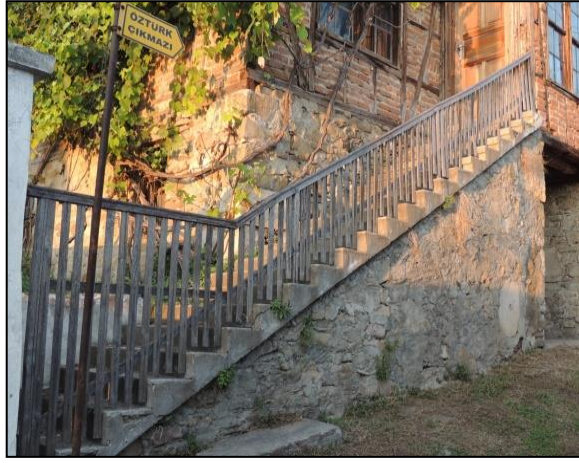
Evin güney yönündeki cephesinde, 125 cm genişliğinde kapalı bir cumba mevcuttur. Bodrum kata giriş cumbanın altındaki kapıdan yapılmaktadır. Cumba, diğer bir adıyla şahnişin, sokağı görmek, manzaraya hâkim olmak ve güneş ışığından faydalanmak için evin aydınlık cephesinde tertip edilmiştir (Şekil 4.153).

Şekil 4.153. Kapalı cumba.

Yapının doğu yönündeki sağır cephesinde yer alan koşu bina ile arasındaki mesafe 210 cm'dir. Kuzey yönündeki cephe sokak cephesi ve güney yönündeki cephe ise çıkmaz sokak cephesidir.

Zemin kata giriş, bahçe kapısının ardından ulaşılan tek kollu betonarme merdiven ile yapılmaktadır. 21 basamaktan meydana gelen merdivenin basamak genişliği 30 cm, rıht yüksekliği 15 cm ve merdiven genişliği 140 cm'dir. Merdiven korkulukları 5 cm ara ile yerleştirilmiş 3×5 cm ahşap çıtalardan oluşmaktadır (Şekil 4.154).

Şekil 4.154. Zemin kat çıkış merdivenleri.

Bodrum kata giriş iki ayrı kapıdan yapılmaktadır. Güney yönünde, şuan ki kullanımda ana giriş kapısı olarak nitelendirilen kapının ölçüleri 230×210 cm'dir ve çakma tekniği ile yapılmıştır. Özgünlüğünü koruyarak günümüze kadar gelen kapı niş içinde yer almaktadır. Böylelikle cepheye derinlik hissi verilmiş ve giriş dış etkilere karşı daha korunaklı hale getirilmiştir. Cam bölmeli, ahşap ve iki kanatlı olan kapının üzerinde 230×20 cm ölçülerinde iki adet aydınlık penceresi bulunmaktadır. Kapı üzerinde herhangi bir süslemeye rastlanmamıştır ve kulpları metal malzemedan üretilmiştir (Şekil 4.155). Güney yönündeki cephede özgün halinde ahır kapısı olarak kullanılan 185×200 cm kapı boşluğu bulunmaktadır. Kullanımda olmayan bu giriş, sonradan yapıldığı anlaşılan ahşap bir kapı ile örtülmüştür (Şekil 4.156).

Şekil 4.155. Bodrum kat giriş kapısı.

Şekil 4.156. Bodrum kat ahır kapısı.

Tavanlar, kapı ve pencere doğramalarının tamamı ahşaptır. Temel ve bodrum kat duvarları moloz taş ile örülmüştür (Şekil 4.157). Bodrum kat dış duvar kalınlıkları 50 cm, bölme duvar kalınlıkları 15 cm'dir. Evin yapım sistemi ahşap çatıklı tuğla dolgu duvardır (Şekil 4.158). Evin çatısı kırma çatı tipindedir ve alaturka kiremit ile kaplanmıştır.

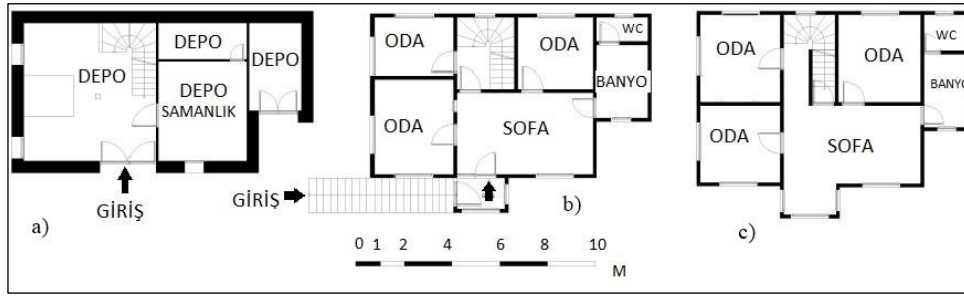

Şekil 4.157. Bodrum kat duvar yapım malzemesi.

Şekil 4.158. Ahşap çatıklı tuğla duvar yapım sistemi.

4.1.7.2. 7 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri

Şekil 4.159. 7 No.lu ev kat planları a) Bodrum kat b) Zemin kat c) Birinci kat.

Evin kat planları dış sofalı plan tiplerinden köşe açık sofalıdır ve odalar sofaya açılmaktadır. Dış sofalı plan tiplerinde yaygın olarak rastlanan yol-merdiven-balkon-sofa geçişi 7 numaralı evde de görülmektedir. Bahçede bulunan tek kollu merdiven ile 3 m²'lik zemin kat giriş sahanlığına ulaşılmaktadır. Giriş sahanlığının cephelerinde, birinci kat cumbasında olduğu gibi, 160×170 cm ve kuzeydoğu yönündeki cephesinde 85×170 cm ahşap giyotin tipi pencere bulunmaktadır. Zemin kata çıkan dış merdivenden 100×220 cm ahşap tek kanatlı kapı ile giriş sahanlığına ulaşılmaktadır. Evin girişinde oluşturulan bu hol ile ısı kayıpları engellenmektedir (Şekil 4.160).

Şekil 4.160. Zemin kat giriş sahanlığı pencereleri.

Giriş holü ile ulaşılan zemin kat sofasının kuzey yönünde bodrum kata ve birinci kata çıkışı sağlayan merdiven evi bulunmaktadır. Merdivenler planlarının ortasında konumlanmıştır. Merdiven evine giriş sofadan 90×230 cm ahşap tek kanatlı kapı ile yapılmaktadır.

18 cm rıht yüksekliği, 30 cm basamak genişliği olan 16 adet basamaktan oluşan merdivenin merdiven genişliği de 100 cm'dir. Merdiven altı kapatılmıştır. Ahşap

korkuluklar dairesel kesitli ve oymalıdır (Şekil 4.161). Merdiven evinin sokak cephesinde 85×170 cm giyotin tipi aydınlık penceresi mevcuttur.

Şekil 4.161. Zemin kat merdiven evi ve merdiven korkulukları.

Sofanın batı, kuzey ve güney yönlerinde birer adet oda, kuzeydoğu yönünde ise banyo ve tuvalet bulunmaktadır. Banyo ve tuvalet özgün halde değildir. Merdiven evinin her iki yanında, kuzey yönündeki odaların sokak cephelerinde birer adet 160×170 cm ahşap giyotin tipi pencere vardır.

Konuralp yöre halkı tarafından baca adı verilen ocaklar, yemek pişirme, ısınma gibi ihtiyaçlar neticesinde ortaya çıkmıştır. Hem fonksiyonel hem de estetik bir iç mekân donatı elemanıdır. 7 numaralı evin zemin kat ve birinci kat sofalarından ulaşılan batı yönündeki odalarda 160×120 cm ölçülerinde geleneksel ocak mevcuttur. Zemin kat ocağının bir yanında mutfak olarak düzenlenen ve içinde rafların, lavabonun bulunduğu 95×100 cm dolap ve diğer yanında kiler olarak kullanılan 95×100 cm dolap, birinci kat ocağının yanlarında ise 95×100 cm banyo dolabı ve yüklük bulunmaktadır (Şekil 4.162).

Şekil 4.162. Geleneksel tip ocak ve dolaplar.

Zemin katta yer alan tüm odalara giriş çakma tekniği ile yapılmış, aynalı, 90×230 cm ahşap tek kanatlı kapılar ile yapılmaktadır. Kapı kulpları ise metal malzemenen üretilmiştir. Sofanın kuzey yönündeki banyonun ahşap tek kanatlı giriş kapısının ölçüleri 85×230 cm'dir. Banyodan tuvalete geçiş ise 80×230 cm ahşap tek kanatlı kapı ile yapılmaktadır (Şekil 4.163). Tuvaletin kuzey yönündeki cepesinde 80×90 cm ahşap pencere, banyonun güney yönündeki yola bakan cepesinde 80×170 cm ahşap giyotin tipi pencere mevcuttur. Bu pencerenin giyotin tipi pencere olması ve yol cephesine bakması özgün halinde bu mekânın banyo olmadığını düşündürmüştür.

Şekil 4.163. Zemin kat banyo ve tuvaleti.

Bodrum katta yer alan mekânların tamamı şu anki kullanımda depo işlevi görmektedir (Şekil 4.164). Zemin kattan merdivenler ile ulaşılan bodrum katın güneybatı yönündeki cepesinde 90×140 cm ahşap pencere bulunmaktadır. Bodrum kat merdivenlerinde korkuluk bulunmamaktadır (Şekil 4.165). Tüm pencereler kanatsız ve taş örgü dış duvarların içine gömülmüştür. Aynı cephede, sofada yer alan beton ocağın genişliği 170 cm, derinliği 210 cm'dir (Şekil 4.166).

Şekil 4.164. Bodrum kata ait mekânlar.

Şekil 4.165. Bodrum kat yarı döner ahşap merdivenleri.

Şekil 4.166. Bodrum kat taş ocak.

Bodrum kat sofasının özgün halinde samanlık olarak kullanıldığı yapı sahibinden edinilen bilgiler arasındadır. Sofanın ortasında beton ocaktan 20 cm uzaklıkta 20×20 cm ahşap düşey taşıyıcı sütun, döşeme betonuyla bütünleşerek zemine sabitlenmiştir (Şekil 4.167). Bodrum katta taşıyıcı sistemi destekleyen tek bir ahşap sütunun olması, ters tavan giriş boyutlarının büyük ve iyi sabitlenmiş olması ile bağlantılıdır (Şekil 4.168).

Şekil 4.167. Düşey taşıyıcı ahşap elemanlar.

Şekil 4.168. Ahşap tavan kirişleri.

Bodrum katın bir diğer girişi ana giriş cephesindeki 230×210 cm ahşap kapıdır. Doğrudan sofaya girilmektedir ve bu kapının sağında 100×210 cm çakma tekniği ile yapılmış iki yatay bantlı ahşap tek kanatlı kapı ile diğer mekânlara geçiş yapılmaktadır. Bodrum kat güney yönündeki odanın çıkmaz sokağa bakan cephesinde 80×140 cm ahşap pencere mevcuttur. Bu odadan, evin kuzeybatı cephesindeki yaklaşık 8 m²'lik bir başka odaya geçilmektedir. Ahşap oda kapısının ölçüleri 90×220 cm'dir ve odada pencere bulunmamaktadır.

Bodrum katın güney cephesinde bulunan, diğer mekânlardan bağımsız, yalnızca güneydoğu yönündeki 185 cm genişliğinde bir kapı boşluğu ile ulaşılabilen, yapı sahibi tarafından orijinalinde ahır olarak kullanıldığı belirtilen bir mekân bulunmaktadır.

Zemin kat ve birinci kat planları benzerlik göstermektedir. Her iki katta da pencere altlarından ve üstlerinden geçen 10 cm kalınlığında ahşap silmeler mekânları çevrelemektedir (Şekil 4.169).

Şekil 4.169. Ahşap silmeler.

Üç oda, banyo, tuvalet ve sofadan oluşan planlarda zemin kat giriş sahanlığı, birinci katta sofaya dâhil edilerek sedir olarak düzenlenmiştir ve tavanlar ahşap olup tamamı düz tavan tekniği ile düzenlenmiş, süslemesizdir (Şekil 4.170). Evdeki merdivenler ahşaptır ve limonluk kirişi ile desteklenmektedir. Her iki katın da merdiven evlerinin dış duvarları ahşap malzeme ile kaplanmıştır (Şekil 4.171).

Şekil 4.170. Birinci kat sofası.

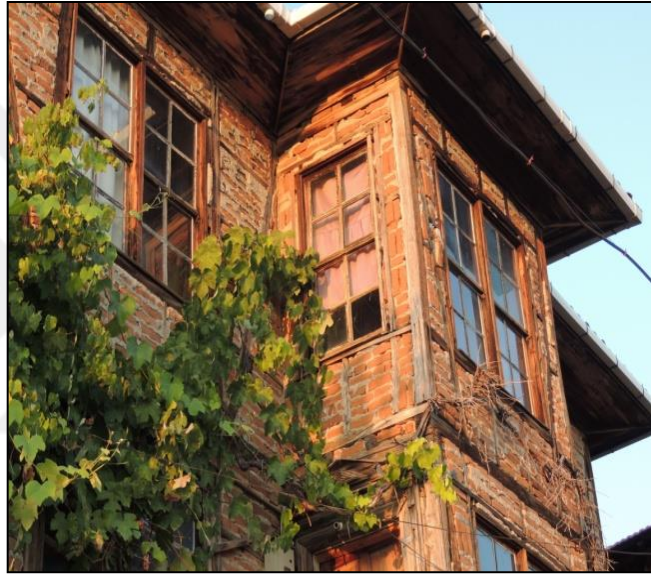

Şekil 4.171. Birinci kat yarı döner ahşap merdivenleri.

Zemin kat ve birinci kat merdivenlerinin korkulukları dairesel ve ahşap oymalıdır (Şekil 4.172). Sofada, aydınlık ve ferah bir düzenleme görülürken merdiven evi sofadan açılan bir kapı ile evin güney cephesinde kapalı bir çözüm ile tasarlanmıştır. Zemin kat merdivenleri ile ulaşılan kapının yerini, birinci katta 80×170 cm ahşap giyotin tipi pencere almıştır. Böylelikle cumbanın üç cephesinde de yer alan pencereler ile birinci katın daha çok ışık alması sağlanmıştır (Şekil 4.173).

Şekil 4.172. Dairesel ahşap merdiven korkulukları.

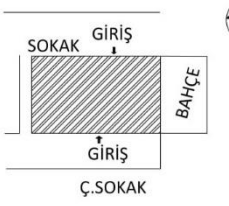
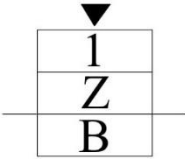
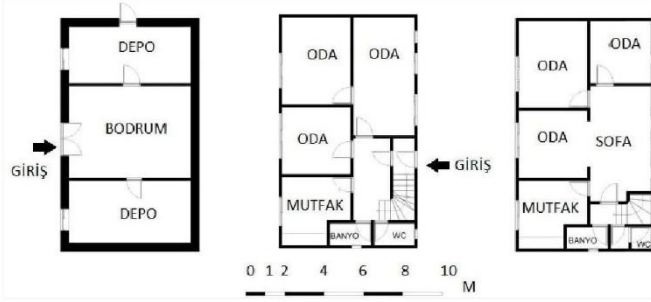
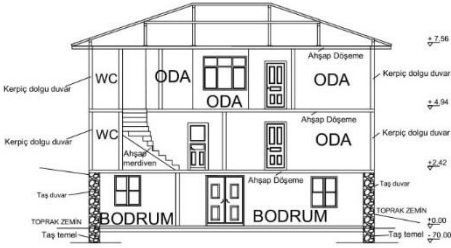

Şekil 4.173. Giyotin tipi sofa pencereleri.

4.1.8. 8 Numaralı Ev

8 numaralı evin yapı kimlik kartı Çizelge 4.8’de verilmiştir.

Çizelge 4.21. 8 Numaralı ev yapı kimlik kartı.

<p>No: 8</p> <p>Ada /Pafta/Parsel: -/-/1745</p> <p>Yapım Yılı: 20. Yüzyılın başları</p> <p>Tescil Durumu: Tescilli</p>	<p>Konum Bilgileri</p> 	
	<p>Yerleşim</p> 	<p>Kat Sayısı</p>
<p>Bodrum Kat</p>	<p>Zemin Kat</p>	<p>1. Kat</p>
		
<p>Kesit</p>	<p>Görünüş</p>	
		
<p>Malzeme ve Yapım Sistemi Özellikleri</p>		
<p>Yapım sistemi ahşap iskeletli kerpiç dolgu duvardır. Temel yığma taş duvarlarla örülmüştür. Kapı ve pencere doğramaları orijinalinde ahşaptır.</p>		

4.1.8.1. 8 Numaralı Ev Genel Bulgular

8 numaralı ev Öztürk Çıkmazında bulunmaktadır ve tescillidir. Bodrum kat, zemin kat, birinci kattan oluşmaktadır. Ev kuzey yönündeki cepheden bakıldığında iki katlı iken arazi eğimi nedeniyle güney yönündeki cepheden bakıldığında üç katlıdır. Bodrum kat yüksekliği 220 cm, zemin kat ve birinci kat yükseklikleri 240 cm'dir (Şekil 4.174).

Şekil 4.174. 8 No.lu ev giriş cephesi.

Konuralp Mahallesinde, geleneksel evlerin ilk yapım yıllarında, hayvancılığın en önemli geçim kaynağı olması, bodrum katların ve zemin katların ahır, samanlık, depo gibi mekânlardan oluşmasına neden olmuştur. Zaman içinde yaşam şartları ve gelir kaynaklarının değişmesi, dolayısıyla katların işlevlerin farklılaşması, yaşam kültürünün konut mimarisi üzerindeki etkisinin göstergelerinden biridir.

Ev sahipleri ile yapılan görüşmelerde, ailenin geçmiş yıllarda hayvancılık ile geçimini sağladığı, bodrum katı ahır ve samanlık olarak değerlendirdikleri öğrenilmiştir. Geniş aile yapısının giderek çekirdek aileye dönüşmesiyle, aktif yaşam alanı olarak kullanılan zemin kat da işlevini yitirmiş, yalnızca ikinci katta yaşamaya devam edilmiştir. Evin tüm cepheleri düz cephedir. Kuzey yönünde cephe yüzeyi üzerinde sıva ve boya ile yapılan onarım çalışmaları, giriş cephesinin vurgulanmasına ve bu cepheye verilen öneme işaret etmektedir (Şekil 4.175).

Şekil 4.175. 8 No.lu ev kuzey cephesi.

Güney yönündeki cephede, sıvanın döküldüğü yerlerde kat hizalarında yatay, düşey ve diyagonal ahşap elemanlardan oluşan taşıyıcı sistem görülmektedir (Şekil 4.176). İç mekânlarda ise birinci kat odaları pencere alt kotu hizasında ahşap silmeler ile çevrelenmiştir

Şekil 4.176. Ahşap taşıyıcı sistem.

Evin hasar gören bazı kapı ve pencereleri yenilenmiştir. Ancak evin doğu yönündeki cephesine bakıldığında, kapı ve pencerelerde değişiklik olmadığı için özgün elemanlar ve yapım sistemleri hakkında fikir edinilebilir.

Yapıya giriş iki farklı kapıdan sağlanmaktadır. Kuzey yönündeki yol cephesinden üç basamak ile subasman kotu geçilip, 90×200 cm ahşap tek kanatlı kapıdan zemin kata (Şekil 4.177), güney yönündeki cepheden 160×200 cm ahşap çift kanatlı kapı ile bodrum kata girilmektedir (Şekil 4.178). Temel malzemesi moloz taştır. Duvarlar, ahşap iskelet içerisine ahşap dolgu malzemenin toprak esaslı sıvayla sıvanmasıyla meydana getirilmiştir (Şekil 4.179). Evin çatısı kırma çatı tipindedir ve alaturka kiremit ile kaplanmıştır (Şekil 4.180).

Şekil 4.177. Kuzey yönü zemin kat giriş merdivenleri.

Şekil 4.178. Bodrum kat ahşap giriş kapısı.

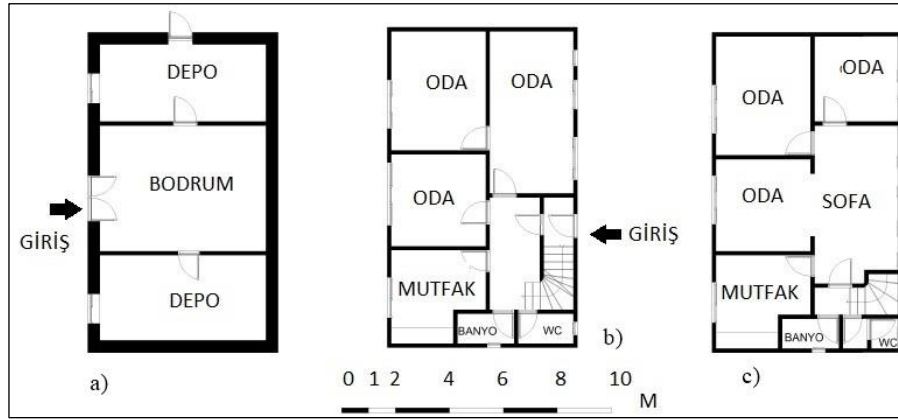

Şekil 4.179. Temel ve duvar yapım malzemeleri.

Şekil 4.180. 8 No.lu Ev ahşap çatı strüktürü.

4.1.8.2. 8 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri

Şekil 4.181. 8 No.lu ev kat planları a) Bodrum kat b) Zemin kat c) Birinci kat planları.

Geleneksel evlerin biçimlenmesinde etkili olan yaşam biçimi ve çevresel öğeler, iki temel birimin öne çıkmasına neden olmuştur. Oda ve sofa mekânlarının yerleşimi ve birbirleri ile olan ilişkileri Türk evlerinin karakteristik plan özelliklerini ortaya çıkarmıştır. 8 numaralı ev plan özellikleri açısından ele alındığında, odaların sofanın etrafına dizildiği iç sofalı plan tipinde olduğu, birinci kat güney yönündeki odanın bölme duvarının kaldırılarak sofaya dâhil edildiği görülmüştür. Sofa alanının artırılması, oda ihtiyacının azalması ve oturma alanı gereksinimi ile ilişkilendirilebilir.

Bodrum kat dış duvarları 50 cm taş duvar, iç duvarları ise 15 cm taş duvardır. Bodrum kata girildiğinde doğu ve batı yönlerinde depo olarak kullanılan dikdörtgen biçimli iki oda bulunmaktadır. Doğü yönündeki odanın duvarında geleneksel ocak bulunmaktadır (Şekil 4.182). Bu odaların güney yönündeki cephelerinde 110×140 cm ahşap giyotin pencereler bulunmaktadır.

Şekil 4.182. Bodrum kat geleneksel tip ocak.

Bodrum kat tavanı, ters kirişleme tekniği ile oluşturulmuş düz tavadır. 5×10 cm ahşap kirişler ile desteklenmiştir. Tavanda meydana gelen çökmeleri engellemek amacı ile sonradan yapıldığı düşünülen tavan ve döşeme arasında dikey ahşap taşıyıcı sütunların olduğu görülmüştür (Şekil 4.183). Bodrum kat girişinde tavanı oluşturan ahşap elemanların üzeri kapatılmamışken, doğu ve batı yönlerinde yer alan odaların tavanları ahşap plaka ile kapatılarak kirişler gizlenmiştir.

Şekil 4.183. Bodrum kat tavanları.

Bodrum kat oda kapıları, çakma tekniğiyle yapılmış, aynalı ve ahşaptır. Oda kapı gövdelerinde ve kulplarında herhangi bir süslemeye rastlanmamıştır (Şekil 4.184). Ana giriş kapısı iç yüzeyinde özgün bir kilit örneğine rastlanmıştır (Şekil 4.185).

Şekil 4.184. Bodrum kat oda kapısı örneği.

Şekil 4.185. Bodrum kat ana giriş kapısı özgün kilit örneği.

Zemin kata kuzey yönündeki cephede bulunan bina giriş kapısından, yaklaşık 2 m²'lik alana sahip giriş holü ile doğrudan giriş yapılmaktadır. Giriş holünden 20 cm rıht yüksekliği, 28 cm basamak genişliğine sahip 12 adet basamaktan oluşan yarı döner merdiven ile birinci kata çıkılmaktadır (Şekil 4.186). Merdiven genişliği 130 cm'dir. Merdiven korkulukları mevcut değildir, merdiven yan yüzeyi tahta perde ile kapatılmıştır.

Şekil 4.186. Birinci kat yarı döner ahşap merdiveni.

Yarı döner merdiven birinci kat giriş holüne ulaşmaktadır. Birinci kat, üç oda, bir mutfak, banyo ve tuvaletten meydana gelmektedir. Giriş holü, ıslak hacimleri plandan ayırmıştır. Banyo ve tuvaletin dış duvarlarının hasar görmesi sebebiyle ahşap iskelet sistemi bozulmadan tuğla duvar ile doldurularak tadilat yapıldığı dış cepheden açıkça görülmektedir (Şekil 4.187).

Şekil 4.187. Tuğla duvar örgüsü ile duvar onarımı.

Birinci kat planı iç sofalı plan tipi özelliği göstermektedir. Giriş holünden 85×200 cm bir ahşap kapı ile sofaya girilmektedir. Sofadan mutfağa ve iki odaya 90×200 cm ahşap kapılar ile giriş yapılmaktadır. Zamanın etkisiyle ortaya çıkan hasarlar sebebi ile oda tavanları, bazı pencere ve döşemeler yenilenerek özgünlüğünü kaybetmiştir (Şekil 4.188).

Şekil 4.188. Yenilenen birinci kat pencereleri.

Eski Türk evlerinin özelleşmiş ve ön planda olan, başoda, sofa gibi mekânlarında, duvar donatı elemanları, oturma elemanları özenli bir işçilik ile kendine has bir üslup ortaya koymuştur. 8 numaralı evin odalarında ve sofasında, eski Türk evlerini yansıtan herhangi bir eleman veya yapım tekniği bulunmamaktadır. Binanın yapım tarihinden bugüne gelebilen, yalnızca sofada kiler olarak kullanılan, duvara sabitlenmiş ve tavana kadar uzanan iki kapaklı ahşap bir dolaptır. Yapı sahibinden edinilen bilgiye göre bu dolap tadilat ve boya işleri ile korunmaya çalışılmıştır (Şekil 4.189). Evin oda kapılarında, boyama ve vernikleme haricinde herhangi bir yenileme yapılmamış, özgün hali ile günümüze kadar gelmiştir (Şekil 4.190).

Şekil 4.189. Özgün erzak dolabı.

Şekil 4.190. Oda kapısı örneği.

Birinci kat ve zemin kat planları benzerlik göstermektedir. Birinci kat ve zemin kat planları arasındaki fark; birinci katta bölme duvar kaldırılarak sofaya dâhil edilen odanın, zemin katında da aslına uygun olarak oda şeklinde biçimlenmesidir. Bir diğer fark ise birinci katta ıslak hacimler ve odaları ayıran 1m²'lik holünün zemin katta olmamasıdır. Zemin katın güney yönündeki cephesinde, dört adet iki kanatlı ahşap pencere, birinci katta yerini PVC (Polivinil Klorür) pencerelere bırakmıştır. Kuzey yönündeki iki adet iki kanatlı pencerede görülen pencere kafeslerinde düşey ve çapraz yerleştirilen demir parmaklıklar ile geometrik desen oluşturmuştur (Şekil 4.191). 8 numaralı ev, incelenen Konuralp geleneksel evleri arasında pencere kafesine sahip tek evdir.

Şekil 4.191. Zemin kat metal pencere kafesi.

4.1.9. 9 Numaralı Ev

9 numaralı evin yapı kimlik kartı Çizelge 4.9’da verilmiştir.

Çizelge 4.22. 9 Numaralı ev yapı kimlik kartı.

<p>No: 9</p> <p>Ada /Pafta/Parsel: -/-/2123</p> <p>Yapım Yılı: 20. Yüzyılın başları</p> <p>Tescil Durumu: Tescilli</p>	<p>Konum Bilgileri</p> 	
	<p>Yerleşim</p> 	<p>Kat Sayısı</p> <p>1</p> <p>Z</p>
<p>Zemin Kat</p>		<p>1. Kat</p>
		
<p>Kesit</p>	<p>Görünüş</p>	
		
<p>Malzeme ve Yapım Sistemi Özellikleri</p>		
<p>Yapım sistemi katlarda farklılıklar göstermektedir. Birinci kat duvarları ahşap iskeletli kerpiç dolgudur. Zemin kat duvarları taş ile örülmüştür. Temel malzemesi moloz taştır. Kapı ve pencere doğramalarının tamamı ahşaptır.</p>		

4.1.9.1. 9 Numaralı Ev Genel Bulgular

9 numaralı ev Hamam Sokakta bulunmaktadır ve tescillidir. Ev zemin kat ve birinci kattan oluşmaktadır. Zemin kat yüksekliği 220 cm, birinci kat yüksekliği 250 cm'dir (Şekil 4.192).

Şekil 4.192. 9 No.lu ev giriş cephesi.

Evin kuzeydoğu yönündeki cephesinde bulunan çıkma ile cephe hareketliliği sağlanmıştır. Zemin kat tavan döşemesi uzatılarak, yatay ahşap dikmeler ile desteklenmiştir (Şekil 4.193). Evin kapı ve pencere doğramalarının tamamı ahşaptır. Hiçbir yapı elemanı veya yapım sisteminde değişiklik görülmemiştir (Şekil 4.194).

Şekil 4.193. Kuzeydoğu yönündeki çıkma.

Şekil 4.194. Giyotin tipi pencere örneği.

Zemin kat, ahşap iskelet sistemi içine moloz taş dolgu yapılırken, birinci katta dolgu ahşap malzemedir. Yapım tekniği ve yapım malzemeleri ile katlarda farklılıklar gösteren 9 No.lu evin dış duvarları kerpiç sıva ile sıvanmıştır. Ahşap iskelet; yatay, düşey ve diyagonal biçimlerde yerleştirilmiş taşıyıcı sistem elemanlarından oluşmaktadır (Şekil 4.195). Zemin kat ile birinci katı ayıran ahşap hatıl sıvada meydana gelen hasarlar nedeniyle açıkça görülmektedir.

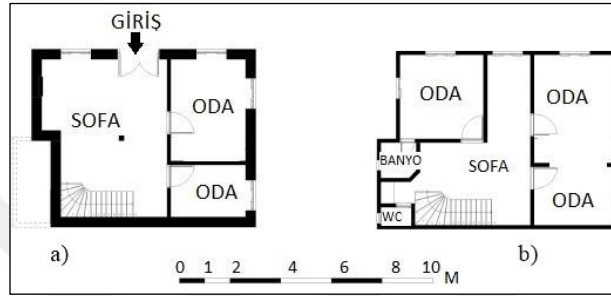
Şekil 4.195. 9 No.lu ev duvar yapım sistemi.

Zemin kat taş duvarlarla örülmüştür. Dış duvar kalınlığı 50 cm, iç duvar kalınlığı 15 cm'dir. Zemin kat taş duvar örgülerinde bazı taşların dikdörtgen biçimli kesme taş ve silindirik biçimli kesme taş olduğu görülmüştür (Şekil 4.196). Taşların üzerinde, evin yapım yılı olduğu düşünülen tarih, yazı ve süslemelerin varlığı, Konuralp evlerinin özgün kimliğinin, bölge kültürel mirasının geleceğe aktarılmasında en önemli bileşenlerinden biri olduğunu ortaya koymaktadır. Evin çatısı kırma çatı tipindedir ve üzeri alaturka kiremit kaplamadır.

Şekil 4.196. Dikdörtgen ve silindirik kesme taşlar.

4.1.9.2. 9 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri

Şekil 4.197. 9 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat.

Zemin kat sofa ve iki odadan oluşmaktadır ve iç sofalı plan tipi özelliği göstermektedir. Zemin kata giriş güneydoğu yönündeki yol üzerinden 160×220 cm ahşap çift kanatlı kapı ile yapılmaktadır (Şekil 4.198). Zemin kat sofasının ortasında 20×20×5 cm ve ayrıca 10×10×5 cm kare beton plağın üzerine oturtulmuş, 20×20 cm kesitli ahşap düşey taşıyıcı sütun mevcuttur (Şekil 4.199).

Şekil 4.198. Zemin kat ana giriş kapısı.

Şekil 4.199. Beton plakalar üzerine oturtulmuş düşey taşıyıcı ahşap elemanlar.

Sofanın kuzeybatı yönündeki cephesinde birinci kata çıkışı sağlayan 110 cm merdiven genişliği ve 16 cm rıht yüksekliği, 26 cm basamak genişliğine sahip 16 adet basamaktan meydana gelen, korkulukları olan ahşap yarım döner merdiven bulunmaktadır (Şekil 4.200). Sofanın tavanı ters kirişleme tekniği ile ahşap malzemeden yapılmıştır.

Şekil 4.200. Zemin kat yarım döner ahşap merdivenleri.

Zemin kat sofasının güneydoğu yönündeki çıkmaz sokak cephesinde 120×120 cm iki kanatlı pencere bulunmaktadır. Bu pencereler, dış cephede ahşap ve metal plakalar ile kapatılmıştır (Şekil 4.201). Zemin kat kuzey yönündeki odanın batı yönündeki cephesinde 120×130 cm dört bölmeli çift kanatlı ahşap pencere bulunmaktadır (Şekil 4.202).

Şekil 4.201. Zemin kat sofası pencereleri.

Şekil 4.202. Zemin kat kuzey yönündeki oda.

Güney yönünde yer alan odanın tavanı ters kirişleme tekniği kullanılarak 50 cm ara ile yerleştirilmiş 5×10 cm ahşap kirişlerden meydana gelmektedir (Şekil 4.203). Batı yönündeki odanın tavanı ise düz tavan tekniği kullanılarak ahşap malzeme ile kaplanmıştır (Şekil 4.204).

Şekil 4.203. Güney yönündeki oda tavanı.

Şekil 4.204. Batı yönündeki oda tavanı.

Üç oda, banyo ve tuvaletten meydana gelen birinci kat planı L tipi iç sofalı plan özelliği göstermektedir, odalar sofanın etrafında sıralanmıştır. Birinci katta yer alan tüm mekânların tavanları düz tavan tekniği kullanılarak yapılmıştır (Şekil 4.205).

Şekil 4.205. Birinci kat oda tavanı.

Birinci kat planında zemin kattan farklı olarak evin doğu yönündeki cephesinde 80 cm banyo ve tuvaletten oluşan çıkma bulunmaktadır. Çıkma duvarlarının tuğla duvar ile örülmüş olması, bu çıkmanın sonradan ilave edildiğini göstermektedir. Katlar arasındaki bir diğer fark ise birinci kat pencere sayısının daha fazla olmasıdır. Bu sayede, asıl yaşam alanı olan birinci kat, manzaraya daha hâkimdir ve gün ışığından daha fazla yararlanmaktadır (Şekil 4.206).

Şekil 4.206. Birinci kat sofası.

Birinci kat merdiveni ile 170 cm genişliğindeki hole açılan sofaya ulaşılmaktadır. Holün güney yönündeki cephesinde 120×140 cm ahşap çift kanatlı giyotin tipi pencere bulunmaktadır. Odalar kat planının güney ve kuzey yönlerinde konumlandırılmıştır. Odaların kapıları çakma tekniği ile yapılmış, tablalı, 90×120 cm ve ahşaptır. Banyo ve tuvalet kapıları 60×170 cm ahşap tek kanatlı kapıdır. Oda kapılarında herhangi bir süslemeye rastlanmamıştır. Kapı aksamlarının tamamı metaldir (Şekil 4.207).

Şekil 4.207. Ahşap oda kapısı örneği.

Birinci katın güney yönünde holden giriş yapılan iki oda mevcuttur. Holden giriş yapılan güneybatı yönündeki odanın cephelerinde 120×140 cm ahşap çift kanatlı giyotin tipi pencereler bulunmaktadır. Ayrıca bu odanın kuzey yönündeki kısa aksında 130×100 cm geleneksel tip eğrisel formda bir ocak ve ocağın her iki yanında 100×100 cm banyo dolabı ve yüklük bulunmaktadır. Dolaplar döşemeden 60 cm yüksekte, tavandan 60 cm aşağıdadır. Dolap kapıları tek kanatlıdır, iç yüzeyinde üç yatay ahşap kuşak bulunur. Dolapların alt ve üst kısımlarındaki boşluklarda, dolaptan bağımsız ek olarak yapılmış

çekmeceler bulunmaktadır (Şekil 4.208). Holden giriş yapılan kuzey yönündeki odanın batı yönündeki cephesinde 110×140 cm ahşap çift kanatlı giyotin pencere mevcuttur (Şekil 4.209).

Şekil 4.208. Geleneksel tip ocak ve dolaplar.

Şekil 4.209. Giyotin tipi oda penceresi.

Birinci katta sofadan giriş yapılan güneydoğu yönündeki odaya 90×210 cm ahşap tek kanatlı kapı ile ulaşılmaktadır (Şekil 4.210). Bu odadan 60×170 cm ahşap tek kanatlı kapı ile ulaşılan dış cephesi sonradan tuğla ile örülmüş banyo bulunmaktadır. Zemin kat planına göre 80 cm çıkma olarak yapılan banyonun, doğu yönündeki cephesinde 50×50 cm ahşap pencere bulunmaktadır (Şekil 4.211). Evin kuzey yönündeki tuvalet ve banyo arasında 50×100 cm ahşap tezgâh yer almaktadır.

Şekil 4.210. Güneydoğu yönündeki oda.

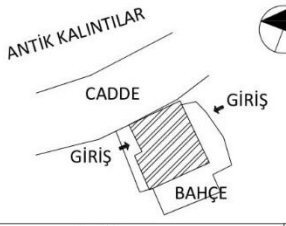
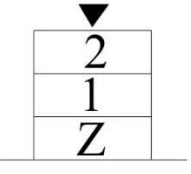
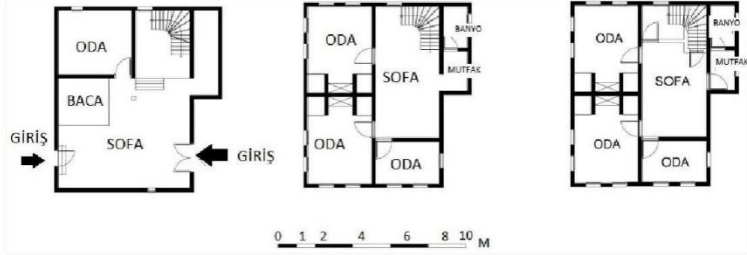
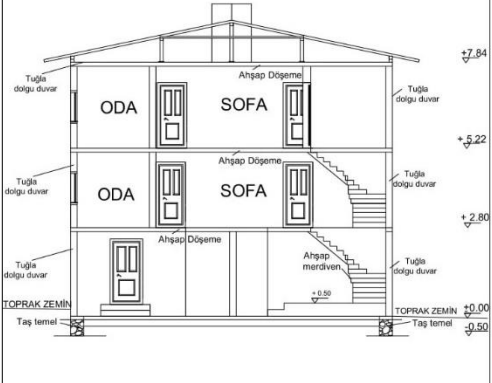
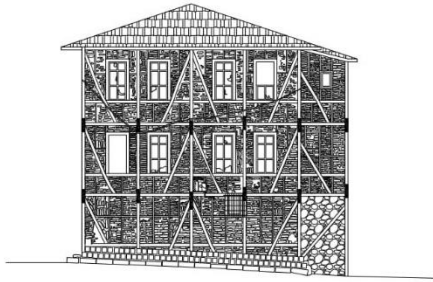

Şekil 4.211. Birinci kat banyo penceresi.

4.1.10. 10 Numaralı Ev

10 numaralı evin yapı kimlik kartı Çizelge 4.10'da verilmiştir.

Çizelge 4.23. 10 Numaralı ev yapı kimlik kartı.

<p>No: 10</p> <p>Ada /Pafta/Parsel: -/1799</p> <p>Yapım Yılı: 20. Yüzyılın başları</p> <p>Tescil Durumu: Tescilli</p>	<p>Konum Bilgileri</p> 	
	<p>Yerleşim</p> 	<p>Kat Sayısı</p>
<p>Zemin Kat</p>	<p>1. Kat</p>	<p>2. Kat</p>
		
<p>Kesit</p>		<p>Görünüş</p>
		
<p>Malzeme ve Yapım Sistemi Özellikleri</p>		
<p>Yapım sistemi ahşap iskeletli tuğla dolgu duvardır. Temel malzemesi moloz taştır. Kapı ve pencere doğramalarının tamamı ahşaptır.</p>		

4.1.10.1. 10 Numaralı Ev Genel Bulgular

10 numaralı ev Hürriyet Caddesi üzerindedir ve tescillidir. Ev zemin kat, birinci kat ve ikinci kattan oluşmaktadır. Zemin kat yüksekliği 270 cm, birinci kat ve ikinci kat yüksekliği 230 cm'dir (Şekil 4.212). Evin kuzeybatı yönündeki yol cephesinde, kesme taşlardan yapılmış 60 cm yüksekliğinde tretuvar bulunmaktadır (Şekil 4.213). Kapı, pencere ve tavanların tamamı ahşaptır (Şekil 4.214).

Şekil 4.212. 10 No.lu ev giriş cephesi.

Şekil 4.213. Kesme taş tretuvar.

Şekil 4.214. 10 No.lu eve ait ahşap pencere örnekleri.

Yapıya giriş iki farklı cepheden yapılmaktadır. Bu girişler; doğu yönündeki cephede yer alan 100×200 cm tek kanatlı metal kapıdan geçilerek 26 cm basamak genişliği, 17 cm rıht yüksekliği olan 2 basamak ile yapılan giriş ve batı yönündeki 200×180 cm çift kanatlı metal kapı ile yapılan giriştir (Şekil 4.215).

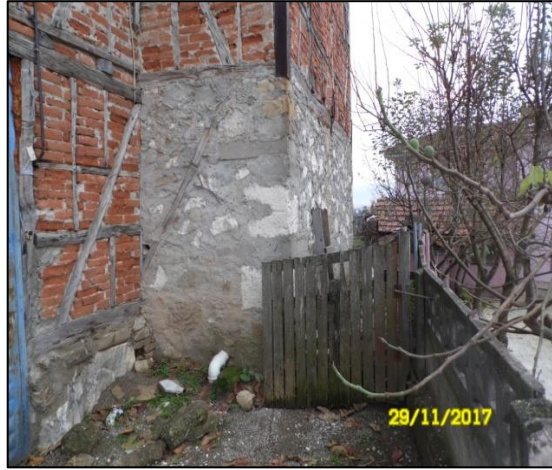

Şekil 4.215. Zemin kat doğu yönündeki ana giriş kapısı.

Evin ana giriş kapısının da bulunduğu kuzeydoğu yönündeki cephesinde yer alan 100×600 cm ölçülerindeki bahçenin sınırlarını belirleyen 100 cm yüksekliğinde moloz taş ile örülmüş bahçe duvarı bulunmaktadır (Şekil 4.216). Evin güneydoğu yönündeki cephesinde yapı sahibine ait olan bahçe ve batı yönündeki cephesinde 120×120 cm ahşap bahçe kapısı vardır (Şekil 4.217).

Şekil 4.216. Kuzeydoğu cephesi bahçe duvarı.

Şekil 4.217. Batı yönündeki ahşap bahçe kapısı.

Evin batı yönündeki 150 cm banyo ve mutfakın yer aldığı cephesinde cephe hareketliliği görülürken diğer cepheler düz cephe özelliği göstermektedir. Temel 50 cm moloz taş ile örülmüştür. Zemin kat iç duvarları 15 cm kalınlığındadır ve içeriden çamur sıva ile kaplıdır (Şekil 4.218). Evin yapım sistemi ahşap çatıklı tuğla dolgudur. (Şekil 4.219). 10 numaralı evi diğer evlerden ayıran farklı bir özellik ise şudur: Ahşap iskelet sistemde yatay ve düşey ahşap taşıyıcı elemanların her bir kat hizasındaki kesişim noktalarına çiviler ile monte edilen, taşıyıcı sistem düğüm noktalarının sabitlenmesine yarayan 10×80 cm metal malzemelerin olmasıdır (Şekil 4.220). Evin çatısı kırma çatı tipindedir ve üzeri alaturka kiremit kaplanmıştır (Şekil 4.221).

Şekil 4.218. Temel ve zemin kat duvar yapım malzemeleri.

Şekil 4.219. Tuğla dolgulu hımiş yapım tekniği.

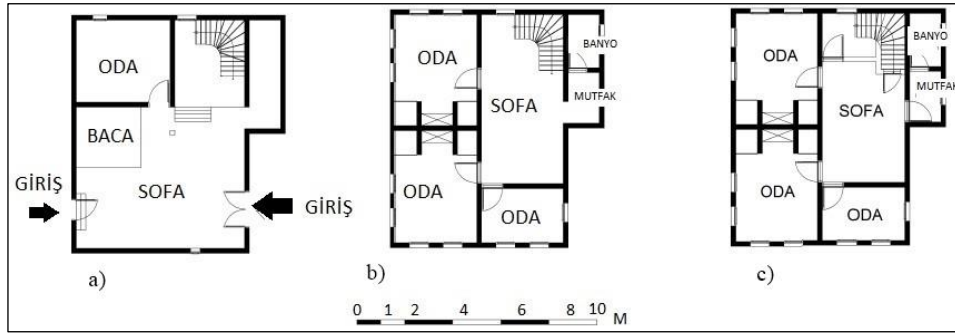

Şekil 4.220. Taşıyıcı sistemin düğüm noktalarındaki metal elemanlar.

Şekil 4.221. Ahşap kırma çatı.

4.1.10.2. 10 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri

Şekil 4.222. 10 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat c) İkinci kat.

Kat planları iç sofalı (karniyarık) plan tipi özelliği göstermektedir. Sofa, merdiven evi ve bir odadan oluşan zemin katın tavanları ters kirişleme tekniği ile yapılmış ahşap malzemeden meydana gelmektedir. Ahşap kiriş aralıkları 40 cm'dir (Şekil 4.223). Zemin katta moloz taş-kerpiç ile yapılmış ocak bulunmaktadır. Sofasında üçayaklı ahşap payanda destek elemanı, 20 cm çapında ve 5 cm yüksekliğinde dairesel beton plaka üzerine oturtulmuştur. Evin zemin katında birden fazla tarihsel değere sahip beton kaidelere rastlanmıştır (Şekil 4.224).

Şekil 4.223. Bodrum kat tavan örneği.

Şekil 4.224. Beton plakalar üzerine oturtulmuş düşey taşıyıcı ahşap eleman.

Sofadan 10 cm rıht yüksekliği, 30 cm basamak genişliği, 150 cm merdiven genişliğine sahip 4 adet ahşap basamak ile merdiven evine çıkılmaktadır (Şekil 4.225).

Şekil 4.225. Ahşap basamaklar.

Birinci kata çıkışı sağlayan ahşap yarım döner merdiven, rıht yüksekliği 15 cm, basamak genişliği 30 cm ve merdiven genişliği 120 cm olan 16 adet basamaktan oluşmaktadır. Korkulukları yoktur ve merdiven altı kapatılmamıştır (Şekil 4.226). Zemin katta doğu yönünde yer alan odanın güneydoğu yönündeki cephesinde 60×60 cm ahşap pencere bulunmaktadır (Şekil 4.227).

Şekil 4.226. Zemin kat yarım döner ahşap merdivenleri.

Şekil 4.227. Zemin kat pencere örneği.

Birinci kat; sofa, üç oda, banyo ve mutfaktan oluşmaktadır. Odalara 90×200 cm ahşap tek kanatlı kapı ile giriş yapılmaktadır. Oda kapıları çakma tekniğiyle yapılmış; süslemesiz, tablalı ve iki ya da üç ahşap kuşaktan meydana gelmişlerdir (Şekil 4.228). Bazı oda kapılarında, zemberek adı verilen metal kapı aksamı bulunmaktadır. Zemberek bir tutma kolu ile üzerinde kilit mandalını açan metal parçadan oluşur (Şekil 4.229).

Şekil 4.228. Birinci kat oda kapısı örneği.

Şekil 4.229. Metal kapı kolu (zemberek).

Birinci ve ikinci kat planları iç sofalı plan tipi özelliği göstermektedir (Şekil 4.230). Birinci kat batı cephesinde yer alan odalarda geleneksel tip eğrisel formlu ocak ve ocağın her iki yanında dolaplar bulunmaktadır. Dolaplar, banyo dolabı, kiler, yüklük olarak kullanılmışlardır (Şekil 4.231).

Şekil 4.230. Birinci kat sofası.

Şekil 4.231. Birinci kat geleneksel tip ocaklar ve dolaplar.

Kuzey batı cephesinde yer alan odanın, kuzey ve batı yönlerindeki cephelerinde ikişer adet 80×140 cm ahşap giyotin pencereler bulunmaktadır (Şekil 4.232). Oda pencerelerinin alt hizasından geçen ahşap silmeler pencerelerin etrafında da çerçeve oluşturmuştur. Birinci kat batı cephesinde yer alan odanın güney ve batı yönlerindeki cephelerinde ikişer adet 80×140 cm ahşap giyotin pencereler bulunmaktadır (Şekil 4.233).

Şekil 4.232. Giyotin tipi oda pencereleri.

Şekil 4.233. Batı yönündeki oda.

Sofanın güneyinde kalan odanın doğu cephesinde 80×140 cm ahşap giyotin pencere ve güney yönündeki cephesinde 120×100 cm iki adet ahşap giyotin pencere mevcuttur (Şekil 4.234). Birinci kat merdivenlerin başlangıcında, merdiven evinin aydınlatılması için kullanılan, kuzey yönündeki cephesinde 160×130 cm pencere boşluğu bulunmaktadır (Şekil 4.235).

Şekil 4.234. Giyotin pencere örneği.

Şekil 4.235. Merdiven evinde yer alan pencere boşluğu.

Banyonun güneyinde yer alan mutfak için giriş kapısı bulunmamaktadır ve mutfağa giriş 100 cm açıklık ile yapılmaktadır (Şekil 4.236). Mutfağın doğu yönündeki cephesinde 60×80 cm ahşap vasistas pencere bulunmaktadır (Şekil 4.237).

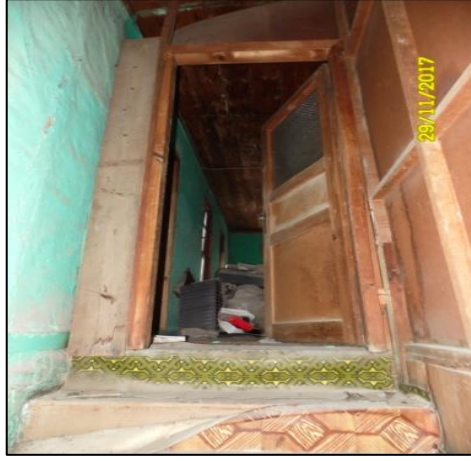

Şekil 4.236. Birinci kat mutfak.

Şekil 4.237. Vasistas açılan ahşap mutfak penceresi.

İkinci kat planı iç sofalı plan tipi özelliği göstermektedir. İkinci kat merdivenlerinden sofraya giriş 90×200 cm ahşap tek kanatlı kapı ile yapılmaktadır (Şekil 4.238). Birinci kat ve ikinci kat planlarında benzerlikler mevcuttur. İkinci katta, birinci kattan farklı olarak sofanın kuzey yönündeki cephesinde düzenlenen 90×200 cm ahşap tek kanatlı kapı ile giriş yapılan oda bulunmaktadır. Bu odanın kuzey yönündeki cephesinde 160×130 cm ahşap giyotin tipi pencere bulunmaktadır (Şekil 4.239).

Şekil 4.238. İkinci kat yarı döner ahşap merdivenleri ve merdiven kapısı.

Şekil 4.239. İkinci kat kuzey yönündeki giyotin tipi ahşap pencere.

Birinci kat ve ikinci kat odalarında toplam dört adet, farklı ebatlarda, sofaya bakan iç pencereye rastlanmıştır (Şekil 4.240). Birinci kat ve ikinci kat tavanları düz tavan tekniği ile ahşap malzemedan yapılmıştır (Şekil 4.241).

Şekil 4.240. İç pencere örneği.

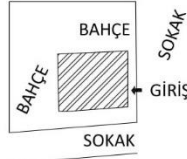
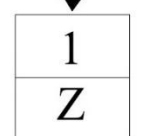

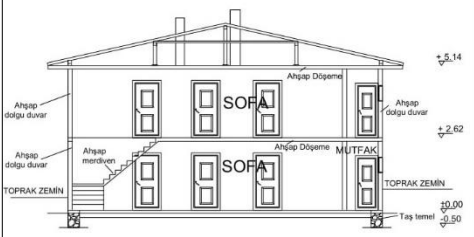

Şekil 4.241. Oda tavanı örneği.

4.1.11. 11 Numaralı Ev

11 numaralı evin yapı kimlik kartı Çizelge 4.11’de verilmiştir.

Çizelge 4.24. 11 Numaralı ev yapı kimlik kartı.

<p>No: 11</p> <p>Ada /Pafta/Parsel: -/1766</p> <p>Yapım Yılı: 20. Yüzyılın başları</p> <p>Tescil Durumu: Tescilli</p>	<p>Konum Bilgileri</p> 	
	<p>Yerleşim</p> 	<p>Kat Sayısı</p>
<p>Zemin Kat</p>	<p>1. Kat</p>	
		
<p>Kesit</p>	<p>Görünüş</p>	
		
<p>Malzeme ve Yapım Sistemi Özellikleri</p>		
<p>Yapım sistemi ahşap iskeletli ahşap dolgu duvar üzeri kerpiç sıvadır. Temel malzemesi moloz taştır. Kapı ve pencere doğramalarının tamamı ahşaptır.</p>		

4.1.11.1. 11 Numaralı Ev Genel Bulgular

11 numaralı ev Konuralp Caddesi, Merkez Camii karşısındadır ve tescillidir. Ev zemin kat ve birinci kattan oluşmaktadır. Zemin kat ve birinci kat yükseklikleri 240 cm'dir (Şekil 4.242). Arazi eğimi nedeniyle batı yönündeki cepheden bakıldığında yapı tek katlı gözükmektedir (Şekil 4.243). Evin batı yönündeki cephesinde yapı sahibine ait bahçe bulunmaktadır. Kuzey ve doğu cepheleri sokak cepheleridir (Şekil 4.244).

Şekil 4.242. 11 No.lu ev giriş cephesi.

Şekil 4.243. 11 No.lu ev batı cephesi.

Şekil 4.244. 11 No.lu ev sokak görünümü.

Yapının kapı, pencere ve tavanlarının tamamı ahşaptır. Evin hasar derecesinin yüksek olmasına rağmen özgün halini korumaktadır (Şekil 4.245). Tavanlar zemin katta ters kirişleme tekniği kullanılarak ahşap kirişler ile yapılmıştır. Birinci katta ise tavanların tamamı düz tavandır ve ahşaptır (Şekil 4.246).

Şekil 4.245. Giyotin tipi pencere örneği.

Şekil 4.246. Zemin kat tavan örneği.

Karadeniz'in yağışlı iklimi, Düzce ili ve Konuralp Mahallesi'nin çevresinde yer alan ormanlık alanların yoğunluğu, yapı malzemelerinde ahşabın sıklıkla kullanılmasına neden olmuştur. Hem yapım sistemi hem de yapı elemanlarında tercih edilen ahşap, incelenen evlerin temel yapı malzemesi olarak nitelendirilebilir. 11 numaralı evde, yapım sistemi künde-kari adı da verilen ahşap çatkı sistemidir. Dolgu malzemesi olarak yine ahşap tercih edilmiştir (Şekil 4.247). Duvar kalınlıkları 15 cm'dir ve duvar yüzeyleri kerpiç sıva ile kaplanmıştır. Çatı 10×10 cm ahşap dikme ve 5×10 cm kirişler ile desteklenen kırma çatı tipinde olup, çatı örtüsü alaturka kiremit kaplamadır (Şekil 4.248).

Şekil 4.247. Ahşap çatklı ahşap dolgu yapım sistemi.

Şekil 4.248. Ahşap çatı strüktürü.

4.1.11.2. 11 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri

Şekil 4.249. 11 No.lu ev kat planları a) Zemin kat b) Birinci kat.

Kat planları I tipi dış sofalıdır. Odalar sofanın bir yanında konumlanmıştır. Sofadan bir kapı ile ulaşılan odalar arasındaki 130 cm genişliğindeki dar eyvan, giyotin bir pencere ile aydınlatılmaktadır (Şekil 4.250). Zemin kata giriş kuzey yönü cephesindeki 100×200 cm ahşap tek kanatlı kapı ile yapılmaktadır (Şekil 4.251).

Şekil 4.250. Eyvan.

Şekil 4.251. 11 No.lu ev ana giriş kapısı.

Zemin giriş kapısından ulaşılan sofa, evin batı yönündeki cephesinde yer almaktadır (Şekil 4.252). Sofanın doğusunda 3 adet oda, güneyinde banyo ve tuvalet bulunmaktadır. Bazı odalarda, pencere alt kotundan geçen ahşap silmeler, pencere kasalarının da etrafından geçerek tüm odayı çevrelemektedir (Şekil 4.253).

Şekil 4.252. Zemin kat sofası.

Şekil 4.253. Zemin kat oda örneği.

Oda kapılarının bazılarında cam ve geometrik şekilli süslemelerin olduğu görülmüştür (Şekil 4.254). Kuzeydoğu yönünde yer alan odaya 100×200 cm ahşap tek kanatlı kapı ile girilmektedir. Odanın kuzey ve doğu yönlerindeki cephelerinde ikişer adet 80×140 cm ahşap iki bölmeli giyotin pencere bulunmaktadır (Şekil 4.255).

Şekil 4.254. Oda kapısı örneği.

Şekil 4.255. Giyotin tipi pencere örneği.

Odanın güney yönündeki aksı üzerinde 140 cm genişlik ve 60 cm derinlikte eğrisel formlu geleneksel ocak mevcuttur. Zemin katta ocağın bir yanında 110 cm genişlik ve 60 cm derinlikteki alanın, kurnanın ve beton evyenin olması nedeniyle, orijinalinde lavabo olarak kullanıldığı düşünülmüştür. Ocağın diğer yanında ise aynı ölçülerde dolap bulunmaktadır. Zemin katın güneydoğu yönündeki odada, diğer odada da olduğu gibi, ocak ve dolap duvarı bulunmaktadır (Şekil 4.256). Zemin kat odalarının ocak ve dolap duvarı düzenlerinde, yalnızca ocak yanlarında yer alan dolapların işlevlerinin farklılaştığı görülmüştür. Güneydoğu yönündeki odada bulunana ocağının yanında yer alan dolaplardan biri mutfak işlevi görmektedir. Beton evye yerden yükseltilmiş, dolabın içinde raf düzeni oluşturulmuş ve dış cephe duvarında 60×60 cm tek kanatlı pencere açılmıştır (Şekil 4.257). Yapı sahibinden edinilen bilgiler doğrultusunda dolabın diğer yanının kiler olduğu belirlenmiştir.

Şekil 4.256. Zemin kat geleneksel tip ocak ve dolaplar.

Şekil 4.257. Mutfak olarak işlev gören geleneksel dolabın penceresi.

Birinci katta da kuzeydoğu ve güneydoğu yönlerindeki düzen olarak birebir aynı olan odalarda, ocağın bir yanında 110 cm genişlik ve 60 cm derinlikte yüklük, diğer yanında ise 110 cm genişlik ve 60 cm derinlikte banyo dolabı bulunmaktadır. Zemin kattan farklı olarak dolapların ahşap kapakları mevcuttur. Banyo dolapları yerden yükseltilmiştir ve altlarında çekmeceler oluşturulmuştur. Dolapların yanında düşey yönde düzenlenmiş hücrelerden oluşan bir oyma bulunmaktadır (Şekil 4.258). Zemin kat sofasının batı yönündeki cephesinde iki adet 80×140 cm ahşap giyotin pencere ve kuzey yönündeki cephesinde 80×60 cm ahşap giyotin tipi pencere vardır (Şekil 4.259).

Şekil 4.258. Birinci kat geleneksel ocak ve dolapları.

Şekil 4.259. Giyotin tipi sofa penceresi.

Kuzeybatı yönündeki cephesinde, merdiven altından, 100×200 cm ahşap tek kanatlı kapı ile girilen, orijinalinde kiler olarak kullanıldığı düşünülen bir eklenti mevcuttur. Zamanla hasar gören kilere giriş yapılamadığı için gerekli ölçüler verilememektedir.

Zemin kat sofasının güney yönündeki cephesinde bulunan tuvalete giriş 80×190 cm ahşap tek kanatlı kapı ile yapılmaktadır. Tuvaletten ulaşılan banyo evin güneybatı yönündedir. Tuvaletin güney yönündeki cephesinde 110×60 cm ahşap pencere, banyonun güney yönündeki cephesinde 50×50 cm ahşap pencere bulunmaktadır. Zemin kattan birinci kata çıkış için kullanılan merdivenler evin kuzeybatı yönündedir. Merdivenler, ahşap köşe sahanlıklı iki kollu merdiven tipidir. Merdiven genişliği 120 cm'dir ve 18 cm rıht yüksekliği, 25 cm basamak genişliği olan 13 adet basamaktan meydana gelmektedir. Merdiven korkulukları, 5 cm çapında dairesel ahşap malzemeden yapılmıştır (Şekil 4.260).

Şekil 4.260. Zemin kat ahşap merdivenleri ve korkulukları.

Zemin kat ve birinci kat planları benzerlik göstermektedir. Birinci kat planı ile ikinci kat planı arasındaki fark; birinci katta bulunan, batı yönündeki yıkılmış eklentiye geçiş için kullanılan 80×200 cm ahşap sürgülü kapıdır (Şekil 4.261). Çatıya çıkış doğu yönündeki simetrik iki odanın arasında kalan 130 cm genişliğindeki eyvanın tavanında bulunan 50×50 cm ahşap kapak ile yapılmaktadır (Şekil 4.262).

Şekil 4.261. Ahşap sürgülü kapı.

Şekil 4.262. Çatı çıkış kapağı.

4.1.12. 12 Numaralı Ev

12 numaralı evin yapı kimlik kartı Çizelge 4.12’de verilmiştir.

Çizelge 4.25. 12 Numaralı ev yapı kimlik kartı.

No: 12	Konum Bilgileri	
Ada /Pafta/Parsel: -/-/3842 Yapım Yılı: 1900'lü Yıllar Tescil Durumu: Tescilli		
	Yerleşim 	Kat Sayısı
Bodrum Kat	Zemin Kat	1. Kat
		
Kesit	Görünüş	
		
Malzeme ve Yapım Sistemi Özellikleri		
Yapım sistemi ahşap iskeletli tuğla dolgu duvardır. Temel malzemesi moloz taştır. Kapı ve pencere doğramalarının tamamı ahşaptır.		

4.1.12.1. 12 Numaralı Ev Genel Bulgular

12 numaralı ev Topçu Sokağındadır ve tescillidir. Ev bodrum kat, zemin kat ve birinci kattan oluşmaktadır. Bodrum kat yüksekliği 190 cm, zemin kat ve birinci kat yüksekliği 290 cm'dir (Şekil 4.263). Evin kuzey yönüne bakan giriş cephesi bahçe duvarının 1,5 m gerisinde yer almaktadır. Cephe yüzeylerinde, ahşap iskelet sistemin içinde yer alan tuğlalar kırmızı renk ile boyanarak yenilenmiştir. Evin ön cephesi iki katlı, arka cephe ise arazideki eğim nedeniyle üç katlı gözükmetedir. Avludan iki basamakla çıkılan zemin kat giriş merdivenlerinde evin yapımı sırasında temel kazısında ortaya çıkan tarihi taş bulunmaktadır (Şekil 4.264).

Şekil 4.263. 12 No.lu ev giriş cephesi.

Şekil 4.264. İşlemeli tarihi taş.

Evin kuzey yönündeki bahçesine 100×220 cm tek kanatlı metal kapı ile girilmektedir. Kapının üzeri kesme taşlardan yapılan bahçe duvarının devamı niteliğinde beton örtü ile kapatılmıştır (Şekil 4.265).

Şekil 4.265. Metal bahçe kapısı.

Evin tüm pencereleri ve kapıları ahşaptır. Pencereler dışarıdan bakıldığında giyotin tipi pencere izlenimi vermektedir. Ancak evin içerisinde yapılan incelemelerde, tadilat işleri ile giyotin pencerelerin, tek ve çift kanatlı pencerelere dönüştürüldüğü, pervazlarına metal kulplar takıldığı görülmüştür. Bu durum pencerelerin, cephelerdeki özgün görünüşünü bozmadan restore edildiğini göstermektedir (Şekil 4.266).

Şekil 4.266. Ahşap pencereler ve metal aksamları.

Evin yapım sistemi ahşap çatıklı tuğla dolgu sistemdir (Şekil 4.267). Evin bodrum katı moloz taş ile örülmüştür. Bodrum kat cephesi dış yüzeyi onarım görmüş, çimento ile sıvanmış ve boyama yöntemi kullanılarak moloz taş görünümü verilmiştir (Şekil 4.268).

Şekil 4.267. Ahşap çatıklı tuğla dolgu yapım sistemi.

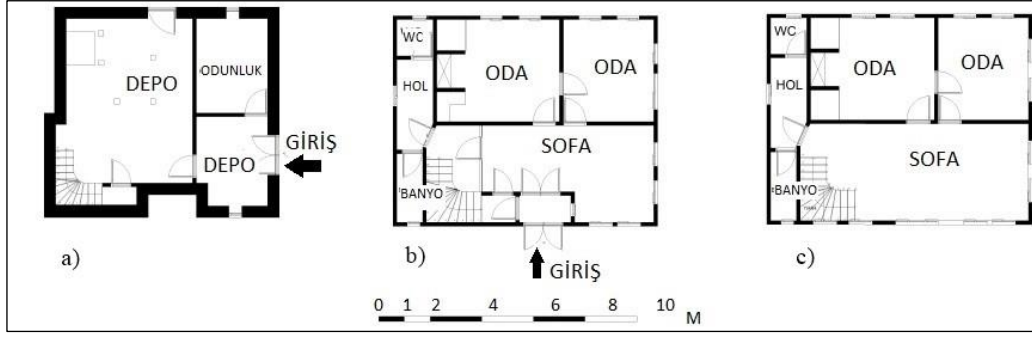
Şekil 4.268. Moloz taş görünümlü bodrum kat duvarları.

Evin çatısı kırma çatı tipindedir ve üzeri Marsilya tipi kiremit ile kaplanmıştır (Şekil 4.269). Çatı arasında, güney yönündeki cephede, 50×70 cm ahşap tepe penceresi bulunmaktadır.

Şekil 4.269. Ahşap oturtma çatı konstrüksiyonu.

4.1.12.2. 12 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri

Şekil 4.270. 12 No.lu ev kat planları a) Bodrum kat b) Zemin kat c) Birinci kat.

Kat planları L tipi dış sofalıdır. Bodrum kat için iki giriş kapısı, zemin kat için ise bir giriş kapısı mevcuttur (Şekil 4.271). Katlar arası merdivenler sofaların doğusunda, planın köşe noktalarına yakın konumlanmıştır.

Şekil 4.271. Bodrum kat giriş kapısı.

Bodrum katta, batı yönünde 160×170 cm ölçülerindeki tek kanatlı metal kapıdan girilen depo, evin güney yönünde ise bu depodan ulaşılan odunluk bulunmaktadır. Odunluğun güney yönündeki cephesinde, duvara gömülmüş bir adet 50×50 cm ahşap pencere bulunmaktadır (Şekil 4.272).

Şekil 4.272. Bodrum kat odunluk ve ahşap penceresi.

Yapı sahibinden edinilen bilgilere göre bodrum kat özgün halinde ahır olarak da kullanılmıştır (Şekil 4.273). Bodrum katın doğu yönündeki oda, batı yönünde yer alan odalara kıyasla daha fazla alana sahiptir. Ayrıca zemin kata çıkış için kullanılan merdivenlere bu odanın kuzey yönündeki 90×210 cm ahşap tek kanatlı kapı ile ulaşılmaktadır. Evin güney yönündeki bahçeye çıkış için kullanılan 80×200 cm ahşap, cam bölmeli kapı da bu odada bulunmaktadır (Şekil 4.274).

Şekil 4.273. Bodrum kat.

Şekil 4.274. Bodrum kat ahşap bahçe kapısı.

Odanın içerisinde ayrıca 110×130 cm boyutlarında tuğla ile örülmüş, kullanımda olmayan bir şömine tarzı ocak bulunmaktadır (Şekil 4.275). Bodrum katın dış duvarları 70 cm kalınlığındaki moloz taşlarla örülmüştür (Şekil 4.276). Bodrum katta bulunan 20×20 cm ahşap dikmeler, 50×70×10 cm ve 50×40×10 cm boyutlarında üst üste konulmuş iki taş plağın üzerine oturtulmuştur (Şekil 4.277).

Şekil 4.275. Tuğla ocak.

Şekil 4.276. Bodrum kat moloz taş duvarları.

Şekil 4.277. Beton plakalar üzerine oturtulmuş düşey taşıyıcı ahşap elemanlar.

Bodrum kat tavanları ters kirişleme tekniği kullanılarak ahşap malzemeden yapılmıştır, fakat tavanların zamanla hasar görmesi sebebiyle kirişlerin üzerine çakılan ve sıkıştırılan ikinci bir ahşap katman ortaya çıkmıştır (Şekil 4.278).

Şekil 4.278. Bodrum kat tavanı.

Zemin kat rüzgârlığında, 160×220 cm boyutlarında ahşap çift kanatlı kapı zemin kat sofasına, 110×210 cm ahşap kapı ise birinci kat merdiven evine açılmaktadır (Şekil 4.279). Kapı gövdelerinde geometrik desenli kabartma süslemeler görülmektedir. Kapı kulpları metal ve işlemelidir. Zemin kat giriş kapısında kulpun üzerinde, özgün bir kilit örneğine rastlanmıştır (Şekil 4.280).

Şekil 4.279. Zemin kat ana giriş kapısı.

Şekil 4.280. Özgün metal kapı kulpu.

Ayrıca kapıyı açmadan kimin geldiğini sofadan görebilmek için rüzgârlığa bakan 50×75 cm tek kanatlı demir parmaklıklar ile kapatılmış tek kanatlı ahşap giyotin pencere bulunmaktadır. Bu pencere eski Türk evlerinde genellikle evin üst katlarında yapılan ve sık kafesli bir üslupla ahşap kim geldi penceresi ile benzer özellikler taşımaktadır (Şekil 4.281).

Şekil 4.281. Rüzgârlığa açılan iç pencere.

devam etmiştir. 12 numaralı evde, zemin katta bulunan bu ocağın bir yanı, diğer evlerde rastlanmayan bir biçimde, tam anlamıyla bir mutfak birimi haline gelmiştir. Tezgâh, evye ve mutfak dolapları bulunan bu alan, oda giriş kapısına kadar uzatılarak mutfak ihtiyacı karşılanmıştır (Şekil 4.284).

Şekil 4.284. Geleneksel tip ocak.

Ocağın diğer yanında ise iki ahşap kapak ile kapatılmış yüklük bulunmaktadır. Yüklük, yerden 60 cm yükseklikte yapılmış olup, metal aksamı kulpundaki bitkisel motifli işleme ile dikkat çekmektedir (Şekil 4.285). Türk evi odalarının yeme, içme, uyuma, oturma gibi birden fazla faaliyetin gerçekleştirilmesine izin veren kuruluş biçimleri, Konuralp geleneksel evlerinde de görülmektedir.

Şekil 4.285. Bitkisel motif işlemeli kulp.

Zemin kat sofasından ayrılan bir hol ve rüzgârlıktaki bir kapı ile ulaşılan merdiven evi ile birinci kat sofasına ulaşılmaktadır. 20 cm riht yüksekliği, 30 cm basamak genişliğine sahip 14 basamaktan oluşan, 120 cm merdiven genişliğindeki ahşap yarı döner merdivenin korkulukları yalnızca birinci kat sofasının merdiven boşluğunda bulunmaktadır. Korkuluklar ahşap malzeme yapılmıştır ve dairesel kesitlidir (Şekil 4.286).

Şekil 4.286. Zemin kat yarı döner ahşap merdivenleri.

Birinci kat sofasına çıkıldığında, merdiven boşluğunun üzerinde korkuluk üst kotu ile tavan arasında ahşap bir giysi dolabı olduğu görülmüştür (Şekil 4.287). Birinci kat odaları zemin katta olduğu gibi dış sofanın güney yönünde bulunmaktadır. Güneydoğu yönündeki oda da zemin katta olduğu gibi geleneksel bir ocak ve ocağın yanlarında banyo dolabı ve yüklük bulunmaktadır (Şekil 4.288). Zemin katta mutfak olarak düzenlenen, özgünlüğünü koruyan ocağın yanı, birinci katta banyo dolabıdır ve eğrisel formudur.

Şekil 4.287. Merdiven boşluğu üzerindeki ahşap dolap.

Şekil 4.288. Birinci kat geleneksel tip ocak ve dolapları.

Birinci kat odalarının güney yönlerindeki cephelerinde bahçeye bakan 95×180 cm ahşap pencereler bulunmaktadır. Oda kapıları 100×225 cm ahşap tek kanatlı kapıdır. Kapı gövdelerinde herhangi bir süslemeye rastlanmamıştır. Kapı kolları metal malzeme ile yapılmıştır (Şekil 4.289).

Şekil 4.289. Birinci kat oda kapısı örneği.

Zemin kat ve birinci kat tavanlarının tamamı düz tavan tekniği ile yapılmış ahşap tavanlardır. Tavanlarda süslemeye rastlanmamış, sade bir görünüm tercih edilmiştir (Şekil 4.290). Birinci katta, banyo ve tuvalete ulaşılan sofadan ayrılmış holün tavanında, çatıya çıkış için kullanılan 60×70 cm ahşap kapak bulunmaktadır (Şekil 4.291).

Şekil 4.290. Ahşap oda tavan örneği.

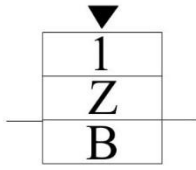
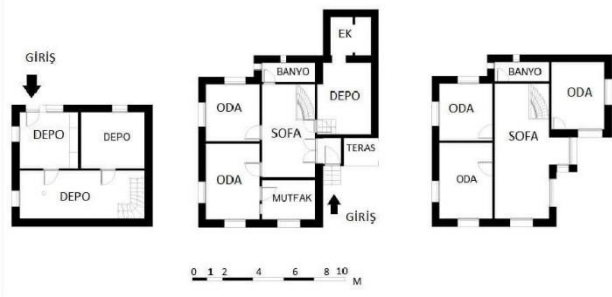

Şekil 4.291. Çatı çıkış kapağı.

4.1.13. 13 Numaralı Ev

13 numaralı evin yapı kimlik kartı Çizelge 4.13'de verilmiştir.

Çizelge 4.13. 13 Numaralı ev yapı kimlik kartı.

<p>No: 13</p> <p>Ada /Pafta/Parsel: -/-/2104</p> <p>Yapım Yılı: 1900'lü Yılların başları</p> <p>Tescil Durumu: Tescilli</p>	<p>Konum Bilgileri</p> 	
	<p>Yerleşim</p> 	<p>Kat Sayısı</p>
<p>Bodrum Kat</p>	<p>Zemin Kat</p>	<p>1. Kat</p>
		
<p>Kesit</p>	<p>Görünüş</p>	
		
<p>Malzeme ve Yapım Sistemi Özellikleri</p>		
<p>Yapım sistemi ahşap iskeletli tuğla dolgu duvardır. Temel moloz taşlar ile örülmüştür. Kapı ve pencere doğramalarının tamamı ahşaptır.</p>		

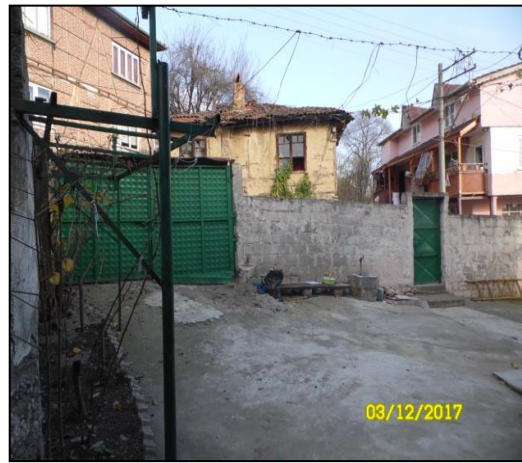
4.1.13.1. 13 Numaralı Ev Genel Bulgular

13 numaralı ev Hamam Sokakta bulunmaktadır ve tescillidir. Ev bodrum kat, zemin kat ve birinci kattan oluşmaktadır. Bodrum kat yüksekliği 200 cm, zemin kat 220 cm ve birinci kat yüksekliği 250 cm'dir. Evin kuzey batı yönündeki ön cephesinde giriş kapısının ve terasın olduğu sağ yanda cephe hareketli iken diğer cepheler düz cephe özelliği göstermektedir (Şekil 4.292).

Şekil 4.292. 13 No.lu ev giriş cephesi.

Evin güneydoğu ve güneybatı cephelerinde yapı sahibine ait bahçe bulunmaktadır. Bahçe dâhil yapının etrafını çevreleyen 250 cm yüksekliğinde taş duvar vardır. Evin giriş cephesinde oluşturulan avlu ile binaya giriş sağlanmaktadır. Avluya giriş yapılan metal dış kapı 100x260 cm'dir. Ayrıca yine giriş cephesi, bahçe duvarı üzerinde konumlandırılmış, avlu giriş kapısının yanında metal garaj kapısı bulunmaktadır (Şekil 4.293).

Şekil 4.293. 13 No.lu evin avlusu.

Doğu ve güneybatı yönündeki cephelerde sonradan yapılan ve depo olarak kullanılan iki adet müstemilat bulunmaktadır (Şekil 4.294). Doğu cephesi yönünde bulunan bu depolardan biri binadan tamamen bağımsızken, güneybatı cephesinde bulunan diğer depo binaya bitişik nizamlıdır. Bu depo, zemin kattan daha düşük kottadır ve zemin kattan 5 basamaklı bir merdiven ile inilen başka bir odadan bu eklentiye ulaşılabilir.

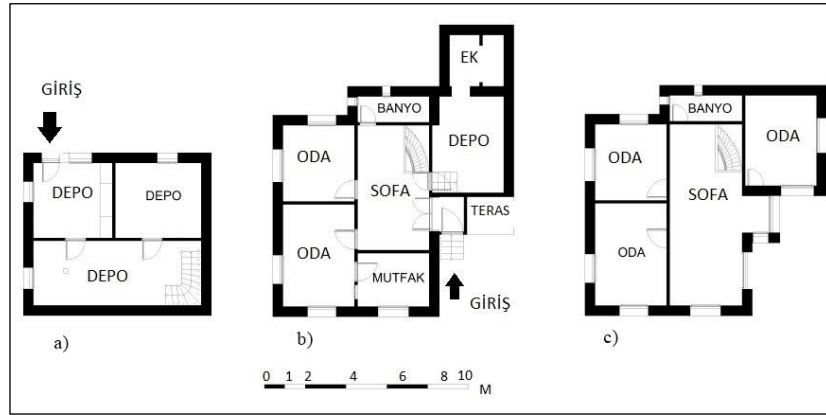
Şekil 4.294. Doğu yönündeki müstemilat (eklenti).

Yapım sistemi ahşap karkas tuğla dolgudur. Bodrum katta 50 cm kalınlığındaki taş duvarlar ve $20 \times 30 \times 10$ cm boyutlarında taş plakların üzerine oturtulmuş 5×10 cm ahşap dikmeler ve diyagonaller bulunmaktadır (Şekil 4.295). Evin çatısı kırma çatı tipindedir ve üzeri Marsilya kiremidi ile kaplanmıştır.

Şekil 4.295. Beton plakaların üzerine oturtulmuş ahşap taşıyıcı elemanlar.

4.1.13.2. 13 Numaralı Ev Plan Özellikleri, Malzeme ve Yapım Teknikleri

Şekil 4.296. 13 No.lu ev kat planları a) Bodrum kat b) Zemin kat c) Birinci kat.

Kat planları iç sofalı plan tipindedir. Yapının dışından bodrum kata giriş güneydoğu yönündeki cepheden 90×180 cm ahşap kapı ile yapılmaktadır (Şekil 4.297). Önceden yaşam alanı olarak da kullanılan bodrum katının her odası şu an depo görevi görmektedir ve üç odadan oluşmaktadır (Şekil 4.298).

Şekil 4.297. Güneydoğu cephesi.

Şekil 4.298. Bodrum kat odunluk.

Bodrum kat giriş kapısının karşısındaki 100×180 cm ahşap kapı yine depo olarak kullanılan ve 18 cm rıht yüksekliği, 26 cm basamak genişliği, 100 cm merdiven genişliği olan 11 adet basamak ile zemin kata çıkılabilen merdivenin olduğu depoya açılmaktadır (Şekil 4.299). Merdivenin konumlandığı bu bölüm aynı zamanda 100×180 cm ahşap kapı ile bir başka odaya açılmaktadır.

Şekil 4.299. Bodrum kat ahşap merdiveni ve korkulukları.

Bodrum kat girişindeki depoda 160×60 cm ocak bulunmaktadır (Şekil 4.300). Ocağın olduğu bölme duvarın diğer yüzeyinde 210×805×150 cm özgün beton banyo bulunmaktadır. Ocakta ısıtılan hava metal bir boru aracılığı ile bölme duvarın içinden geçip beton banyoya iletilerek suyun ısıtılması sağlanmaktadır (Şekil 4.301). Beton banyonun karşı duvarında yine betondan yapılmış tuvaletin boyutları ise 80×105×40 cm'dir (Şekil 4.302).

Şekil 4.300. Bodrum kat geleneksel tip ocak ve dolaplar.

Şekil 4.301. Özgün beton banyo.

Şekil 4.302. Özgün beton tuvalet.

Avludaki beş basamaklı merdiven ile rüzgârlığa, rüzgârlıktan ise +1.25 kotundaki zemin kat sofasına ulaşılmaktadır (Şekil 4.303). İç sofaya geçiş iki kanatlı, 160×200 cm ahşap kapı ile yapılmaktadır. Sofanın güneydoğu ve kuzey doğu yönlerinde mutfak ve banyo bulunmaktadır. Ayrıca sofanın karşısında iki oda bulunmaktadır. Bu odaların kapıları 95×200 cm'dir.

Şekil 4.303. Zemin kat sofası.

Zemin kat sofasında, birinci kata çıkış için kullanılan riht yüksekliği 20 cm, basamak genişliği 28 cm ve 11 basamaktan oluşan yarı döner merdiven mevcuttur. Merdiven korkulukları 70 cm yüksekliğinde ve 5 cm çapındadır (Şekil 4.304).

Şekil 4.304. Zemin kat yarı döner ahşap merdivenleri ve korkulukları.

Zemin kattaki yarı döner merdiven, birinci kat sofasına çıkmaktadır (Şekil 4.305). Zemin katta mutfak olarak kullanılan mekân birinci katta sofa alanına dâhil edilmiştir. Zemin kat giriş holü, birinci katta sofaya dâhil edilmiştir. Kuzey yönündeki cephede tek kanatlı ahşap giyotin tipi 75×140 cm pencere, kuzeybatı yönündeki cephede ise çift kanatlı ahşap 180×140 cm giyotin tipi pencere bulunmaktadır (Şekil 4.306).

Şekil 4.305. Birinci kat sofası.

Şekil 4.306. Birinci kat sofasına ait giyotin tipi pencereler.

Birinci kat planı yerleşiminin zemin kat ile benzerlik gösterdiği ancak kat planları arasındaki farklılıkların şunlar olduğu görülmüştür; zemin katta +1.25 kotundan beş basamak ile ± 0.00 kotuna inilerek ulaşılan depo bölümü, birinci katta oda olarak düzenlenmiştir. Bu odada sonradan yapıldığı anlaşılan, kuzeydoğu yönündeki cephede 160×130 cm, kuzeybatı yönündeki cephede ise 170×130 cm, iki kanatlı pencereler vardır (Şekil 4.307). Yapı genelinde pencerelerin özgünlüğünü koruduğu, fakat 10 adet pencerenin PVC malzemedeki olarak yeniden yapıldığı belirlenmiştir.

Şekil 4.307. Çift kanatlı PVC (Polivinil Klorür) pencereler.

İncelemeler esnasında birinci kat banyosunda tadilat vardır. Yapım tekniği özgünlüğü korunarak dikmeler arasına, tuğla yerine gaz beton yapı malzemesi konulduğu görülmüştür (Şekil 4.308).

Şekil 4.308. Tadilat halindeki banyo duvarları.

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇLAR

Geleneksel evler, ait olduğu çevrenin fiziki şartlarına ve kültürel özelliklerine göre inşa edilen, tarihselleşmiş ve ulusal bir simgeye dönüşmüş sivil mimari eserlerdir. Evlerin meydana gelişindeki ana fikir, ait olduğu dönemin geleneksel yapım kuralları ve yapı malzemeleri ile doğrudan ilişkilidir.

Türk evi hakkında geçmişte yapılan çalışmalar neticesinde, mekânsal organizasyon şemalarının ve karakteristik bileşenlerin tespiti, “Türk evi” tanımının ortaya çıkmasına olanak sağlamıştır. İklim, topografya, malzeme faktörleri, geleneksel evlerin biçimlenişlerde çeşitliliğe sebebiyet vermesine rağmen, tasarım ilkeleri, kalıplaşmış bir Türk evi tipolojisi odağında gerçekleşmiştir.

Tez kapsamında, Batı Karadeniz Bölgesi, Düzce iline bağlı Konuralp Mahallesi, geleneksel konut mimarisi üzerine incelemeler yapılmıştır. Antik dönemden günümüze kadar birçok tarihsel katmanın bir arada görülebildiği bir yerleşim yeri olan Konuralp Mahallesi, antik Roma kenti olan "Prusias Ad Hypium" üzerine kurulmuştur. 1323 yılında Konuralp ve çevresi, Osman Gazi'nin beyliği sırasında Konuralp tarafından fethedilmiştir. Bölge halkı tarafından mahalle “Kasaba” ve “Üskübü (eski bağ / bahçe)” olarak anılmaktadır.

Çalışma alanı belirlendikten sonra saha araştırması vasıtasıyla incelenen geleneksel Konuralp evlerinden elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir:

1. Evler, eğimli arazilerde yer almaktadır. Bu sebeple, bazı evlerin farklı yöndeki cephelerinde kat sayılarının değişkenlik gösterdiği belirlenmiştir. Evlere girişin doğrudan yol cephesinden veya yoldan girilen bir bahçe veya avlu aracılığıyla yapıldığı tespit edilmiştir. 2, 3, 4, 5, 7, 11 ve 12 numaralı evlere giriş kuzey yönündeki cepheden, 1, 6, 8 ve 9 numaralı evlere güney yönündeki cepheden, 10 ve 13 numaralı evlere ise doğu yönündeki cepheden giriş yapılmaktadır. İncelenen evlerin parsele göre konumları dikkate alındığında, 4 numaralı evin sokağa dayalı; 6, 12 ve 13 numaralı evlerin bahçe ortasında; kalan 9 adet evin ise bahçeli ve sokağa dayalı olduğu görülmüştür. Sokak

aralarında yol genişlikleri 3,00 m - 4,00 m aralığında olup Konuralp Meydanı'nda kesişen sokak genişliklerinin 4,00 m'yi aştığı belirlenmiştir. İncelenen evlerin çevresinde yer alan sokakların bazılarının kuzey yönünde eğime sahip olduğu ve bazı konutların bahçelerinin, eski Türk evlerinde de görülen mahremiyet anlayışına benzer olarak yüksek duvarlar ile sokaktan ayrıldığı görülmüştür. Evlerin sokağa bakan cephelerindeki pencere sayısının da bu anlayışa paralel olarak diğer cephelere oranla daha az olduğu gözlemlenmiştir.

2. Konuralp evlerinin iki veya üç katlı olması, İslamiyet öncesi dönemde, tek katlı veya iki katlı olan eski Türk evlerinde rastlanan, kış katı olarak da adlandırılan ara katların yaygınlaşıp sonraları normal katlara dönüşmesi sonucu kat sayısının artması ile ilişkilendirilebilir. İncelenen evlerin kat yükseklikleri normal katlarda, yaklaşık olarak 240 cm ile 290 cm arasında değişmektedir. Konuralp evlerinde üst katlarda yer alan mekânların yaşam alanları olarak düzenlenmesi, bodrum katın mevcut olmadığı durumlarda zemin katların depo, ahır, samanlık vb. işlevleri yerine getirmesi, birden fazla katlı eski Türk evlerinde görülen her bir katın farklı ihtiyaçları karşılayacak şekilde biçimlenmesi ile benzerdir. 7, 8, 12 ve 13 numaralı evler bodrum kata sahip iken 3, 4, 9, 11 numaralı evler zemin ve birinci kattan, 1, 2, 5,10 numaralı evler zemin kat, birinci kat ve ikinci kattan, 6 numaralı ev ise bodrum kat, zemin kat, birinci kat ve çatı katından oluşmaktadır. 7, 8, 12, 13 ve 6 numaralı evlerin bodrum katları ahşap dikmeler ile desteklenerek yükseltilmiştir. 9 numaralı ev, Konuralp geleneksel evlerinin genelinde görülen zemin kat kullanım özelliklerine sahip değildir. Hem zemin kat hem de birinci kat yaşamsal fonksiyonların yürütülmesi için elverişlidir.

3. Evlere giriş çoğunlukla sokak cephesinden yapılmaktadır. 1, 2, 4, 5, 8, 9, 11 numaraları evlere doğrudan sokaktan giriş yapılırken 3, 6, 7, 10, 12 ve 13 numaralı evlere sokaktan ulaşılan bir bahçe aracılığıyla girilmektedir. Bahçe giriş kapıları metal, ev giriş kapıları ise ahşaptır. Evlere ait bahçeler genellikle, evlerin arka cephelerinde bulunmaktadır ve etrafları tel örgüler ile çevrilmiştir. Bahçelerde depo olarak kullanılan evlerden bağımsız eklentiler de bulunmaktadır.

4. Konuralp evlerinde dış cepheler oldukça yalındır. Süslemeler ve cephe düzenlemelerine bakıldığında geleneksel Türk evlerinden farklılaştığı görülmüştür. Hareketli cephelere sahip olan evlerde, çoğunlukla sonradan yapılan eklentiler ile cephe hareketliliği sağlanmıştır. 6 ve 7 numaralı evlerde dikdörtgen planlı cumbalar mevcuttur. 6 numaralı evin cumbası, bir ve ikinci katlarda yapılan tadilatlar ile balkona dönüştürülmüştür.

5. İncelenen evlerde iç sofalı plan tipi hâkimdir. İç sofalı plan tipi, geleneksel Türk evlerinde de sıkça rastlanan bir plan tipi olup, içe dönük yaşam tarzının bir göstergesidir. Geleneksel Türk evi plan tipolojisine göre değerlendirildiğinde 3, 5, 7, 11 ve 12 numaralı evler dış sofalı plan tipine sahip iken 1, 2, 4, 6, 8, 9, 10 ve 13 numaralı evlerde iç sofalı plan tipi görülmüştür. İncelenen Konuralp evlerinde dış sofalı plan tipine sahip evlerde 3 ve 11 numaralı evler I tipi dış sofaya, 5 ve 7 numaralı evler köşe açık sofaya, 12 numaralı ev ise L tipi dış sofaya sahiptir. Ayrıca, yalnız 11 numaralı evde odalar arasında boşluk bırakılarak oluşturulan eyvan birimine rastlanmıştır. İç sofalı plan tipine sahip evlerde ise sofanın uzun kenarlarına odalar sıralanırken kısa kenarlarda dışa açılan pencereler sokak ile bağlantıyı sağlamıştır.

6. Sofaların her iki yanına sıralanan odaların en az bir tanesinde, yöre halkı tarafından baca olarak tabir edilen ocak ve ocağın her iki yanında çeşitli ihtiyaçları karşılamak için düzenlenmiş dolaplara rastlanmıştır. Ocaklar dairesel biçimli ve süslemesizdir. Değişen yaşam şartları sebebiyle, yapıldıkları dönemde ısınma amacı ile kullanılan ocaklar, günümüzde işlevini yitirmiştir. Ocak üzerinde açılan soba deliğine bağlanan borularla, ısınma ihtiyacı sobalar ile giderilmeye çalışılmıştır. Ocağın yanında yer alan dolaplar banyo, yüklük, kiler ve mutfak görevi görmektedir. Ancak banyo olarak düzenlenen dolaplar zamanla işlevini yitirmiştir. Bu durum, banyoların plan içinde farklı yerlerde çözümlenmeye başlanması ile ilişkilendirilebilir. Ocak ve dolapların yer aldığı duvar, oda kapısının açılış yönünde konumlandırılmıştır. Bu duvarın, oda giriş kapısının olduğu duvar ile bağlantılı olması geleneksel Türk evleri ile benzerlik teşkil etmektedir.

7. İncelenen Konuralp evlerinin yarısından fazlasını teşkil eden 8 adet evin zemin katlarına sofada yer alan merdiven ile girildiği, diğer 5 evin zemin katlarına ise dışarı yer alan bir merdiven ile girildiği görülmüştür. Sofada yer alan çift kollu merdiven ile girilen 1, 3, 5, 9, 10, 11, 12 ve 13 numaralı evlerin merdivenlerinin ahşap basamak ve korkuluklarından meydana geldiği görülürken dışarıdan giriş yapılan 2, 4, 6, 7 ve 8 numaralı evlerde merdivenlerin tek kollu ve betonarme olduğu tespit edilmiştir. Katlar arası ahşap merdivenler limonluk kirişi yardımı ile taşınırken, merdivenlerin altları geleneksel Türk evlerinin aksine çoğunlukla kapatılmamıştır.

8. Odaların güneşe bakan cephelerinde, güneş ışığı ve manzaradan daha fazla faydalanmak için pencere sayısının diğer cephelere göre daha fazla olduğu görülmüştür. Pencere tipleri göz önüne alındığında, üst katlarda, çoğunlukla düşey yönde açılan, tek kanatlı, ahşap malzemedeki yapılmış, geleneksel Türk evlerinde sıkça rastlanan giyotin

tipi pencerelerin var olduğu belirlenmiştir. Bodrum kat ve yaşamsal fonksiyonların gerçekleştirilmesine hizmet etmeyen zemin katlarda, giyotin tipi pencereler yerine tek veya çift kanatlı pencereler kullanılmıştır. Bu bağlamda, geleneksel Türk evlerinde üst katlara gösterilen özenli tasarımların Konuralp evlerine bir yansıması olarak değerlendirilebilir.

9. Bazı evlerde, odaların ışık kalması amacı ile sofaya bakan duvarlar üzerinde ahşap iç pencereler düzenlenmiştir. Bu iç pencerelerin kasalarında geometrik desenler tercih edilmiş, çeşitli süs eşyaları ile donatılmıştır. Konuralp evlerinde sıkça rastlanan iç pencereler, geleneksel Türk evleri ile benzerlik gösteren bir diğer husustur.

10. İncelenen evlerde, ana giriş kapıları çift kanatlı ve ahşaptır. Ana giriş kapılarının metal kulp ve diğer aksamlarında çoğunlukla süslemeye rastlanmamıştır. Oda kapıları; genellikle 90×210 cm ölçülerinde, ahşap tek kanatlı, tablalı ve süslemesizdir.

11. Çoğu evde tavanlar ait olduğu kata göre yapım tekniği açısından farklılaşmaktadır. Bodrum katlarda ve zemin katlarda ters kirişleme tekniği ile yapılmış, ahşap tavan kirişlerinin açıkça görülebildiği uygulamalar tercih edilirken üst katlarda, ahşap düz tavanlar yer almıştır. Tavanlar çoğunlukla süslemesizdir. Tavan göbeği ve tavan köşe birleşim detaylarında yapılan süslemeler yalnızca 6 numaralı konutta görülmüştür.

12. Kendine özgü niteliklere sahip Türk evi kimliğinin oluşmasında en önemli etken; geleneksel Türk evinin çok çeşitli iklim ve topografik özelliklerin görüldüğü geniş bir Anadolu coğrafyasına yayılmış olmasıdır. İklim ve topografik özellikler eski Türk evlerinde plan biçimlenişlerinden, mekânlar arası ilişkilere, kullanılan yapı malzemeleri ve yapım tekniklerinin belirlenmesinde etkili olmuştur. Malzemeye ulaşılabilirlik, Konuralp evleri, yapım sistemi ve yapım malzemeleri göz önüne alındığında karakteristik Türk evi özelliklerini taşımaktadır. İncelenen evlerin çoğunda ahşap iskelet sistem mevcuttur. 1, 2, 7, 10, 12 ve 13 numaralı evlerde ahşap karkas tuğla dolgu; 4, 5, 8, 9, 11 numaralı evlerde sıva + boya, 3 numaralı evde ahşap karkas ahşap dolgulu ve 6 numaralı evde ise harman tuğlası duvar + sıvadan meydana gelen yapım sistemlerinin uygulandığı görülmüştür. Yığma moloz taşlar çoğunlukla temellerde kullanılırken, ahşap ise döşemelerde, taş bloklar üzerine oturtulan dikme ve payandalarda, çatı konstrüksiyonlarında kullanılmıştır.

13. Çatıların tamamı kırma çatı türündedir. Çatı kaplama malzemesi olarak 1, 2, 6, 7, 8, 9, 11 numaralı evlerde alaturka kiremit; 3, 4, 5, 10, 12 ve 13 numaralı evlerde Marsilya

Kiremidi kullanıldığı belirlenmiştir. Çatıya çıkış iş için çoğunlukla sofa tavanında dörtgen biçimli çatı çıkış kapağı bulunmaktadır.

İncelenen evlerden elde edilen bilgiler sonucunda; bina-sokak ilişkisi, coğrafi, sosyal ve tarihi faktörler etkisinde oluşan plan tipi, cephe özellikleri, yapım sistemi ve yapı malzeme tercihinin geleneksel Türk evi kavramıyla benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.

5.2. ÖNERİLER

Tarihi dokusu ve taşınmaz kültür varlıkları ile geleneksel kimliğini koruyarak günümüze kadar ulaşan Konuralp Mahallesi içinde bulunan askeri, dini, sivil mimari eserlerin korunması ve yaşatılması son derece önemlidir. Konuralp mahallesinde bulunan ve giderek yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalmış tescilli evlerin, bölgenin gereksinimleri dikkate alınarak tarihi dokuyu bozmayacak bir biçimde yenileme çalışmalarının yapılması yoluna gidilmelidir.

Konuralp geleneksel evlerin koruma çalışmalarında saptanan ilke, hedef ve kararların yerel yönetimler tarafından desteklenmesi, tarihi çevre bilincinin bölge halkına aktarılması ve bu amaca yönelik eğitim faaliyetlerinin bulunması, uygun niteliklere sahip tescilsiz evlerin tescil kararlarının gecikmeksizin alınması, mevcut özgün değerlerin gelecek kuşaklara aktarılmasına katkıda bulunacaktır.

6. KAYNAKLAR

- [1] H. Karpuz, "Türk evi," *Türk Yurdu*, c. 31, sayı 290, ss. 55-63, 2011.
- [2] A. Ateş, "1999 Düzce depreminde zemin yapı rezonans uyuşumuna bağlı oluşan yapı hasarlarının araştırılması," *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, c. 4, ss. 911-925, 2016.
- [3] E. Özcan, "Düzce ovası ve çevresinin sıcaklık özellikleri," *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, c. 24, ss. 67-80, 2004.
- [4] Anonim (2019, 4 Eylül). [Online]. Erişim: https://www.wikiwand.com/tr/Düzce%27nin_ilceleri.
- [5] Düzce İl Turizm Müdürlüğü. (2019, 10 Mayıs). [Online]. Erişim: <http://www.duzceturizm.gov.tr/TR-70756/tanitici-yayinlar.html>.
- [6] Düzce İl Turizm Müdürlüğü. (2019, 10 Mayıs). [Online]. Erişim: <http://duzcekultur.gov.tr/TR-70705/cografya.html>.
- [7] Y. Tatar, "Düzce il gelişme planı, çevre ve mekânsal gelişme sektörü raporu," Devlet planlama teşkilatı, Türkiye, Rap., 2005.
- [8] Meteoroloji Genel Müdürlüğü. (2019, 18 Mayıs). [Online]. Erişim: <https://mgm.gov.tr/veridegerlendirme/ilveilceler%20istatistik.aspx?k=A&m=DUZCE>.
- [9] Düzce Valiliği, İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü. (2019, 10 Mayıs). [Online]. Erişim: <http://www.duzcenufus.gov.tr/duzcenin-ekonomisi>.
- [10] Devlet Planlama Teşkilatı, "Düzce ili raporu," Türkiye, Rap. DPT:2587, 2001.
- [11] Gıda Tarım Ve Hayvancılık Bakanlığı, Düzce İl Müdürlüğü, "Faaliyet Raporu," Türkiye, 2017.
- [12] Düzce Orman İşletme Müdürlüğü. (2019, 10 Mayıs). [Online]. Erişim: <https://boluobm.ogm.gov.tr/DuzceOIM/Sayfalar/default.aspx>.
- [13] Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Genel Müdürlüğü, "Türkiye 81 İl Sanayi Durum Raporu," Türkiye, 2014.
- [14] T.C. Düzce Valiliği. (2019, 18 Mayıs). [Online]. Erişim: <http://www.duzce.gov.tr/12-kasim-duzce-depremi>.
- [15] Türkiye İstatistik Kurumu. (2019, 18 Mayıs). [Online]. Erişim: <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr>.
- [16] Türkiye İstatistik Kurumu. (2019, 18 Mayıs). [Online]. Erişim: <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr>.
- [17] O.S. Karakuş, "Roma imparatorluk döneminde Prusias ad Hypium," Yüksek lisans tezi, Tarih, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye, 2017.
- [18] P. Köylü P.Girti, "Roma dönemi kent yerleşimleri ve Prusias ad Hypium (Kieros, Üskübü, Konuralp)," *Düzce Üniversitesi Ormancılık Dergisi*, c. 5, sayı 1, ss. 4-24, 2009.

- [19] Z. Özlü, *Batı Karadeniz’de Antik bir Osmanlı Kenti: Prusias ad Hypium, Üskübü (Konuralp)*, İstanbul, Türkiye: Düzce Üniversitesi Araştırma Yayınları No. 1, Doruk Yayıncılık, 2008, ss. 16-17.
- [20] A. Tuna, “Sürdürülebilir antik kentler kapsamında arkeolojik parklar; Düzce-Konuralp örneği,” Doktora tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2014.
- [21] Konuralp Müze Müdürlüğü, “Düzce Merkez ve İlçeleri Sit Alanları Raporu ve Düzce Merkez ve İlçeleri Tescilli Yapıları Raporu,” Türkiye, 2019.
- [22] Anonim, *Düzce Taşınmaz ve Kültür Varlıkları Envanteri*, Düzce, Türkiye: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2014.
- [23] Kocaeli Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü. (2019, 10 Mayıs). [Online]. Erişim: <http://www.korumakurullari.gov.tr/TR-130690/sit-alanlari.html>.
- [24] Ç.B. Dikmen ve F. Toruk, “Prusias ad Hypium antik kenti üzerinde bir yerleşim: Konuralp,” *Researcher: Social Science Studies*, c. 5, sayı 4, ss. 176-210, 2017.
- [25] A. Bilir, “Prusias ad Hypium (Konuralp) su kemerleri”, 3. *Uluslararası Bursa Su Kongresi ve Sergisi*, Bursa, Türkiye, 2013, ss. 278-284.
- [26] Anonim, *Belgelerle Konuralp*, Düzce, Türkiye: Konuralp Müze Müdürlüğü, 2013.
- [27] M. Larousse, “Ev” maddesi 4 C. İstanbul, Türkiye: Meydan Yayınevi, 1990.
- [28] D. Hasol, *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü*, İstanbul, Türkiye: Yem Yayınevi, 1990, s.184.
- [29] C. E. Arseven, *Türk Sanatı Tarihi*, VII. Fasikül, İstanbul, Türkiye: Maarif Basımevi, s. 535.
- [30] Ö. N. Soykan, “Ev üstüne felsefece bir deneme,” *Cogito Dergisi*, sayı 18, ss. 101-112, 1999.
- [31] Y. Gögebakan, “Karakteristik bir değer olan geleneksel Türk evinin oluşumunu belirleyen unsurlar ve bu evlerin genel özellikleri,” *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, c. 1, sayı 1, ss. 41-55, 2015.
- [32] B. Kahraman, “Geleneksel Türk odasında ahşap iç mimari elemanları”, Yüksek lisans tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimar Sinan Üniversitesi, İstanbul, 1997.
- [33] S.H. Eldem, *Türk Evi Plan Tipleri*, 2. Baskı, İstanbul, Türkiye, İTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları, 1968, s.10.
- [34] D. Kuban, *Sanat Tarihimizin Sorunları*, İstanbul, Çağdaş yayınları, 1976.
- [35] M. M. Önal ve S. Çellek, “İç Anadolu geleneksel evleri ve yapısal özellikleri, Yozgat ve Kırşehir örneği”, *Uluslararası Bozok Sempozyumu, Sözlü Sunum*, Yozgat, Türkiye, 2016.
- [36] Ö. Küçükerman, *Kendi Mekânının Arayışı İçinde Türk Evi: Turkish House in Search of Spatial Identity*, 2. baskı, İstanbul, Türkiye: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, 1985.
- [37] K. Özcan, “Orta Asya Türk kent modelleri üzerine bir tipoloji denemesi (VIII. yüzyıldan XIII. yüzyıla kadar),” *Gazi Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi*, c. 20, sayı 2, ss. 251-265, 2005.

- [38] S. G. Bozkurt, "19. yy da Osmanlı konut mimarisinde iç mekân kurgusunun Safranbolu Evleri örneğinde irdelenmesi," *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, c. 62, sayı 2, ss.37-70, 2013.
- [39] D. Kuban, *Türk "Hayat"lı Evi*, İstanbul, Türkiye: Eren Yayıncılık, 1995.
- [40] S. Başlular Altun, "Geleneksel Türk evleri, kullanılan yapı malzemeleri, yapı elemanları ve yapım sistemleri," Yüksek lisans tezi, Mimarlık, Fen Bilimleri Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, 2008.
- [41] Y. Gök, A. Kayserili, "Geleneksel Erzurum evlerinin kültürel coğrafya perspektifinden incelenmesi," *Doğu Coğrafya Dergisi*, c.18, sayı 30, ss. 175-216, 2014.
- [42] C. Karagülle, "Yerel verilerin konut tasarım sürecinde değerlendirilmesi: Mardin örneği," Doktora tezi, Mimarlık, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2009.
- [43] M. Baran, M. Yıldırım, "Geleneksel Türk evi ve renk kullanımı," *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, c. 7, sayı 26, ss. 223-234, 2008.
- [44] Y. Arat, "Geleneksel Türk evi iç mekân donatılarının antropometrik verilere dayalı analizi; Konya evleri," Doktora tezi, Mimarlık, Fen Bilimleri Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye, 2011.
- [45] M. Davulcu, "Bartın yöresi kırsal yerleşmelerinde aile yapısı ve yaşam kültürünün halk mimarisine etkisi," *TÜRÜK Uluslararası Dil Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi*, c. 1, sayı 8, ss. 93-144, 2016.
- [46] G. Yeler, "Konut mimarlığında ekolojik ve sosyo-kültürel etkilerin analizi," Yüksek lisans tezi, Mimarlık, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, 2005.
- [47] E.B. Burkut, "Osmanlı/Türk evi mekân kurgusunu modern konut mimarisinde okumak (Wright, Corbusier, Eldem ve Cansever'in konutları)," Yüksek lisans tezi, Mimarlık, Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul, 2014.
- [48] K. Yıldırım, M. Hidayetoğlu, "Türk yaşam kültürünün geleneksel Türk evlerindeki yansımaları," *4th International Turkish culture and art congress/art activity, Egypt, 2009*, ss. 114-120.
- [49] M. E. Coşkun, "Türk evlerinde yapı malzemeleri ve yapım teknikleri," Yüksek lisans tezi, Mimarlık, Fen Bilimleri Enstitüsü, Haliç Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2013.
- [50] S. Oymael, H.K. Çakır, Ö. Sallı Bideci, "Geleneksel mimari uygulamaların yorumlanması," *6th International Advanced Technologies Symposium (IATS'11)*, Elazığ, Turkey, 2011, ss.75-80.
- [51] H. Yürekli ve F. Yürekli, *Türk Evi Gözlemler ve Yorumlar*, İstanbul, Türkiye: Yapı Endüstri Merkezi Yayınları, 2005.
- [52] E. Aksoy, "Orta mekân: Türk sivil mimarisinde temel kuruluş prensibi," *Mimarlık ve Sanat Dergisi*, c. 20, ss. 39-92, 1963.
- [53] D. Özakbaş, "İstanbul konut mimarisinin 1923-1940 yılları arasındaki gelişim süreci," *The Journal of Academic Social Science Studies*, c. 40, ss. 283-309, 2015.

- [54] N. Bayazıt, “Safranbolu evlerinin plan tipolojisi ve kullanıcı ihtiyaçları hiyerarşisi,” *Tasarım+ Kuram Dergisi*, c. 10, sayı 17, ss.1-15, 2014.
- [55] H. Ürer, “Geleneksel Türk evi ölçeğinde Eskigediz evlerinin cephe düzenlemeleri,” *Sanat Tarihi Dergisi*, c. 22, sayı 2, ss.189-230, 2013.
- [56] Y. Çetin, “Geleneksel Türk evinde cumba,” *Sanat Tarihi Dergisi*, c. 15, sayı 2, ss.18-27, 2006.
- [57] R. Naumann, *Eski Anadolu Mimarlığı*, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1991.
- [58] H. Tayla, *Geleneksel Türk Mimarisinde Yapı Sistem ve Elemanları*, İstanbul, Türkiye Anıt Çevre Turizm Değerlerini Koruma Vakfı, 2007.
- [59] T. Çobancaoğlu, “Türkiye’de ahşap evin bölgelere göre yapısal olarak incelenmesi ve restorasyonlarında yöntem önerileri,” Doktora tezi, Mimarlık, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimar Sinan Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 1998.
- [60] K. Güler, A. C. Bilge, “Doğu Karadeniz ahşap karkas yapı geleneği ve koruma sorunları,” *Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Sempozyumu*, İstanbul, Türkiye, 2013, ss. 178-193.

7. EKLER

7.1. EK 1: KONURALP MAHALLESİ, YERLEŞİM PLANI

7.2. EK 2: DÜZCE İLİ, TESCİLLİ ANITLAR VE YAPILAR

İl Adı	İlçe Adı	Anıt Adı	Ada No	Parsel No
Düzce	Cumayeri	Merkez Camii	0	801
Düzce	Akçakoca	Kirazlı Köyü Camii		
Düzce	Akçakoca	Göktepe Köyü Camii		
Düzce	Akçakoca	Müştemilat	87	27
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	87	27
Düzce	Akçakoca	Orhangazi İlköğretim Okulu	207	1
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	50	26
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	221	13
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	232	21
Düzce	Akçakoca	Korfa Camii	341	7
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	382	1
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	341	20
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	467	3
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	241	26
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	221	11-12
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	251	7
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	325	4
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	245	10
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	247	1
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	50	46
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	205	2
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	265	4
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	254	7
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	13	6-7
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	219	1-2
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	363	6
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	254	8
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	63	8
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	267	19
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	253	5-6
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	7	7
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	253	3-4
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	253	2
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	374	2
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	332	7-20
Düzce	Akçakoca	Fahriyan Camii	329	1
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	3	13

7.2. EK 2 (DEVAMI): DÜZCE İLİ, TESCİLLİ ANITLAR VE YAPILAR

Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	252	4
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	274	3
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	379	1
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	243	14
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	339	1-2
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	221	1-2
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	82	8
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	267	30
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	250	6
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	361	3
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	256	3
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	91	7-13
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	326	10-11
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	59	39
Düzce	Akçakoca	Kapkirli Hamamı	204	18
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	327	6
Düzce	Akçakoca	Mezarlık	243	1-2-3-4-5-20
Düzce	Akçakoca	Çeşme	0	0
Düzce	Akçakoca	Ticaret Yapısı	6	1
Düzce	Akçakoca	Ticaret Yapısı	6	4
Düzce	Akçakoca	Ticaret Yapısı	6	2-38
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	336	12
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	376	1-2-3
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	380	2
Düzce	Akçakoca	Çuhallı Çarşı Camii	72	3
Düzce	Akçakoca	Dadalı Köyü Eski Okul Binası	135	46
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	361	22
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	361	44
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	255	5-6
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	216	13-14-15
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	50	15
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	335	1
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	242	11
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	242	1
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	250	5
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	248	4
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	248	15

7.2. EK 2 (DEVAMI): DÜZCE İLİ, TESCİLLİ ANITLAR VE YAPILAR

Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	248	11
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	250	3-4
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	271	1
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	249	1
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	249	10
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	249	3
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	249	6-7
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	251	8
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	273	5
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	275	9
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	273	6
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	244	17
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	232	17
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	244	1
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	211	8
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	85	3
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	85	2
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	221	5-6
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	357	76-77
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	340	2
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	329	3
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	341	15
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	381	6
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	363	7
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	341	6
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	420	15
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	256	1-2
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	252	3
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	370	1
Düzce	Akçakoca	Ticaret Yapısı	25	2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14
Düzce	Akçakoca	Ticaret Yapısı	25	1-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	360	6
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	332	5
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	327	1-2
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	347	4
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	325	2-3
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	244	15

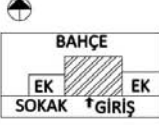
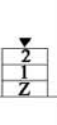
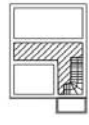
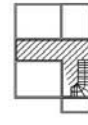
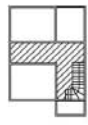
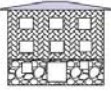

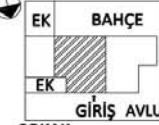
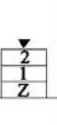

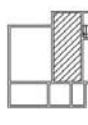

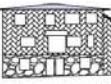

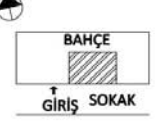
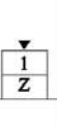

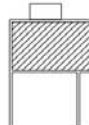

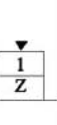

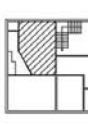

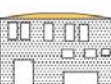

7.2. EK 2 (DEVAMI): DÜZCE İLİ, TESCİLLİ ANITLAR VE YAPILAR

Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	332	8
Düzce	Akçakoca	Sivil Mimari Örneği	248	8
Düzce	Yığılca	Sivil Mimari Örneği	166	7
Düzce	Yığılca	Gaziler Köyü (Şeyh İsmail) Camii	109	3
Düzce	Kaynaşlı	Sarıçökek Köyü Cuma Camii		
Düzce	Kaynaşlı	Şemsipaşa Hanı	0	0
Düzce	Merkez	Terziler Camii	0	2253
Düzce	Merkez	Sivil Mimari Örneği	0	4214
Düzce	Merkez	Sivil Mimari Örneği	0	2252
Düzce	Merkez	Kızılay Hamamı	150	8
Düzce	Merkez	Konuralp Merkez Camii Türbesi	0	1977
Düzce	Merkez	Konuralp Merkez Camii	0	1977
Düzce	Merkez	Konuralp Su Kemerleri	0	0
Düzce	Merkez	Sivil Mimari Örneği	0	2174
Düzce	Merkez	Atlı Kapı Surları	0	0
Düzce	Merkez	Tepecik Mevkii Tümülsü	0	48
Düzce	Merkez	Tescilli Mezar Taşları	0	1662
Düzce	Merkez	Sivil Mimari Örneği	0	1746
Düzce	Merkez	Sivil Mimari Örneği	0	1825-1826
Düzce	Merkez	Sivil Mimari Örneği	0	1745
Düzce	Merkez	Sivil Mimari Örneği	0	1738
Düzce	Merkez	Mozaikli Alan	0	0
Düzce	Merkez	Kırkızlar Nekropolü	0	130
Düzce	Merkez	Kirazlı Köyü İlkokul Binası	0	245
Düzce	Merkez	Pınarlar Köyü Camii	0	198
Düzce	Merkez	Eskimengencik Köyü Camii	0	599
Düzce	Merkez	Sivil Mimari Örneği	150	3
Düzce	Merkez	Büyük Cami	186	53
Düzce	Merkez	Azmimilli İlkokulu	220	7
Düzce	Merkez	Azmimilli Mahallesi Mezarlığı	156	17
Düzce	Merkez	Kemerkasım Su Kemeri	124	7
Düzce	Merkez	Tarihi Orhangazi Cuma Camii	17	144
Düzce	Merkez	Aydınınar Camii	0	613
Düzce	Merkez	Ozanlar Köyü Camii	0	298, 299
Düzce	Merkez	Yakaköy Camii	0	361
Düzce	Gümüşova	Yeşilyayla Köyü Camii	0	84
Düzce	Gümüşova	Yeşilyayla Köyü Tümülsü	0	1134

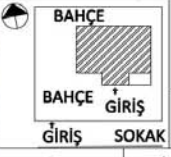

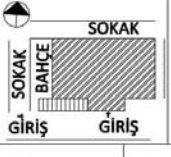

7.3. EK 3: KONURALP MAHALLESİ, TESCİLLİ YAPILAR

Konuralp Mahallesi Tescilli Yapıları, (2014)				
Sıra No	Adı	Adresi	Parsel	İstatistik Türü
1	Antik Tiyatro	Konuralp Mahallesi/Düzce	2297.2296.2304.2303. 2298.2295.2299.1708. 2300.1751.1753.2310. 2311	Dini-Kültürel Yapı
2	Atlı Kapı Ve Güney Surları	Konuralp Mahallesi/Düzce	1788.1789.1790.1794. 1795.1800.1801.1802. 1804.1806.1924	Askeri Yapı
3	Su Kemerleri	Konuralp Mahallesi/Düzce	402	Dini-Kültürel Yapı
4	Konut	Konuralp Mahallesi Çarşı İçi Cad.No:34	2174	Sivil Mimari Örneği
5	Roma Köprüsü	Konuralp Mahallesi/Düzce	-	Sivil Mimari Örneği
6	Cami	Konuralp Mahallesi/Düzce	2253	Dini-Kültürel Yapı
7	Konut	Konuralp Mahallesi/Düzce	2252	Sivil Mimari Örneği
8	Konut	Konuralp Mahallesi /Düzce	4214	Sivil Mimari Örneği
9	Osmanlı Dönemi Mezarlığı (4 Adet Mezar Taşı)	Konuralp Mahallesi Köy Civarı Mevkii	1662	Dini-Kültürel Yapı
10	Kemerkasım Su Kemerleri	Kemerkasım Köyü	7	Sivil Mimari Örneği
11	Konuralp Merkez Camii	-	1777	Dini-Kültürel Yapı
12	Yörükler Tepe Nekropolü	-	-	Dini-Kültürel Yapı
13	Tepecik Doğancı Mevkii Tümüls'ü	-	48	Dini-Kültürel Yapı
14	Konut	Konuralp Mahallesi, Çiftepınarlar Mah. Başol Sokak No.26 Düzce	1738	Sivil Mimari Örneği
15	Konut	Konuralp Mahallesi, Çiftepınarlar Mah.	1746	Sivil Mimari Örneği
16	Konut	Konuralp Mahallesi, Çiftepınarlar Mah. Kaleler Sokak 1/A	1825-1826	Sivil Mimari Örneği
17	Konut	-	1745	Sivil Mimari Örneği

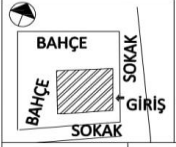
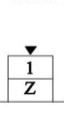
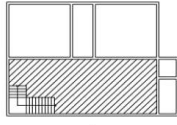
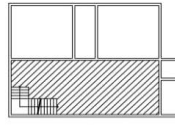
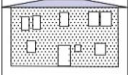

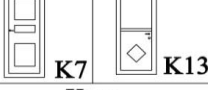

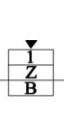
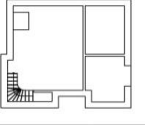
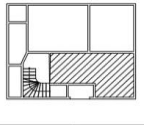
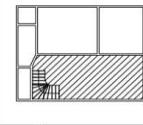
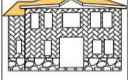

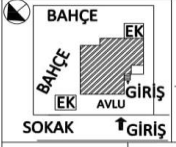
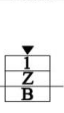
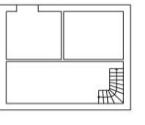
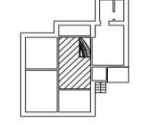
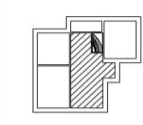

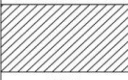
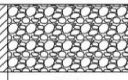
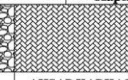
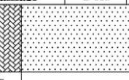
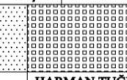

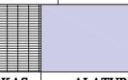
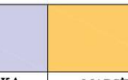
7.4. EK 4: ANALİZ TABLOSU

ENVANTER NO: 1	Konum	Kat Adedi	Zemin Kat	1. Kat	2. Kat	
						
						
Ada/Pafta/Parsel: -/-/1706	Cephe Kaplaması	%80 Dolu	%20 Boş	Kapı	Pencere	
ENVANTER NO: 2	Konum	Kat Adedi	Zemin Kat	1. Kat	2. Kat	
						
						
Ada/Pafta/Parsel: -/-/...	Cephe Kaplaması	%88 Dolu	%12 Boş	Kapı	Pencere	
ENVANTER NO: 3	Konum	Kat Adedi	Zemin Kat	1. Kat		
						
						
Ada/Pafta/Parsel: -/-/1720	Cephe Kaplaması	%90 Dolu	%10 Boş	Kapı	Pencere	
ENVANTER NO: 4	Konum	Kat Adedi	Zemin Kat	1. Kat		
						
						
Ada/Pafta/Parsel: -/-/1781	Cephe Kaplaması	%77 Dolu	%23 Boş	Kapı	Pencere	
ENVANTER NO: 5	Konum	Kat Adedi	Zemin Kat	1. Kat	2. Kat	
						
						
Ada/Pafta/Parsel: -/-/3848	Cephe Kaplaması	%89 Dolu	%11 Boş	Kapı	Pencere	

7.4. EK 4 (DEVAMI): ANALİZ TABLOSU

ENVANTER NO: 6	Konum	Kat Adedi	Bodrum Kat	Zemin Kat	1. Kat	Çatı Katı
						
Ada/Pafta/Parsel: -/238/2	Cephe Kaplaması	%78 Dolu	%22 Boş	Kapı	Pencere	
ENVANTER NO: 7	Konum	Kat Adedi	Bodrum Kat	Zemin Kat	1. Kat	
						
Ada/Pafta/Parsel: -/1746	Cephe Kaplaması	%80 Dolu	%20 Boş	Kapı	Pencere	
ENVANTER NO: 8	Konum	Kat Adedi	Bodrum Kat	Zemin Kat	1. Kat	
						
Ada/Pafta/Parsel: -/1745	Cephe Kaplaması	%90 Dolu	%10 Boş	Kapı	Pencere	
ENVANTER NO: 9	Konum	Kat Adedi	Zemin Kat		1. Kat	
						
Ada/Pafta/Parsel: -/2123	Cephe Kaplaması	%86 Dolu	%14 Boş	Kapı	Pencere	
ENVANTER NO: 10	Konum	Kat Adedi	Zemin Kat	1. Kat	2. Kat	
						
Ada/Pafta/Parsel: -/1799	Cephe Kaplaması	%85 Dolu	%15 Boş	Kapı	Pencere	

7.4. EK 4 (DEVAMI): ANALİZ TABLOSU

ENVANTER NO: 11	Konum	Kat Adedi	Zemin Kat	1. Kat			
							
Ada/Pafta/Parsel: -/-/1766							
	Cephe Kaplaması	%81 Dolu	%19 Boş	Kapı			
				Pencere			
ENVANTER NO: 12	Konum	Kat Adedi	Bodrum Kat	Zemin Kat	1. Kat		
							
Ada/Pafta/Parsel: -/-/3842							
	Cephe Kaplaması	%85 Dolu	%15 Boş	Kapı	Pencere		
ENVANTER NO: 13	Konum	Kat Adedi	Bodrum Kat	Zemin Kat	1. Kat		
							
Ada/Pafta/Parsel: -/-/2104							
	Cephe Kaplaması	%88 Dolu	%12 Boş	Kapı	Pencere		
							
SOFA	TAŞ	AHSAP KARKAS TUĞLA DOLGU	SIVA+BOYA	HARMAN TUĞLASI + SIVA	AHSAP KARKAS AHSAP DOLGU	ALATURKA KİREMİT	MARSİLYA KİREMİDİ

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Elif BESLİ
Uyruğu : T.C.
Doğum Tarihi ve Yeri : 01.03.1988 / TEKİRDAĞ
Yabancı Dili : İngilizce
E-posta : eliffbesli@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Lisans	Balıkesir Üniversitesi	2018
Lisans	Kırklareli Üniversitesi, Yapı Ressamlığı Öğretmenliği Bölümü	2013
Ön lisans	Çanakkale Onsekiz Mart Üni. Üniversitesi	2009
Şarköy Lisesi	Çok Programlı Lise / Fen-Matematik Bölümü	2006

İŞ DENEYİMİ

Yıl	Yer	Görev
2013	Atasüner Yapı Denetim Ltd.Şti.	Saha Kontrol Elemanı
2014	Düzce Üniversitesi, Kaynaşlı, M.Y.O.	Ücretli Öğretim Görevlisi
2015	Düzce Üniversitesi, Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü	Ücretli Öğretim Görevlisi
2016	Esas Holding, Esas10 Burda AVM Şantiyesi, Balıkesir	Saha Kontrol Mühendisi
2017	Yeşil Trakya Yapı Denetim Ltd. Şti.	Saha Mühendisi
2018	Yavuz İnşaat, Tekirdağ Kapalı Cezaevi Şantiyesi	Saha Mühendisi

YAYINLAR

1. YELER S., BİDECİ A., MİNSOLMAZ YELER G., SALLI BİDECİ Ö., SEVER Ü., BESLİ E., “Investigation of Construction Systems and Brick Material Properties of Ottoman Edirne Bastion by Experimental Methods: Kemerler Bastion Sample”, International Journal of Natural and Engineering Sciences, 9 (3): 06-11, 2015
2. DOĞAN, M., BİDECİ, A., ÇOMAK, B., BİDECİ, Ö. S., & BESLİ, E. (2016). Stiren-Bütadien Kopolimer Katkısının Çimento Harçlarına Etkisi. Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi, 4(1).
3. Poylster Kaplı Agregalarla Elde Edilen Betonların Özellikleri, İzzet ÇELİK, Alper BİDECİ, Özlem SALLI BİDECİ, Elif BESLİ, 2.Rating Academy Kongresi ve Sergisi, 21-23 Nisan 2018, Çanakkale